

Mens

*waar kom je
vandaan?*

A. Deligne

A group of people is walking along a dirt path in a forest. The path is covered with fallen brown leaves. The trees are tall and thin, with green foliage. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day. In the foreground, a group of four people is walking towards the camera. In the background, another group of people is visible further down the path.

Houvast

Krekelhoek 9

9200 Dendermonde

e-mail:

houvast.pollin@scarlet.be

Mens

waar kom je vandaan?

Alfred Deligne

Oorspronkelijke titel : "Mens, van waar komt gij?"

eerste uitgave : 1956

Wat is het Leven?

Het was een grijze wijsgerige uil die deze diepzinnige vraag stelde. Alle vogels, opgeschrikt, keken elkaar ernstig aan, ontzet om het vreemde raadsel. Onbeweeglijk, met grote strakke ogen starde de uil voor zich uit; wiegelend op de golven van zijn dromen scheen hij af te drijven naar eindeloze verten. Het werd zo stil in het woud, doodstil, geen stem liet zich horen, zelfs het kleine windje bewoog zich niet, geen blad durfde zich verroeren. De levenslustige leeuwerik waagde zich als eerste het drukkend zwijgen te verbreken. Hij klapwiekte de hoogte in en zong van uit de hoge blauwe hemel: *het leven is een lied !*

Neen, antwoordde een doffe stem van uit een onderaardse woning, het was de gravende mol die zich liet horen, *het leven is een strijd in het donker !* *Het leven is een heerlijke ontplooiing*, geurde onhoorbaar een mooie bloemknop, pas uit zijn winterslaap gewekt. De welriekende gedachte golfde betoverend in het rond. Een vlinder, bedwelmd door het onzienlijk reukwerk, liefkoosde en kustte de ontluikende knop en jubelde: *laat ons eten en drinken, het leven is een feest !*

Noem het liever *een kortstondige zomerdag*, gonsde mistroostig een dagvlieg in haar snelle vlucht.

Zenuwachtig holde een rusteloze mier voorbij: *werken, zwoegen en zorgen is het leven*, zuchtte zij in één adem, terwijl zij zich haastig aan de arbeid begaf.

Roerloos bleef de uil voor zich uit staren. Zijn blik verloor zich in onbereikbare horizonten. De hemel verdonkerde, werd zwaar, daalde naar de aarde toe; de zon verborg haar aangezicht, grijze wolken kwamen aangestormd, de regen viel troosteloos neer en de druppels weenden: *het leven bestaat uit tranen, steeds tranen, immer tranen !*

Ongevoelig voor de nijdige rukwind en het koude nat, de kop fier verheven, steeg een arend met krachtige vleugelslag doorheen de donkere wolken naar

het gouden zonlicht, en riep triomfantelijk: *het leven is een hogere vlucht, is vrijheid en kracht !*

De druipnatte uil schudde de regendruppels van zich af, spreidde zijn vleugels uit en nam zijn plaats in op een hogere tak.

Uren gingen voorbij. Het werd nog donkerder in het woud, grauwe treurnis druppelde uit de wolken; de nachtwind stak op en ijzig koud rilden de bomen: *het leven is een zwarte, akelige droom.*

Op een zolderkamertje - het was reeds diep in de nacht - deed een student zijn boek dicht, draaide het licht uit en zuchtte vermoeid: *het leven is een harde leerschool.*

Toen alles in volle rust was gedompeld, en alle lichten waren gedoofd, keerden enkele losbollen van een feest naar huis terug, waggelden over de eenzame straten en geeuwden: *het leven is een onoverulde wens.*

De uil schudde zijn zware kop, regentranen gleden van zijn pluimen... Weer gingen uren voorbij. Het morgenwindje stak op, verdreef de donkere nacht, zweefde op onzichtbare vleugels doorheen het met dauwparels bedekte groen en ruiste vol frisse jeugdigheid: *het leven is een heerlijke verborgenheid.*

De blije morgen brak aan. De zon liefkoosde de ontwakende aarde, vergulde de toppen der bergen, omzoomde de wolkjes met stralende goudglans, en in grootse harmonie klonk het weldra door heel de wijde wereld: *het leven is een begin !*

Rustig, voldaan deed de uil de ogen dicht.

De gouden dageraad was opgegaan.

Wie ben jij ? - Wie ben ik ?

- Een stofmassa die leeft en voelt?
- Een denkend riet?
- Een ontwikkeld dier?
- Uit welke donkere bron zijn wij gesproten?

De avond daalt. Onder een gordijn van purperrood en diepzwart, vloeien hemel en aarde zwijgend in elkaar. In het rijk der mensen is geratel en gesnor stilgevallen, lichtreclames worden gedoofd, het menselijk mierennest verdwijnt als een schim in de diepe nacht. Hoog boven de spookgestalte van onze planeet beginnen de hemellampen hun machtig lichtspel. Tijd, ruimte en krachten nemen ongehoorde afmetingen aan.

- Wie gaf die sterrenhopen het vertreksein?
- Welke Macht houdt dat eeuwig bewegen in stand?
- Welke Wijsheid leidt die ontzaglijke geordende sterrenvlucht?

Als door een onzichtbare hand voortgestuwd, spoedt onze aardbol zich, in donker en licht gehuld, met meer dan zeven miljard mensen beladen, in ongehoorde snelheid door de mateloze ruimte. Meegevoerd in de universele

beweging, zijn wij ons zo weinig bewust van deze titanenreis langs onbekende wegen van het heelal.

Het grote universum, waarin wij, denkende stofjes, ons verliezen, is één groot raadsel, geworpen in een oneindigheid van raadselen in steeds rusteloze beweging, van het onzichtbaar atoom tot de machtig grote Plejaden. Miljarden raderen draaien onverpoosd.

- Hoelang reeds trekt de vloed der dingen voorbij?
- Waarheen?
- Zal eens een grens bereikt worden?
- Is het grote doel ... in alle eeuwigheid voort wentelen?

Doorheen dit woelen van kosmische krachten wordt ons wereldje tot een nietig ding, de mens tot een peinzend virus dat huiverend in de grote afgrond staart - die alle getallen verzwelgt die hij baart...

Wij beven bij het varen doorheen de eeuwigheid die ons zo rakelings voorbij glijdt, en toch hunkeren wij naar die verthen.

- Welk doel heeft ons leven te midden van dit onbegrijpelijk verloop van dingen?
- Wat kwamen wij hier eigenlijk doen?

“Als ik het zwijgend heelal aanschouw,” sprak Pascal, “de mens zonder licht als verdwaald in een uithoek van het oneindige, zonder dat hij weet wie hem daar geplaatst heeft, wat hij er is komen doen en wat er van hem wordt wanneer hij sterft, dan ben ik met ontzetting vervuld, en verbaas ik mij dat men niet tot wanhoop vervalt in zulk een ellendige toestand.” Pensées de Pascal

Ik ken de wereld niet noch mijn medemensen. Ik zie gestalten verschijnen zo geheel anders dan ik, in toestanden die nooit de mijne waren en het ook nooit zijn zullen. Ik ontmoet talloze mensen op de dwaalwegen des levens, die als in een droom wandelen. Onze levens glijden langs elkaar heen als gesloten werelden. Hun wereld is niet de mijne, zij hopen en denken en hebben lief geheel anders dan ik. Zij begrijpen mij niet, ik ook hen niet, ik klop tevergeefs aan hun dichte luiken en deuren, zij kunnen mij niet eens zeggen wie zij zijn. Ik weet niet eens wie ik ben, wat mijn lichaam is en mijn geest die nadenkt en zichzelf niet kent. Alles wat ik weet is, dat ik eens sterven zal en dat kan ik niet ontlopen.

Eens was er een tijd dat ik niet bestond. Ik sliep rustig in de eeuwigheid van het niet-bestaan. Plots, onverwacht riep een onbekende stem mij op het toneel. Mijn vreemde tocht begon, niet wetend vanwaar, noch waar ik zal aanlanden. Dag na dag hol ik voort, gedrongen door de onbarmhartige drang van de tijd. Ineens sta ik duizelend stil... en merk dat ik oud ben. Morgen laat ik het hoofd zinken en ben niet meer. Het leven was een jacht, als een dwaas holde ik voort, tot ik op mijn sterfbed mijzelf terugvind.

Ik vertrek. Waarheen? Onbekommerd gaat het heelal zijn gang. De seizoenen wentelen voort in hun dodende cirkel.

Elk mensenleven komt terecht in het graf, en toch wordt elk pasgeboren kind weer met vreugde begroet. De ene cultuurstaat wordt opgericht op de puinhopen van de andere, tot wat diende het ?

Het leven lijkt ons soms zo arm en brengt ons niet verder dan tot het: *ijdel, ijdel, het is alles ijdel !* Ook in het ruisen der eeuwen, in het breken van hun golfslag, beluisteren wij steeds dezelfde stem: *ijdelheid der ijdelheden!* En toch, gebogen onder de last der eeuwen, heeft de lange weg de mensheid nog niet vermoeid, nog zucht zij om meer ijdelheid!

Het spook der verveling bekruipt ons steeds. Kwellend verheft zich het heimwee van onze diepste kern. Na alle levensvermaken rijst steeds de vraag naar de zin van het leven. Wij haken naar zonlicht bij de kaarsenilluminatie van onze wereldcarrousel. Het hoofd in het zand bergen ligt in de natuur van de struisvogel, niet van de mens, die door zijn innerlijke drang steeds weer voor de poort van het onbekende wordt gesleept. Reeds als kind - elke kleuter is een beginnend wijsgeer - klinkt het voortdurend: *waarom?* Het speelgoed moet open om te zien wat er in zit, wat de wieltes draaien doet. Als grote kinderen rukken wij vele dingen stuk om er het inwendige van te ontdekken, zelfs het heelal willen wij vaneen scheuren, onze ziel hunkert naar *waarheid*. *"Wie het gevoel heeft," sprak Einstein, " dat zijn leven en dat van zijn medemensen geen zin heeft, is niet alleen ongelukkig, maar is met moeite in staat om te leven."*
Comment je vois le monde, p. 7, Einstein.

Een mens wordt geboren

Wij betreden een heilig terrein uit het gebied van het menselijk leven.

Twee jonge zielen ontmoeten elkaar. Op hun vreemde wegen, doorheen de ontelbare kansen van de schepping, voelen zij zich tot elkaar aangetrokken, als hadden zij afspraak gehad van in de eeuwigheid.

Heerlijke tijd, waarin aan ons smachten naar een tweede persoon wordt voldaan, waarin voor de eerste maal de arm van een geliefd wezen ons innig omsluit en wij menen hemel en aarde veroverd te hebben. Niets overtreft de maagdelijke betovering van dat onvergetelijk ogenblik. Nadat alle verouderde indrukken door de stroom des tijds zijn uitgewist, beroert deze ons nog in zijn oorspronkelijke innigheid en tovert ons de gelukkige dagen voor ogen, waarin wij het heerlijk genot kenden een levensgezel te kiezen en zelf gekozen te worden.

Gedrongen door een heilige stuwkracht verenigen zich twee voorheen voor elkander onbekende wezens, twee zielen vloeien in elkaar over. Het is het begin van een wonderlijk gebeuren dat ons met ontzag vervult voor onszelf. In de oneindig kleine cel van de jonge vrouw neemt het mysterie der menswording een aanvang. Een merkwaardig levensritme openbaart zich. Op regelmatige tijdstippen maakt een eicel zich los van haar gewijde bodem en begeeft zich op weg naar een onbekend doel. Als een kleine

slaapwandelaarster vordert zij langzaam langs haar donkere banen, vooruit gedrongen door trilharen langs de weg.

In de mannelijke diepten worden talloze voor het oog onzichtbare cellen gevormd die bij miljoenen het lichaam verlaten. Uitgerust met een speciaal bewegingsapparaat begaven zij zich op weg naar de met levensrijkdom doordrongen kiem, verscholen in de diepte van het vrouwelijk heiligdom. Ook zij zijn beladen met de schatten der voorvaderen. Zij bergen de helft der erfelijkheidssubstantie in zich. Wat zijn zij machtig, deze kleine zaadjes die de mogelijkheid in zich dragen om ontelbare verschillende individuen te verwezenlijken, waanzinnigen als genieën; een ganse wereldbevolking in al haar verscheidenheid beweegt zich hier.

Wij wonen het eerste stadium bij van het vreemde avontuur der menswording. Ontmoet het moedercelletje geen zaadcel, dan is het in zijn maagdelijkheid ter dood veroordeeld. Ontmoet het integendeel een mannelijke cel, één uit het miljoenenleger, dan zal het zijn levensbestemming bereiken. De ontmoeting moet snel geschieden, want zijn levensvatbaarheid is slechts kort. Legioenen begaven zich op weg - talloze mannelijke cellen voor één vrouwelijke kiemcel - maar zij bewandelen gevaarlijke wegen, langs alle zijden loert de dood. Steeds zijn er die bezwijken op hun tocht. Combinaties van chromosomen gaan aldus ten gronde, miljoenen mogelijkheden dalen naar honderd duizenden... naar duizenden... naar honderden...

Onbewust zijn enkele overgeblevenen de vrouwelijke cel genaderd. Het beslissend ogenblik is aangebroken. Eén uit het miljoenenleger is een weinig de anderen vooruit... hij raakt de eicel...

Het onherroepelijke geschiedt.

Een onveranderlijk lot heeft hem uitverkoren. Hij zal aan het wezen in wording zijn rijkdom, zijn vier en twintig chromosomen geven.

De vrouwelijke cel verzet zich niet. Integendeel. Bij het contact der triomferende zaadcel, sluit zij haar poorten voor ieder ander element, hoeveel haar ook nog bereiken. Voortaan is het te laat, de toegang is versperd. De grondslag voor een nieuw leven is vastgelegd. Terwijl het heilige zich voltrekt in de verborgenheid van de eicel, omringt deze zich met giftige druppeltjes, dodend voor de overige zaadcellen die het zouden wagen haar te verstoren. Twee levens vervloeien in elkander in gewijde diepten, zodat zij ten slotte nog één kern uitmaken, tweemaal zo rijk, in het bezit van de wonderlijke erfenis van acht en veertig chromosomen. Onberekenbare dingen zijn nu opgehoopt in een ondenkbaar kleine nietigheid.

Kon men al de genen samenbrengen die de erfelijkheidskenmerken teweegbrengen in het ganse mensengeslacht - zeven duizend miljoen zielen - zij zouden slechts het volume van een boon uitmaken. Al de spiralen waaruit de eindeloze verscheidenheid moet voortvloeien van alle blanken en zwarten en roodhuiden en gelen in één boon !

Volgens de plaats die deze schatten hebben ingenomen tijdens de merkwaardige levensversmelting, zullen er karaktertrekken en lichaamsvormen optreden in het nieuwgevormd individu, die zich onder invloed van het milieu verder ontplooiën.

Nu begint het tot leven gewekt celletje zijn verbijsterende functie. Het gaat aan het bouwen met eigen vlees en bloed. Het deelt zich, het vermenigvuldigt zich. Nieuwe cellen rijzen op uit de reeds gevormde; uit deze grondmassa treden weldra, scherper omljnd, de organen naar voren. Welk een prachtechniek wordt hier zichtbaar. In merkwaardige verscheidenheid en nauwkeurigheid worden de levensraderen opgebouwd door het machtig leven. Nieuwe celletjes worden steeds geboren die op de hoogte schijnen te zijn van de plaats die zij moeten innemen en van hun levenstaak in het wordende geheel. Door deze onbegrijpelijke vermenigvuldiging en aaneenschakeling van bouwcellen wordt een mens gevormd !

Wie leidde het wonderbaar proces? Was het slechts een grillige speling van het toeval? Of is het een hogere Intelligentie in een cel?

Hoe kunnen de cellen weefsels en organen samenstellen die technisch onberispelijk hun functie volbrengen? Een oneindigheid van cellen rangschikken zich tot een lichaam, waarin de orde zo volmaakt is, dat de geest gewaarschuwd wordt bij het minste dat er hapert.

Zo meesterlijk is het mensenmechaniek, dat wij, hoewel de minste aanraking van buiten aanvoelend, met moeite ons hart voelen kloppen, ja niet eens ons bloed voelen vloeien. Het hart pompt, het bloed vloeit, de ademhaling werkt door, alle lichaamscellen nemen hun voedsel op, zonder dat onze gedachten erdoor worden afgeleid of dat wij in onze slaap gestoord worden.

“ Tracht je eens de samenwerking voor te stellen van twee machines, met het oog op de generatie van een derde machine. Veronderstel dat elk onderdeel van beide machines begiftigd is met het vermogen en met de gewoonte der voortplanting en dat het groeit en zich voortdurend deelt. Stel je verder voor dat bepaalde delen der vaderen moeder machines zich verenigen om het plan van de nieuwe machine te vormen en dat het gevormde plan de volledige machine voortbrengt door spontane deling in twee, vier, acht... en dat, hoe groter de verdeling, hoe volmakter de eenheid wordt. En stel je voor dat de machine inmiddels normaal haar werk voortzet alsof er niets gebeurde. Is er een kostelijker grap denkbaar in wetenschap of in filosofie? Is er een wonder in één godsdienst der Oudheid of der Middeleeuwen dat kan vergeleken worden met dit groots en monsterachtig verdichtsel? ” **In de hof der wijsbegeerte, 105-106, W. Durant**

Diepe vreugde doorzindert de moeder, in angstige spanning dat zij een nieuw wezen zal ter wereld brengen. Zij droomt van de dag wanneer het in haar armen zal inslapen, gekoesterd door haar levenswarmte. Soms zingt zij en is zij blij, soms moet zij wenen en treurig zijn. Melodieën worden in haar bloed getoverd, meeslepende klanken die haar ziel voeren naar onbekende oorden.

De mens betreedt het wereldtoneel. Vuil, toch wonderlijk mooi, verschijnt hij, dwaas maar onbegrensd in mogelijkheden. Iets nieuws is ontstaan in het universum, iets enigs wat nog nooit heeft bestaan en ook nooit meer verschijnen zal, een mens, geheel anders dan de anderen.

Wat belooft deze wieg ?

Indien wij alleen steunden op de krachten van de stof, zou de geboorte van dat kind ons hart niet verscheuren? Zouden wij over deze wieg niet veel meer tranen storten dan over het graf?

Als een bezoodeld mysterie, dat ogenblikkelijk zijn gekrijs laat horen, spartelt het nieuwe wezentje in de handen van de vroedvrouw; naakt wordt het op de aarde geworpen, reeds ogenblikkelijk overgegeven aan tranen en gewezen.

“ Van zoveel levende wezens is geen bestemd om méér tranen te storten, en deze beginnen reeds met het leven. Maar het lachen? Zelfs wanneer het voor is op zijn tijd, komt de lach nooit op de lippen vóór de veertigste dag. Geboren onder deze schitterende vooruitzichten, ligt het uitgestrekt en gebonden; het wezen dat de wet zal stellen aan alle andere schepselen, weent! Het begint zijn leven in smart.” Plinius de

Oudere

“ Geen wezen komt ter wereld, zo behoeftig en zo weerloos, zo schamel en zo arm als de mens die naar ziel en lichaam louter onvermogen is. Het is niet nodig dat het heelaal zich wapenen zou om hem te verpletteren: één druppel water, één kleine prik, één dom toeval is genoeg.” Pascal

De mens aller tijden verschijnt, klein en nietig, die ten slotte sterrenwerelden meten en wegen zal. Hij heeft geen idee van het “niet” dat hem uitwerpt noch van het machtig eeuwig toneel waarop hij de voet zet. De tijden hebben rond zijn wieg de resultaten opgestapeld van de inspanning der mensen. Voor hem hangt er veel van af op welke plaats hij het eerst zijn geschrei laat horen, maar hij is er zich niet van bewust, hij kent het gevaarlijk terrein niet dat hij betreedt. Hij neemt zijn plaats in, bereid door het zweet, het bloed en de tranen van vroegere geslachten. Zijn wezen zal gemodelleerd worden door de thuis waar hij geplaatst wordt. Hij wordt opgenomen in de bruisende stroom van de samenleving met ontelbare anderen.

De raadselachtige mens is daar!

Naakt en schreiend. Meer dood dan levend is hij verschenen, zijn ogen openen zich zonder dat men er een blik of gedachte in leest.

Zou dat wezentje een stoffelijke denkmachine zijn?

- Hoe zal uit het samenkomen en samenwerken van atomen in die hersenkronkels, een schemerend bewustzijn ontstaan?

- Atomen zouden intellect en zieleleven doen ontstaan? - de gedachte zou slechts een hersenafscheiding zijn? - de geest een sprookje ?

Het ontstaan van de "rede" is een even wonderlijke gebeurtenis, even onbegrijpelijk als de eerste verschijning van het leven.

Konden wij in onze hersenen kijken, een blik werpen in de verwarde massa van zenuwcellen en zenuwvezels, het komen en gaan der atomen aanschouwen, zouden wij wellicht iets begrijpen van onze raadselachtige gedachtewereld?

Konden wij in onze hersenen intreden, en daar tussen de allerkleinste deeltjes rondwandelen, en cellen, moleculen, atomen en elektronen nauwkeurig bekijken, zouden wij dan iets van de innerlijke werkelijkheid vatten? De energie die twaalf miljard cellen, onderling verbonden door triljoenen vezeltjes, doet werken tot een volmaakt geheel en bewustzijn schept, moet van verschillende natuur zijn dan deze der fysisch-chemische krachten. Op onze tocht doorheen de allerkleinste hersenradertjes zouden wij de ongehoorde techniek der hersenmechaniek bewonderen "de haute précision" van ontelbare deeltjes. Maar zouden wij niet de dove toeschouwers zijn in een bovenaardse schouwburg, die wel iets zien van wat op het toneel gebeurt, maar geen idee hebben van de klankenrijkdom of van het diepzinnig gezegde? Wij zouden niets opmerken waardoor het ontstaan van bewustzijn - de menselijke wil - de afgrondelijke inhoud van het zieleleven zou verklaard worden.

De samenhang tussen het centrum van zenuwprikkels en het geheimzinnig "ik" zou ons niet ontsluit worden. Geen mens ter wereld kan verklaren hoe een gedachte, een gevoel ontstaat. Onmogelijk de geestelijke processen te begrijpen met behulp van de kennis der atomen. Het denkvermogen wordt niet afgewogen naar hersengewicht; een zwaarder individu kan een zwaarder stel hersenen bezitten, maar niet altijd een zwaarder denkvermogen. Herinneringen zijn niet zichtbaar of tastbaar, kunnen in geen stoffelijke schuifjes worden weggeborgen.

Uit welk rijk rijst het scheppend gedachten- en gevoelsleven op ?

De georganiseerde stof der hersenen heeft niet meer bewustzijn dan een veer of raderen van een uurwerk dat zich niet bewust is van het uur dat het aangeeft. Zouden de hersenen het apparaat niet uitmaken waardoor de gedachtewereld tot de bewuste oppervlakte wordt gebracht? Zijn zij niet het doek waarop de projectie der ideeën zichtbaar wordt voor het individu? Zacht rust de pasgeboren baby op dons en satijn in zijn feestelijke wieg, omringd door de tedere zorgen van een overgelukkige moeder die het liefkoost. Als het groter zal geworden zijn, zal het begeerten uiten, met andere kleuters zich vergapen aan schijnschone vergankelijkheid, een wilde jacht naar meer weten zal worden opgezweept, die steeds hoger en hoger reiken zal tot aan de sterren...

Nu slaapt het pas verschenen “ding” nog zacht. Het weet nog niets, begrijpt nog niets, staart verdwaasd om zich heen; toch grijpen de kleine handjes reeds naar schijn, naar wat blinkt, naar alles wat zij bereiken kunnen. En weldra zullen wij in verhelderde kijkers de stralende rede zien opdagen.

Wat is het mensenwezen schoon in een spel van golvende harmonieën! Kan men zich een mooiere gestalte indenken, zo sierlijk slank en koninklijk? Zijn het de hormonen die met wondervoile kunstzin bezielde, deze gratievolle lijnen hebben getrokken? Alleen hoogste kunst kan zulke vormen bedenken! Alleen Almacht kan zulke gestalte boetsen uit dode ongevormde stof! Alleen Liefde scheidt meesterwerken en nooit werd er een groter op aarde gewrocht dan dit!

Eens zal de dood de levensvonk doven... de prachtgestalte afbreken...

Er was eens een tijd...

Aan de zee, aan de woeste nachtelijke zee, stond een jongeling!

Het hart vol weemoed, het hoofd vol twijfel,

en met bevende lippen vraagt hij de golven:

O geef mij een oplossing voor het raadsel van het leven,

Het oeroude, pijnlijke raadsel...

Zeg mij, wat betekent de mens?

Vanwaar is hij gekomen? Waarheen gaat hij ?

Wie woont daar boven de gouden sterren?

Mart. Schlunk

Vanwaar kwam de eerste schakel van de menselijke keten?

Waar stond de feestelijke wieg der mensheid?

Elke geschiedenis heeft een begin, een verloop, een bestemming, ook de wereldgeschiedenis.

Ondanks de beperktheid der gegevens, ondanks de ondoordringbare mist welke over het verre verleden hangt, zijn er dan toch lichtpunten?

Eens verscheen de eerste mens op het wereldtoneel... Kan ons dan niemand het verhaal geven van het begin van het leven?

Zoals een ontdekkingsreiziger in onbekende gebieden de vreemde waterkronkels volgt, op zoek naar de bergen waar een stroom ontspringt, zo zocht de kleine mens dolend doorheen de onafzienbare eeuwen, langs de oevers van de stroom der geschiedenis naar zijn oorsprong, die ergens moet gevonden worden. Hij doorzocht de aardkorst, geologische relikwieën uit vervlogen tijden werden opgedolven; uit deze gegevens trachtte hij het register van de burgerlijke stand der wereld op te stellen.

Heel wat geboorteakten werden opgemaakt:

- Dertig duizend jaar geleden zou de mens ontstaan zijn, dacht Baron Bunsen. *Egypt's Place in Universal History, III, XXVIII*
- Het zou kunnen dat hij reeds honderdduizend jaar op aarde vertoeft, meent Jukes, Engels geoloog.
- Neen, beweert prof. Feilroth, het is waarschijnlijk twee á drie honderd duizend jaren geleden dat de mens verschenen is. Prof. Floth in « *Der fossile Mensch aus den Neanderthal* »
- Volgens Leslay, secretaris van de Amerikaanse alliantie voor wijsbegeerte, zou het mogelijk zijn dat het meerdere honderd duizenden jaren is.
- De chronologie der Brahmanen geeft vier miljoen drie honderd duizend jaren aan. Volgens Sir William Jones
- Dr. Hunt meent dat het minstens negen miljoen jaren geleden moet zijn dat de eerste mens onze planeet betrad. Hunt, voorzitter der « *Anthropological Society* »
- Huxley schat het op negentig miljoen jaren. *On the Fossil Remains of Man, Huxley*

De dertig duizend jaren van Baron Bunsen waren gesteund op opgravingen in aangeslibde slijkklagen van de Nijl, waarin men op zekere diepte potten had ontdekt. Hij achtte dat de modderlagen zich hadden gevormd met een snelheid van drie en een halve duim per eeuw, zodat het dus vele eeuwen moet hebben geduurd alvorens deze potten met zo'n dikke laag bedekt werden.

Franse geleerden, die Napoleon vergezelden naar Egypte, vonden dat de snelheid minstens vijf duim moet zijn geweest per eeuw. Maar een onverwachte ontdekking wierp alle berekeningen omver: een opgraving aan de voet van het beeld van Rameses II, toonde aan dat de opgedolven potten behoorden tot de tijd van Alexander de Grote, twee duizend twee honderd jaren geleden, in plaats van dertig duizend.

Sir Robert Stephenson ontdekte in de buurt van Damiette in de slijkklagen van de Nijl, op een grotere diepte, een steen met een stempel van Mahomed Ali. *London, Quaterly Review, N° II, p. 240*

Een Indisch planter schrijft: " Ik heb vele jaren gewoond aan de boorden van de Ganges. Daar heb ik gezien hoe deze stroom op zekere dag een dorp overstroomde; de grond waar het dorp stond, werd ondergraven, en als natuurlijk gevolg verzonken veel stenen en potten in het modderbed. Op een gegeven ogenblik was de diepte van de stroom, waar de grond ondermijnd werd, meer dan veertig voet. In de loop van drie jaren vormde zich een nieuwe aardlaag over de overblijfselen van het dorp, zodat de aarde tot haar vroegere hoogte kwam. Had men nu een pot opgedolven, die er pas drie jaren geleden in was verzonken, men had hem gemakkelijk een ouderdom kunnen toeschrijven van vele duizenden jaren." *Athenoem, N° 1, 509, « An old Indigo Planter*

“Daar liggen drie paar oude sloffen. Een paar is vol gaten. Heel verstandig maakt u de opmerking dat dit het oudste paar is, want het is het verst versleten. En toch zijn het mijn laatste nieuwe, waar ik per ongeluk mee in salpeter heb getrapt.”

Enkele jaren geleden werd een wetenschapper gevraagd te spreken tot een vergadering van gerenommeerde natuuronderzoekers. Terwijl hij naar voor kwam om het woord te nemen, kwam een glimlach om zijn lippen: “U verwondert zich,” sprak hij, “dat ik glimlach terwijl ik hier voor u sta bij zulk een gelegenheid. Ik wil u zeggen waarom. Ik voel mij onder de indruk dat wij het allen zo ernstig opnemen. Zeker, wij bezitten kennis, maar sommigen onder ons zien er uit alsof zij de wereld op hun schouders dragen.

Hier zijn mannen van veertig, vijftig, zestig jaren en meer. Laten wij enkele jaren teruggaan - één ogenblik in de tijd, vergeleken bij de miljoenen jaren waarmee u omgaat - u was nog een baby in de armen van uw moeder. Uw hoogste ambitie was waarschijnlijk naar de maan grijpen of aan uw grote teen zuigen. Nu, enkele jaren later, gaat u gebogen onder geleerdheid, het gewicht van de wereld rust op u. Wanneer ik denk hoe u toen was en nu bent, kan ik niet anders dan glimlachen. Neem het niet te ernstig op. U bent slechts kinderen van één dag. De wereld ging haar gang vóór u er op verscheen, en zal steeds verder gaan wanneer u verdwenen bent. Ik weet niet veel aangaande het toekomstig leven, ik weet niet of engelen humor bezitten, maar indien dit zo is, dan denk ik dat zij met ons moeten lachen.

Op zeker ogenblik wordt een kind geboren en schreeuwt om zijn fles, het volgend ogenblik denkt hetzelfde wezentje dat het het onbereikbare heeft bereikt en alle wetenschap in pacht heeft, een ogenblik later is het niet meer. Dan wordt een ander kind geboren, en maakt hetzelfde proces door. Bent u verwonderd dat ik glimlach? Beladen met de opgestapelde kennis der eeuwen, haalt de mens de wondersleutel te voorschijn die het grote raadsel moet ontsluiten; hij spreekt zijn toverwoord: *Evolutie!* De zware deur der wereldgeheimenis draait op haar hengsels:

“Daar was eens..., zo begint plechtig het geleerd verhaal, net als in een sprookje, daar was eens een tijd, wellicht een paar miljarden jaren geleden, het was in het rijk van het onbekende, op zekere dag, men weet niet wanneer, kwamen er, men weet niet van waar... eindeloze draaikolken, men weet niet uit wat samengesteld... die draaiend, men weet niet hoe en waarom... de zon formeerden, de maan, de sterren, de aarde... “ **Rohrbaker**

Uit Oernevels, op te vatten als in wording zijnde stof, zou de ordelijke structuur der planetenstelsels zijn ontstaan: wanorde zou orde hebben gebaard!

Gloeiende stofnevels waren ontstaan die zich door verdichting tot vaste kernen formeerden, waarvan de voornaamste voor ons onze zon was. De

zwangerschap van deze Oernevels eindigde ten slotte met de geweldige explosie in de gapende afgronden van de ruimte.

Het stukspatten van zonnen bracht een helse dans van de elementen teweeg, waaruit nieuwe hemellichamen ontstonden, die door zekere krachten hun draaiende beweging behielden.

De eeuwige banen waarop de hemelbollen zich bewegen zouden vastgesteld zijn door het blinde explosiegebeuren?

De geboorte van ons zonnestelsel voltrok zich. Onze aarde was toen een schitterende ster. Na lange eeuwen koelde zij af, werd langzamerhand met een aardlaag overdekt die door inwendige vuurbranden opgetild werd en hoge bergen formeerde. Ook de dampkring ontstond. Als een onbewust dood hemellichaam ijde onze aarde doorheen de duisternis.

Het was de Archaïsche periode.

Heel, heel lang geleden, in de donkere verte der eeuwen, in de tijd... - niet de tijd dat de dieren spraken, later zijn zij aan het spreken gegaan schijnt het - werd een onzichtbaar levenscelletje geboren, een miljard jaren zal het geleden zijn, min of meer. Uit een eiwithoudende moederloog rees een amoëbe op, uit een merkwaardig toeval van chemische verbindingen ontstond het wonderde levensding, hongerig naar volmaaktheid.

Hoe het de atomen, na een oneindigheid van blinde bewegingen, hebben aan boord gelegd om het ingewikkelde bouwwerk van een cel te formeren (?) - de dode stof baarde leven, wonder leven, de tijd vervolmaakte het!

Het celletje groeide - het volume zou te groot geworden zijn - een onhoorbaar bevel weerklonk: "Deel u, maar bewaar uw eenheid!" Het levend druppeltje viel uiteen in twee nakomelingen, de wonderbare vermenigvuldiging begon. Maar dit druppeltje oerslijm, ineens tot wonderleven verheven, hoe kon het levend blijven? Het bezat toch niet het vermogen zich te voeden met anorganische stof? Was dit eerste levend wezentje reeds van bij zijn geboorte niet ten dode gedoemd?

Toeval en milieu verrichtten ware mirakelen!

Onder de invloed van de dode omgeving en andere krachten werden na lange eeuwen geleichtige zeestoffen, straaldiertjes, glibberige vissen, een oneindigheid van plantensoorten, kruipende wormen en reptielen voortgebracht.

Dit was de primaire periode : Palaeozoicum.

Planten verhieven zich tot dertig à veertig meter hoogte: reusachtige paardenstaarten groeiden tot bomen uit, varens eveneens. Vissen vervormden langzamerhand tot kruipdieren, na talloze eeuwen zouden zich uit hun zijvinnen poten hebben ontwikkeld. Bepaalde trilharen bij de afgietseldiertjes, ook de schijnvoetjes bij de amoëbe, schijnen de eerste pogingen te zijn geweest van moeder natuur om haar schepselen te leren lopen.

Hoe ten slotte het mannelijk en vrouwelijk geslacht zich openbaarden, waardoor de schepselen in staat gesteld werden zich naar eigen beeld voort te planten?

“De geslachtsorganen zijn niet het resultaat het ene van het andere, het mannelijk orgaan is niet de oorzaak van het vrouwelijk of omgekeerd; deze twee organen zijn twee onafhankelijke en onderscheiden resultaten, en nochtans kan het een door het ander niet uitgelegd worden. De mechanisten spreken geen woord over deze wederkerige betrekking waarvan zij nooit de uitleg hebben aangedurfd om fysisch-chemische redenen, en ik denk niet dat de mutationisten het aan het wonderde toeval kunnen toeschrijven”. P. Janet. *Les causes finales* Aangehaald door Prof. H. Rouvière in *Anatomie philosophique*
Dit werd natuurlijk alles *toevallig* tot stand gebracht door de wet der noodzakelijkheid!

Reuzenhagedissen verschenen in de wateren en op de aarde, en kropen in de halfduistere bossen rond. De oervogel had nog vier poten, stilaan veranderen zich de twee voorpoten heel doelmatig in vleugelen. Geweldige keversoorten, reuzensprinkhanen, langbenige spinnen en schorpioenen deden hun griezelige intrede in dit angstwekkend rijk. Zoogdieren met massieve gestalte kwamen opdagen. Dit was de secundaire periode: Mesozoicum.

De eerste dieren waren blind. Een klein pigmentvlekje schijnt de eerste stap te zijn geweest van onze blinde moeder natuur om voor haar schepselen de heerlijke wereld van licht en kleuren te ontsluiten. Een nietig vlekje ontwikkelde zich langzamerhand op de kop van sommige dieren. Door een behaaglijk gevoel van warmte op het vlekje als gevolg van de concentratie van de zonnestrallen, keerden zij zich steeds met dat plaatsje naar de zon. De vermeerdering van de hitte prikkelde de huid, een zenuw werd geboren waaruit na lange tijd een oog werd gevormd. Hetzelfde moet zich natuurlijk ook hebben voorgedaan langs de andere zijde op de kop van het dier voor het tweede oog.

De natuur heeft wonderde dingen gedaan in het verre verleden! Een blinde moeder maakte haar blinde schepselen ziende! Bij middel van het licht formeerde zij gezichtsorganen voor haar kinderen, apparaten van hoogste nauwkeurigheid, samengesteld met diepste kennis van zaken!

“Daar ligt een ganse regeling der delen, een wonderbaar mechanisme in het geheel en in de kleinste details, die ons toelaat met zekerheid te zeggen: het oog is gemaakt om te zien. Het is niet mogelijk dit te loochenen.” Charles Richet

Het ontstaan van een oog bij een diersoort die niet over dat zintuig beschikt, veronderstelt onafzienbare wijzigingen van het gehele zenuwstelsel, die gelijktijdig met het nieuwe zintuig moet optreden.

Vreemd, dat moeder natuur met haar scheppingslicht dat mirakel niet voortzette, dat zij geen derde oog formeerde en ten slotte het lichaam niet vol ogen plaatste. Zij openbaart een waar schoonheidsgevoel in haar onbewustheid en blindheid. Wij moeten het toeval bewonderen dat gewild heeft dat het oog zich juist op de meest geschikte plaats ontwikkelde, het had ook in de hals of boven op de kop kunnen zijn. Onbegrijpelijk, dat het licht oogleden maakte om tegen het licht te beschutten. Hoe kon de noodzakelijkheid de ogen formeren der diepzeevissen in het zwarte donker ?

De tertiaire periode brak aan: Cainozoïcum.

Meer en meer volmaakte levensgestalten verschenen, de geweldig grote en monsterachtige vormen van planten- en dierenwereld kregen minder vreemde lijnen. In dat tijdperk zag de wereld er niet meer zo somber uit. Luxeartikelen kwamen overal te voorschijn, kleurige bloemen in grote verscheidenheid van tinten. De grote reptielen verdwenen, zoogdieren namen hun plaats in. Er vlogen geen kruipdieren meer door de lucht, geen vogels meer met gevaarlijke tanden, zij benaderden meer en meer de hedendaagse. De wereld scheen nu zo ver ontwikkeld te zijn dat de mens er kon leven.

In de binnenlanden van Afrika leefde een dier, dat door de altijd droge bodem gedwongen was zich met het loof van de bomen te voeden. Door het voortdurend uitstrekken van zijn hals werd deze ten slotte zo lang, dat zijn muil tot op een hele hoogte het loof zonder de minste inspanning kon grijpen. De giraf ontstond.

Dieren, door zich ver te rekken,
- lach niet! - het is lang geleden,
kregen fraaie lange nekken,
't zijn giraffen van heden!

Varkens, met een lange snuit,
- maar lach toch niet!
- het is lang geleden,
het was in het donkere verre verleden,
't zijn olifanten de dag van heden!

De biologen zeggen het niet op deze wijze, het is wellicht te tastbaar grotesk, zij zeggen het ons in biologische termen, met langere frasen. En voor wie alleen maar gelooft wat hij met eigen oog kan zien, wordt het op doek gebracht! Wetenschappelijk wordt de evolutie bewezen, met beide ogen kan men het avontuur volgen van het leven op aarde. Op film wordt getoond hoe het leven zijn aanloop neemt als een eenvoudig deeltje protoplasma. De spreker deelt ons mee dat alle eerste levensvormen eencellig waren zoals de

amoebe, en hij toont ons een verscheidenheid van eencellige vormen. Dan zien wij - wetenschappelijk bewezen - meer en meer complexe vormen verschijnen, de eerste planten- en dierenvormen komen op, daarna honden, paarden, allerlei vee en zo gaat het verder tot het einde van de demonstratie. Ware bewijzen van de evolutie worden zo aangebracht, de opwaartse gang van het eenvoudige naar het complexe. Al wat wij te doen hebben is het vast bewezene gelovig aan te nemen.

Zo schiep de stof doelmatige organen, zonder te weten wat zij deed, zonder bewust te zijn van haar eigen bestaan, van haar techniek of van haar werk! Uit toevallig ontstane protoplasmacellen deed zij geleidelijk de oneindige verscheidenheid oprijzen van de levende dingen. Uit een oerchaos ontplooidde zich de weergaloos mooie en in haar diepste vezels geordende wereld.

Naarmate het tijdstip naderde voor het verschijnen van hun grote gastheer, krompen geweldige planten- en dierenvormen nog steeds in, verfijnden en namen meer aannemelijke vormen aan. Reuzenolifanten liepen nog in kudden rond, maar het luidruchtig apenvolk liet zich reeds in de wouden horen. Uit een aaneenschakeling van duizenden gelukkige toevallen, zonder dat zijn geboorte op enig kosmisch programma voorkwam, rees uit de krijsende apengemeenschap in de dichte bossen een mens op!

Wij mogen Moeder Natuur feliciteren dat het haar toevallig gelukt is een denkend dier te fabriceren.

Deze eerste oermens ging holen en rotsen bewonen, duizenden jaren zwierf hij over de aarde met wapens van hout en steen jagend op wild. In zijn strijd om het bestaan werd zijn geest verscherpt, en stilaan ging hij de heerserspositie in het dierenrijk veroveren.

Op zeker ogenblik moet hij zijn pels en frak, zijn familie-erfstuk verloren hebben. Hoe dat gebeurd is? Het schijnt door het zitten en slapen bij het vuur. **Heilborn en Klaatsch.** Zijn harig kleed verschroefde, en dit haarverlies werd erfelijk.

Hij werd tot koning der dieren uitgeroepen... tot hij ten slotte zijn voorvaders in een kooi ging opsluiten, de ondankbare!

Dit was de quartaire periode, waarvan het hedendaagse tijdvak een onderdeel is.

De mens zou het resultaat zijn van trage transformaties die zich hebben verwezenlijkt in de loop van ontelbare eeuwen. Pas in de laatste vijf minuten van de geweldig lange levensevolutie zou hij ten slotte ten tonele verschijnen, als het product van een eindeloze ontwikkelingsgang. Wij zouden dus beschaafde dieren zijn.

Schedels en stukken van schedels werden opgedolven. Sommigen hebben overeenkomst gezien met apenschedels, anderen dachten aan schedels van filosofen, weer anderen namen ze voor schedels van idioten. Er was grote verdeeldheid in wetenschappelijke kringen. Zullen wij daarop onze levensbeschouwing bouwen?

De primitieve mens zou de " Pithecanthropus erectus " zijn, de man van Java. Ongeveer een half miljoen jaren geleden zou hij het wereldtoneel betreden hebben.

Waar is dat borstbeeld vandaan gekomen? Naar welk model is het gemaakt? Waar bevindt zich de vijfhonderd duizend jarige oude doodskop waardoor men zich heeft laten inspireren om dat model op te bouwen ?

Een jong Nederlands militair geneesheer, Dr. Dubois, getroffen door de leer van Haeckel, liet zich een wetenschappelijke zending toevertrouwen in de Maleise Archipel met de hoop de primitieve mens te ontdekken. Het was in 1890. *L'homme préhistorique et les préhumains, Montandon, p. 171-172*

Opgavingen werden ondernomen in de bedding van de rivier Bengowan. Te Wadjak (Java) ontdekte hij eerst twee fossiele schedels, die heel anders waren dan wat hij zocht. Het was slechts in 1921, een en dertig jaren na de ontdekking van de schedels dat hij er over sprak, op het ogenblik dat de plaats der opgraving zich tot geen onderzoek meer leende. In 1906 begaf zich de wetenschappelijke zending Selenka naar Java om een studie te maken van de opdelvingen in Trinil (Java). Zij wisten niets af van de onderzoeken te Wadjak, Dr. Dubois had er nog niets over gezegd. (*Superstition Transformiste, R. BertrandSerret, p. 85*)

In 1891 ontdekte hij te Trinil drie tanden, twee maanden later een stuk van een hersenpan ; nog een jaar later, vijftien meter verder een dijbeen, en in de omgeving nog vier andere dijbenen. Op veertig km. vandaar vond hij nog een gelijkaardig dijbeen en een stuk kaakbeen.

In 1894 werd de blijde tijding verkondigd dat de aapmens ontdekt was, men doopte hem met de Latijnse naam van Pithecanthropus erectus om hem op wetenschappelijke vaste voeten te plaatsen. Alvorens het resultaat van zijn opzoeken openbaar te maken, had Dr. Dubois zich aan een zorgvuldige selectie overgegeven, - het doel heiligt de middelen - hij nam het stuk van de hersenpan, een van de dijbenen, en twee tanden en beweerde dat zij van dezelfde persoon waren die de schakel zou zijn tussen de mens en de aapmens. Met veel kundigheid en fantasie werd daaruit de voorhistorische mens opgebouwd, de 194 ontbrekende beenderen hadden geen belang, ook dat het dijbeen vijftien meter verder was gevonden had geen belang, het zou toch wel tot dezelfde persoon behoord hebben. Uit dat dijbeen besloot Dr. Dubois dat dit wezen rechtop moet gegaan hebben, vandaar het bepalend " erectus ". Dat is exacte wetenschap!

De afstamming van de mens uit een lijn van verdwenen dierlijke voorgangers was nu geen hypothese meer, maar was een historisch feit geworden. Aan allen die het dijbeen aan een mens wilden toeschrijven, verklaarde de dokter dat, vermits er geen enkel ander beenderenfossiel gevonden was op die plaats (!) het een zekerheid was dat het stuk hersenpan, het dijbeen en de tanden tot hetzelfde wezen behoorden. *Superstition Transformiste, R. Bertrand-Serret, p. 87*

De fabel van de Pithecanthropus werd aldus een officieel dogma, waaraan het gek was nog te durven twijfelen.

Het is slechts veel later dat de andere ontdekkingen van Dr. Dubois geopenbaard werden. In 1930 beschreef hij de derde tand waarvan het bestaan niet meer onbekend was en toen deze tand in 1937 te voorschijn kwam, verklaarden de geleerden dat het een mensentand was!

Toen erkende Dubois in zijn collectie nog vier dijbenen te hebben aangetroffen... mensendijbenen!

Was dat alles van bij het begin bekend geweest, men had de Pithecanthropus als pure fantasie aanzien. Maar Dubois, wetend wat hij wist, vreesde niet zijn fantasie zo ver te drijven dat hij in de Universele tentoonstelling van 1900 in het paviljoen van Ned. Indië een geboetseerde en geschilderde afbeelding van de Pithecanthropus tentoon stelde zoals hij geweest was in levende lijve.

Boule, Les hommes Fossiles, p. 105

Ernstige onderzoekers nemen de man van Java niet meer in aanmerking, zij gaan hem stilzwijgend voorbij; hij dient nog slechts om aan te tonen tot welke uitersten men kan komen op de dwaalwegen van eigen begeerte.

“Van overgangsvormen die bij gemeenschappelijke afstamming in grote getale moeten bestaan hebben, is nog nooit één enkel exemplaar te voorschijn gekomen. Sommige vondsten van mensenbeenderen en mensenschedels zijn wel aanstonds als overblijfsels van zulke met smachtend verlangen gezochte overgangsvormen vreugdevol begroet. Maar nauwkeuriger onderzoek bracht altijd weer aan het licht, dat al die overblijfsels afkomstig waren van gewone mensen, van gelijke bewegingen als wij. Ondanks al de ijverige opzoekingen blijft het tot op deze dag toe, bij het woord van Rudolph Virchow, dat elk fossiel type van een lagere menselijke ontwikkeling ontbreekt. Door niemand is tot dusver aangetoond, waar en wanneer en hoe de dieren zich tot mensen hebben ontwikkeld. Zover wij in het verleden terug kunnen gaan, zijn dieren dieren en mensen mensen geweest. De afstammingshypothese van Darwin moge een onmisbare schakel zijn in de keten der ontwikkelingsleer, zij vindt in de feiten geen steun”. **Schepping of Ontwikkeling, bl. 25-26, Prof. Dr. H. Bavinck**

Wat wij uit de studie van de gevonden schedelbeenderen kunnen besluiten, heeft slechts een beperkte waarde. Is het niet onzinnig bij de ontdekking van beenderen die tot abnormale schedels hebben behoord, de conclusie te trekken dat de bezitters ervan aapmensen waren? Leven er ook nu geen mensen met abnormale schedels? De “Neanderthal-mens” ziet men in elke volksvergadering; nochtans weten wij beslist dat de ouders of grootouders geen apen waren. Het opdelven van hun kaakbeen zou toch geen bewijs leveren voor de ontwikkelingsleer?

Gedurende jaren hebben belangstellenden in anthropologie en bezoekers van musea de krachtige gestalte kunnen bewonderen van de Piltdown-man. Deze was opgebouwd uit enkele schedelbeenderen en een stuk rechter onderkaakbeen, gevonden in een zandgroeve bij Piltdown, Sussex in Engeland, door Charles Dawson in 1912. Sir Arthur Keith en Sir Arthur Smith

Woodward, twee bekende Engelse autoriteiten op dat gebied, bouwden de mensaap op uit de stukken schedel- en kaakbeenderen met klei en heel wat evolutiefantasie. Deze door de mens geschapen halfmens, werd door velen uit de wetenschappelijke wereld met fierheid en vreugde in de mensenfamilie opgenomen en in de evolutie-uitstalling der wereldberoemdheid geplaatst. Hij ontving een wetenschappelijke naam : « Eoanthropus Dawsoni » = de opkomende mens van Dawson. Sir Arthur Keith noemde het “een der meest merkwaardige ontdekkingen der twintigste eeuw “. Zijn groot werk : “ The Antiquity of Man “ is grotendeels uitgegroeid uit de Eoanthropus. Treffende plaasterafgietsels van de beroemde half mens werden in de musea tentoongesteld. Hij vond zijn weg in de opvoedkundige schoolboeken, zijn beeld werd een bekend figuur, zelfs onder de scholieren, en werd voor velen een steen des aanstoots in betrekking tot het scheppingsverhaal van de Bijbel.

Wie zou nu nog aan evolutie twifelen, wanneer men een van de voorvaderen met eigen hand kon betasten en met eigen oog kon aanschouwen?

Jaren later gingen de Engelse Dr. K. P. Oakley van het Brits Museum en de Oxford professoren J. E. Weiner en W. E. Legros Clarck, de Piltdownman eens goed betasten en bekijken. Hun scheikundig onderzoek wees uit dat zijn relikwie niet genoeg flourine bevatte om zeer oud te zijn. Nu was de jeugdige ouderdom van de oeroude man nog niet het ergste, want op zaterdag 21 november 1953 kondigde het Brits Museum aan dat het kaakbeen niet behoorde bij de schedelbeenderen, maar eigendom was van een moderne aap die ongeveer 50 jaren geleden geleefd had in plaats van 300.000 jaren; de tanden waren kunstmatig gekleurd om ze er oud te doen uitzien. Er was aan gevild om ze op mensentanden te doen lijken. Het bedrog was onweersprekelijk vastgesteld; men ontdekte niet wie het pleegde. *These Times*, febr. 1954 De wetenschappelijke wereld werd erg geschokt bij het sterven van de Piltdown-man, zijn begrafenis werd zo stil mogelijk in intieme kring voltrokken. Al de boeken en artikelen van bekende geleerden over de Piltdownman zijn nu totaal waardeloos, tenzij als bewijzen van de lichtgelovigheid van nochtans verstandige mensen.

Voortaan zal de beroemde halfmens uit de schoolboeken moeten verwijderd worden, maar zijn broeders zullen steeds vertoond worden.

Dit herinnert ons aan een incident in verband met het proces van William Jennings Bryan en Scopes in Tennessee. In dat zelfde jaar, 1925, publiceerde Henry Fairfield Osborn, voorzitter van het Amerikaans museum van Natuurgeschiedenis, een boek : “ The Earth speaks to Bryan “.

In 1922 was een kleine tand gevonden in de geboortestaat van Bryan in Nebraska. Osborn schrijft in zijn boek: “ Deze kleine tand spreekt boeken van waarheid overeenstemmend met wat wij tevoren ontdekt hebben. (p. 40) Wat zullen wij doen met de Nebraskatand?... Zeker, wij willen dat stuk waarheid

niet verbannen omdat het onze vooraf opgevatte begrippen weerspreekt, want het brengt een weliswaar klein maar onweerlegbaar bewijs naar voren, dat de mensapen van Azië eens in Noord-Amerika zijn doorgedrongen.” (p. 43) Zo belangrijk scheen dat stukje ivoor dat de geleerde W. K. Gregory het de aristocratische naam gaf van de “ miljoen dollar tand “. Maar... o wee!... bij het begin van 1928, bij verdere opgravingen op dezelfde plaats in Nebraska werden nog zulke tanden gevonden, maar nu herkende men deze als tanden van een uitgestorven soort wilde zwijnen. Dr. Gregory die de vondst van 1922 had beschreven als de “ miljoen dollar tand “ beled dat het slechts een verloren geraakte maaltand was van een woudzwijn.

Wij zijn akkoord met Dr. Osborn dat deze kleine tand boeken van waarheid spreekt en een onweerlegbaar bewijs naar voren brengt... maar ditmaal om het feit te onderstrepen dat geleerde mensen zich eindeloos ver van de waarheid kunnen verwijderen wanneer zij eens een verkeerde richting hebben ingeslagen... “. *Rev. and. Herald, January 14, 1954*

Ook de voorwerpen die men heeft opgedolven, toebehorend aan barbaarse mensenrassen die vroeger zouden geleefd hebben, bewijzen geen primitieve toestand, hier kan integendeel van verval, van ontarding sprake zijn. De nog levende wilde stammen in het algemeen, niettegenstaande hun laag levenspeil, bezitten talen die getuigen van een hoger cultuurpeil van meer beschaafde voorvaders.

Zogezegd minderwaardige rassen, verre van zich te ontwikkelen in contact met onze beschaving, zien wij integendeel dalen in hun verval.

“In de Republiek van Equator vindt men een district bevolkt met Spanjaarden van het zuiverste ras, die alle historische overleveringen verloren hebben, wier taal volkomen misvormd is en die tot de wildste toestand gekomen zijn “. *Evolution régressive, p. 282, Demoor, Massart et Vandeveld*

Uit eeuwenlange transformaties zou de mens zijn opgerezen. Een blinde ordeloze barensood schonk hem het levenslicht. Toevallige chaotische processen baarden hem, zonder reden en zonder doel. Uit een toeval onder de toevallen, uit een keten van wanstaltige voorouders die steeds vreemdsoortiger worden naarmate wij doordringen in de grijze oudheid, uit een dierenketen die verre van veelbelovend scheen, uit een opeenvolging van kiemen, weekdieren en viervoeters werd hij geboren!

In een apenlichaam ontstond de roemrijke kiem, bestemd om een genie te vormen. Ziedaar de heerlijkheid van onze oorsprong! Ziedaar onze stamboom, onze adelsbrief!

De harmonieën der sferen zwijgen bij deze mooie onthulling. Wij huiveren bij deze nachtmerrie.

“Een apenwijfje zou de moeder van het mensdom zijn. En welk een apenwijfje? Er zijn meer dan tweehonderd apensoorten. En de grootste van allen is nog de wildste en de domste soort! De soort zonder staart, die het meest op de mens lijkt, is de onwetendste”! Crawford
Wij mogen roemen in onze voorvaderen!

“Plaats de apen nooit in een kooi, het zijn uw voorouders; raak de kruipdieren niet aan, zij hebben de apen gebaard, het zijn uw verwanten; eet nooit kikkers, de kikker heeft in zijn bewegingsapparaat een grote overeenkomst met de structuur van het menselijk lichaam, de kikker is - de mens uitgezonderd - het enig dier dat een kuit heeft aan de poot”. Charles Vog

“Gij zijt de weg van worm tot mens gegaan, en veel in u is nog worm. Eenmaal waart gij aap en ook nu is de mens meer aap dan welke aap ook, sprak Zarathoestra”. Zo sprak Zarathoestra, bl. 36, Nietzsche

Dat de mens rechtstreeks zou afstammen van apensoorten die thans leven, schijnt wel wat griezelig, onze eigenlijke voorvader zou een reeds lang uitgestorven mensaap zijn; de hedendaagse apen zouden niet onze broeders en zusters zijn, maar meer onze neven en nichten.

Wat er ook van zij, de mens is verschenen.

Uit een apengeslacht, aan wie helemaal zulk een toekomst niet beschoren scheen, kwam eens het gekke beest te voorschijn, het ongerijmd wezen dat het heelal zou omvatten, dat zou gaan dromen van cultuur, van vrede op aarde en van gerechtigheid! .. totdat het in een verre toekomst onze uitgestorven planeet zou bedekken met een akelig rouwkleed van geraamten van zijn doodgevroren nakroost.

Het blinde toeval verrichtte machtige daden in het donkere verleden, met angstwekkende vooruitzichten voor de toekomst.

Hoe kon zulk een fantastische veronderstelling ooit de wereld intrekken onder de dekmantel van *wetenschappelijke vooruitgang* ?

Alle prachtvormen en technische wonderen van het leven zouden slechts doelloze krabbels zijn, door een blinde kracht aan de wand getekend?

In plaats van de hof van Eden.. het kreupelhout met krijsende apen?

Tussen de diepst gezonken mens en de meest ontwikkelde aap blijft steeds een onoverkomelijke afgrond bestaan. Wat de mens van het dier onderscheidt, is in hoofdzaak van geestelijke aard. Er is een onoverbrugbare kloof tussen instinct en rede. Het instinct van de dieren is een natuurdrang waardoor zij, zonder het ooit geleerd te hebben, doen wat hun soort altijd gedaan heeft. Het eendje dat uit het ei komt gekropen, zoekt het water, terwijl het kuikentje het water schuwt. De bij vormt haar honigraat precies zoals de bij het deed een paar duizend jaren geleden.

Het instinct gaat met vaste en zekere tred, maar steeds hetzelfde pad. In de menselijke rede staat vooruitgang, verantwoordelijkheid geschreven, zij gaat verder, steeds verder, naar hogere ontwikkeling.

De dieren volgen elkaar op zoals de mensen elkaar opvolgen, maar uit hun geslachten, hoe menigvuldig ook, zien wij nooit menselijke Rede opduiken. De mens heeft de zin van het goede, van het schone, van het ware, van de taal. Hij bewandelt een weg die het instinct nooit zal opgaan. De apen zullen ons nooit uitnodigen in hun scholen of bibliotheken. De domste mens en de listigste aap zijn en blijven gescheiden door een onoverkomelijke kloof. Tussen mens en aap kan geen broederband bestaan, geen druppel apenbloed vloeit door onze aderen.

Voor de tegenovergestelde hypothese dat de aap zou afstammen van een met dierenrassen vermengde ontaarde mens, zou meer bewijsgrond te vinden zijn. Indien wij hedendaagse dieren vergelijken met hun fossieltypen, dan zien wij geen evolutie maar ontaarding. Onze begaafdheden gaan verder dan deze der dieren, mensen worden gemakkelijker beesten!

De gelovigen schrijven iedere levensschakel toe aan de werking van een wonderwerkende God; de evolutionist verwerpt de persoonlijke Schepper, maar is verplicht Hem te vervangen door een god van eigen fabricaat, die dezelfde hoedanigheden bezit! Ook hij is een kind des geloofs.

Transformisme ?

Uit afgronden van onwetendheid zocht de mens op te klimmen tot het licht, langs de ladder der redenering. Twijfelachtige hypothesen werden aangenomen als wetenschappelijk bewezen feiten. Het is vreemd hoe ontwikkelde mensen, bijna zonder het te merken, een materialistische en mechanistische metafysica aannamen als bewezen waarheid, en aldus slachtoffers werden van een naïef realisme.

Wij moeten de verleidelijke veronderstellingen van dichtbij bekijken - zoals men de Piltown-man in het wit der ogen staaarde, hetgeen uitliep op zijn begrafenis.

“ Mechanistische opvatting is een voorbijgaande grap”, zei Bergson.

De biologie slaat van de ene overtuiging in een tegenovergestelde over, de trotse wetenschappelijkheid waarmede men het ene credo verwerpt, wordt spoedig gevolgd door een blind aanvaarden van het andere.

“ In de ene generatie is het milieu alles, in de volgende de erfelijkheid en in de daaropvolgende weer milieu. In de ene generatie zijn het toevallige variaties, in de volgende mutaties, in de ene is het pangenese en in de volgende zijn het chromosomen en genen, in de ene is de aap onze grootvader, in de volgende is hij onze neef en in de daaropvolgende is hij helemaal geen familie meer”.

In de Hof der Wijsbegeerte, 570. W. Durant

“ Slechts weinigen zijn zich bewust wat de evolutietheorie insluit. Deze leer werpt ons in een zee van *wonderen*. Dat uit een zeespons een kolibrie, uit een brandnetel een duif, uit een waterspin een olifant zou ontwikkelen is alvast onaannemelijk al duurt die evolutie nog zo lang. Kan een distel zich in de heilige Elisabeth, en een oester zich tot een Newton of een Goethe ontwikkelen - waarbij het voor deze theorie onverschillig is hoeveel tussenschakels erin gevoegd worden, want ze vereist een continuerend proces, dat zijn wonderen die zelfs de Bijbelse wonderen in de schaduw plaatsen”.

Het Wonder ; bl. 44. Bettex

En geloven dat een persoonlijk Schepper levende wezens schiept, zou absurd zijn!

De ontwikkelingsleer dateert reeds van de tijd der oude Grieken; toen reeds werden heel wat veronderstellingen uitgedacht aangaande het ontstaan der dingen.

Thales (624-546 v. Chr.) was wellicht de eerste onder hen.

Anaximander, zijn tijdgenoot, leerde dat de landdieren - de mens inbegrepen - ontstaan waren uit waterlevensvormen.

Heel wat anderen volgden.

Toen kwam Empedocles (495-435 v. Chr.), door Osborn de vader der evolutie-idee genoemd. Hij geloofde in “spontane generatie”, het plotseling ontstaan van levensvormen, zonder ouders. Onvolmaakte levensvormen zouden, volgens hem, langzamerhand plaats maken voor meer volmaakte.

Aristoteles (384-322 v. Chr.) stond de idee voor van een verstandig doel in de natuur; verworven karaktertrekken werden volgens zijn mening overgeërfd. Zonder bezwaar beweerde hij dat wormen uit modder, maden uit rottend vlees ontstonden. De laagste wezens hadden, volgens hem, zo weinig typische levenskenmerken, dat hij er geen bezwaar in vond, ze uit onbezield materie te doen voortkomen. “ Wandluizen worden geboren uit vocht dat uit de huid van dieren te voorschijn komt en daar stolt”, sprak hij. “ Luizen ontstaan uit het vlees. Palingen ontwikkelen zich uit aardedarmen die zich vanzelf vormen uit slijk en vochtige aarde”. **Boek V, Caput 31, Boek VI, Caput 15** Volgens hem zou het leven zich spontaan uit dode stof hebben ontwikkeld. Deze dwaling hield stand tot in de 17e eeuw. De oude ideeën bleven en blijven vastgeroest, ook in geleerde bollen; nog steeds tracht men levensuitingen te interpreteren met behulp van stofdeeltjes en beweging.

Kan een machine zichzelf handhaven?

“ Indien men, volgens zekere geleerden, zes apen op een schrijfmachine liet typen gedurende miljoenen, miljarden jaren, zouden zij ertoe gebracht worden, met de tijd, al de boeken te schrijven die zich in het Brits museum bevinden. Al de soorten atomen, noodzakelijk tot het leven, moesten zich op de nieuwgeboren aarde bevinden; van tijd tot tijd kon het gebeuren, bij toeval,

ja, na een genoegzame tijd moest het noodzakelijk gebeuren, dat een groepje atomen zich juist zo rangschikte zoals zij geordend zijn in de levende cel”.

Aangehaald door James Jeans

Hoe kunnen geleerde mensen zich aan zulke ongerijmdheden vastklampen! Men moet totaal blind zijn voor het ingewikkeld bouwwerk van een levende cel om te geloven dat het toeval na lange tijd een mirakel van zulk een afmeting zou verwezenlijken. Reeds in de microscoop verschijnt de cel als een wondervolle structuur, bij de fysisch-chemische ontleding openbaart zij zich nog veel complexer. Chemische moleculen vindt men er bij de myriaden.

De scheikundige Van Helmont (1577-1644) verklaarde dat hij in staat was muizen te doen ontstaan in een vat gevuld met vochtig meel en wat vuil linnengoed als gistende factor. Men zag er toen ook geen bezwaar in aan te nemen dat spinnen en insecten ontstonden uit afval, paling uit modder. Bij de Nederlander Van Leeuwenhoek (1632-1723) wilde er de algemene opinie niet in: “dat er uyt onbesielde saken besielde voortkomen, als uyt slik geschulpte Dieren, uyt water bloemen en Visschen en uyt verrot vleesch Dierkens”.

Over dit probleem werd eeuwen lang strijd gevoerd. In 1675, in Delft, deed hij een onverwachte ontdekking die hem en zijn omgeving geweldig beroerde. Om na te gaan waar de brandende smaak van peper vandaan kwam, overgoot hij deze met water; tot zijn grote verrassing zag hij enige dagen daarop in deze vloeistof een heel aantal levende wezentjes zoals hij nog vroeger met zijn zelf gemaakte microscoop ontdekt had in een druppel water uit een regenton. In een opgetogen brief deelde hij zijn ontdekking mee aan de academie voor wetenschappen te Londen, waar men de zaak voor bedrog hield.

Toen de secretaris Robert Hooke, de ontdekker van de cel, een tamelijk goede microscoop in handen kreeg, kon hij niet anders dan de ontdekking bevestigen. Nu leek het bewezen, dat leven kon ontstaan uit dode stof. In afgietselwater van verdroogde stoffen ontstonden miljoenen wezentjes waarvan men vroeger nooit kiemen had gezien.

Er bestond dus een “generatio spontanea” die men elk ogenblik zelf kon doen plaatsvinden. Afgietseldiertjes ontstonden zonder ouders, rechtstreeks uit levenloze stof!

In 1745 begon de Ierse geestelijke Needham over spontane generatie te experimenteren. Hij vulde flessen met hete bouillon waarin alle levenskiemen gedood waren. De flessen werden zo goed mogelijk gesloten met kurk en lak zodat geen kiemen van buiten konden binnendringen. Maar o wee! na enkele dagen waren de vloeistoffen reeds vol bacteriën.

Prof. Spallanzani (1729-99) zag in dat er iets moest haperen aan de proeven van Needham. Zou hij zijn flessen wel voldoende hebben afgesloten? Hij herhaalde de proef, kookte de voedingsstoffen ongeveer een uur en smolt de

dunne halzen der flessen eenvoudig dicht. Weken nadien was de vloeistof nog immer zonder enig spoor van leven.

Hiermee was aangetoond dat in de lucht iets moest aanwezig zijn, dat in levenloze stof levende wezentjes kon doen ontstaan. Wat dat “iets” was, bleef voorlopig een raadsel. Maar de tegenwerpingen bleven niet uit.

Schwann, een der grondleggers der celtheorie (19e eeuw) redeneerde zo:

“Wanneer in een aftreksel vanzelf organismen ontstaan, dan moeten ze ook ontstaan in een milieu waar alle aanwezige levenskiemen gedood zijn, maar waar lucht, water en organische stoffen in voldoende mate toegang hebben. Ontstaat er dan toch nieuw leven, dan ben ik zeker dat het oprijzen van leven uit dode stof mogelijk is”.

Hij kookte water met wat hooi erin, een afgietsel waarin gewoonlijk na enkele dagen een rijke levenswereld ontstaat. Hij liet dit koken tot hij zeker was dat alle aanwezige levenskiemen dood waren. De grote moeilijkheid was nu om volkomen kiemvrije lucht tot dit afgietsel toe te laten. Hij bereikte dit door de lucht in de flessen te brengen doorheen een gloeiende buis. Na deze voorzorgen ontstond geen leven in zijn kleine dode wereld.

Pasteur (1822-95), de grote microbenjager, zou het geval ophelderen door een overtuigend onderzoek. Omstreeks 1862 begon hij zijn proefnemingen.

Hij bedacht een even eenvoudige als vernuftige werkwijze. In een aantal glazen bolflessen goot hij een vloeistof, waarin de noodzakelijke voedingsstoffen voor alle soorten bacteriën aanwezig waren. De halzen van de flessen kromde hij boven een vlam tot gekronkelde glazen buizen die hij aan het einde open liet. De vloeistof in enkele flessen werd enige minuten gekookt, terwijl hij de overige onverhit liet.

Indien de veronderstelling, dat de levenskiemen steeds uit de lucht in de aftreksels kwamen juist was, dan moest de gekookte vloeistof vrij blijven van alle leven, ondanks het feit dat de lucht vrije toegang had tot de vloeistof immers, de stofdeeltjes en levenskiemen uit de lucht, daar zij geen eigen beweging bezitten, konden de vloeistof niet bereiken, zij moesten blijven liggen in de kronkels van de dunne halzen, alleen de lucht had aldus vrije toegang.

Hij stelde zijn flessen op een tochtvrije kamer en inderdaad bleef de gesteriliseerde stof maandenlang zonder enig spoor van leven. De inhoud der niet verhitte flessen daarentegen werd reeds na enkele dagen troebel, een heel levenswereldje ontwikkelde er zich in volle levensmacht.

De prachtige illusiebrug tussen leven en dood, waaraan men eeuwen gebouwd had: “de spontane generatie”, stortte met geraas in elkander, een massa hypothesen rolde in de afgrond.

“Omne ovum ex ovo, omnis cellula e cellula”.

“Ieder ei uit een ei, iedere cel uit een cel”, dus elk levend wezen uit een levend wezen, besloot Pasteur.

Het woord “pasteuriseren” maakt het werk van de natuuronderzoeker onvergetelijk.

Het leven is een verschijnsel op zichzelf, strikt te onderscheiden van de levenloze stof. Maar ondanks de overtuigende proef, zocht men nog naar uitwegen.

Gregorius van Nyssa (331-396) leerde, dat God de stof had geschapen en met krachten had beziel om uit zichzelf de heerlijke schepping te ontplooien in een weelderige verscheidenheid van levensvormen.

De mens schijnt gemakkelijker de schepping aan te nemen van een deeltje protoplasma dan de schepping van een mens, en de ontwikkeling van een mens uit dat stofje, een mysterie dat men kan verdoezelen in de duisternis van lange eeuwen.

Augustinus (353-430) bracht ongeveer dezelfde idee naar voren: God zou een primitieve chaos geschapen hebben, die in zich de kracht bevatte tot het formeren van hemel en aarde. Het Bijbelverhaal zou allegorisch moeten worden opgevat.

Thomas van Aquino (1225-74) trok dit leerpunt verder door. Versteende levensvormen die men in de aardkorst ontdekte, versterkten bij hem de gedachte van een eeuwenlange ontwikkeling, waarin de wereld doorheen opeenvolgende veranderingen zou zijn gegaan van water en aarde.

De verbeelding van de mensen nam een geweldige vlucht in verkeerde richting.

De fossielen van vroegere diertypen zijn groter dan de hedendaagse dieren, ook deze van schelpdieren, insecten en planten. Zij spreken dus niet van evolutie maar integendeel van verval. Tal van uitgestorven schelpdieren overtreffen de nu levende in bouwcomplex en fijnheid van biologische structuur. De natuur leert ons dat alle dingen neigen naar ontaarding; pogingen tot verheffing in mens dier en plant worden op geheimzinnige wijze tegengewerkt. Darwin zelf haalt het feit aan in een van zijn werken:

“Veronderstel dat men een vlucht duiven bijeenbrengt, zich kenmerkend door vele sierlijkheden van hun ras, met allerlei kleurschakeringen, allerlei verscheidenheden. Men neemt ze mee naar een onbewoond eiland en laat ze vrij rondvliegen in het woud. Jaren nadien komt men terug. De afstammelingen hebben nu allen dezelfde kleur bekomen, zij zijn veranderd in een donkere leiachtig blauwe soort. De verbeteringen waren het resultaat van zorg en verpleging, maar nu deze invloeden zich niet meer laten gelden, doen de vogels zelf het verleden teniet en verliezen wat zij gewonnen hadden. De pogingen om het ras te verheffen en te veredelen, worden op onbegrijpelijke wijze bestreden. Het is alsof de oorspronkelijke vogels, de ver verwijderde voorouders van alle duiven grijsblauw zijn geweest en zij nu door een zonderlinge wet gedrongen worden terug te keren tot de ruwe aanvangsvorm. Wij merken hier het beginsel van terugkeer tot het type. Aangehaald door Henri Drummond, in *Natuurwetten in de geestelijke wereld*, bl. 57-59

De wet van terugval tot het type loopt doorheen de gehele schepping. Het geloof dat de levenswereld zich in een periode bevindt van blijvende vooruitgang, was een illusie. "Een der meest ontgoochelende zekerheden der hedendaagse biologie is dat een eindeloos aantal planten- en diersoorten, verre van vooruitgang aan te tonen in organisatie, in volle achteruitgang zijn". Decugis. *Le Vieillessement du monde vivant*, p. 316 et p. 33 préfacé par Mr. Caullery, 1941

Georges Cuvier (1769-1832), een der voornaamste natuurkundigen van zijn tijd, was een geducht tegenstander van de organische evolutie. Zijn gezag weerhield velen een ontwikkelingsleer in de zin van soortverandering aan te nemen. Hij kwam vooral in strijd met Geoffroy St. Hilarius (1772-1844), een strijd waarin hij zo schitterend overwon, dat men dacht dat voortaan de doodsklokken aan het luiden gingen over de evolutieleer.

Maar Cuvier beging een grote fout. Ook hij dacht de sleutel van het verleden gevonden te hebben in de talloze versteende overblijfselen die men vond in de aardkorst. Hij trachtte enkele bladzijden uit het handschrift van moeder aarde te ontcijferen. Hier beging hij de misslag: van zijn ontdekkingen in een klein district rond Parijs, maakte hij de maatstaf voor de gehele wereld. Hij rangschikte de fossielen in een strikt chronologische orde en poogde de ouderdom der aardlagen te bepalen. Hij bracht in de wetenschappelijke wereld een organische "ajuinmantel-theorie", even onzinnig als deze voorgestaan door Abraham Werner (1750-1817).

Deze had verondersteld dat de rotsen oorspronkelijk gevormd waren door chemische uitwerpselen van de oceaan die eens universeel zou geweest zijn, en alle rotsen in oplossing bevatte. Ook hij had een orde samengesteld van de vorming der rotsen. Hij baseerde zich op hetgeen hij ontdekt had in zijn klein district in Duitsland. Lyell geeft aan, dat enkele mijlen achter het huis van Werner men de rotsen in een heel andere orde vond dan in de veronderstelde orde van Werner!

Cuvier gaf aan dat ongeveer een twaalftal cataclysmen over de wereld waren gekomen, die achtereenvolgens fossiellagen hadden neergelegd, ongeveer als de lagen van ajuinrokken. De vloed van Noach zou de laatste zijn geweest van deze cataclysmen. Zijn "catastrofisme" legde de grond voor de superstructuur der ontwikkelingsleer die de wereld zo betoverd heeft.

Charles Lyell (1797-1875) loochende het bestaan van cataclysmen, en veronderstelde dat alle geologische veranderingen traag en onmerkbaar plaats hadden, in overeenstemming met de hedendaagse gedragingen der natuur. Volgens zijn mening werden door allerlei bezinksels lagen gevormd op de oceaanbodem, die langzamerhand werd opgeheven om na lange eeuwen als droog zand te verschijnen. De bodem der zee zou langzaam stijgen, de aardoppervlakte langzaam zakken, door het zeewater overstroomd worden, en dan weer omgekeerd.

De verbeeldingen ijlden met losse teugel in alle richtingen. In de wordingsgeschiedenis van de aarde rekent men gewoonlijk met fabelachtige tijdsperiodes die zich in de nacht van het onkenbare verliezen. Talloze eeuwen zouden nodig zijn geweest om de lagen te vormen. Reeds de oude Grieken hadden deze gevolgtrekking gemaakt van het wederkerig oprijzen en dalen van zeebodem en aardoppervlakte.

Het over het land stromend zeewater zou over de laag van neergevallen takken, bladeren en omgevallen bomen, zand en schelpdieren hebben gebracht, aldus zouden kolenmijnen zijn ontstaan. Maar kolen zijn niet bestand tegen zout water! Zout ontbindt kolen. Wel vindt men op zekere plaatsen kolen onder de zee, maar daar zijn waterdichte bedekkingen. Ook is er minstens 10 á 15 maal meer materiaal nodig voor het formeren van kolenbedden, dan men er kolen van bekomt. De meeste van die lagen zijn zes meter dik, dit vraagt een moeras van minstens 60 meter diepte. Sommige kolenbedden zijn tot 30 meter dik, deze eisen een moeras van minstens 300 meter diepte. Hoe konden daar ooit bomen in groeien?

Indien de kolenlagen hun ontstaan te danken hadden aan wouden die langzamerhand verzonken zijn, nooit zouden er zulke machtige kolenaders bestaan, vermits een honderdjarig bos met moeite een kolenlaag zou kunnen leveren van een paar centimeter dikte. Wie zijn theorieboek dicht slaat en afdaalt in de diepte van een kolenmijn, zal in de schachten in alle duidelijkheid de resultaten voor zich zien van krachten die eertijds werkzaam zijn geweest, en die alles wat heden op aarde gebeurt overtreffen. Volgens bevindingen in Noord-Friesland gedaan, zouden er slechts twee honderd jaren nodig zijn om een veenlaag (**Venen zijn lagen van plantenoverblijfselen, welke een brandstof doen ontstaan**) te vormen van tien meter dikte, terwijl deze, volgens de theorie van Boucher de Perthes niet minder dan drie duizend jaren vereist. Burmeister verzekert dat men ervaren heeft dat venen die geheel uitgegraven waren, in de tijd van dertig jaren met een nieuwe laag van bijna twee meter gevuld waren. Op evolutiegebied werpt men steeds met eeuwen om zich heen, waar de werkelijkheid slechts jaren aangeeft.

Ook de voorwerpen die men in die venen vindt, kunnen ons uit de diepte waar zij liggen, niets met zekerheid te kennen geven, want men weet dat zij er des te gemakkelijker en des te dieper in zinken, naarmate het veen vochtiger en nieuwer is, en ten tweede, indien men moest aannemen wat sommige geologen over de voorgewende langdurigheid van de vorming der venen theoretisch vaststellen, dan zouden de voorwerpen die erin bedolven liggen, uit voorhistorische tijden afkomstig zijn. En toch, de geldstukken, bijlen en keukengereedschappen die men erin gevonden heeft, zijn bijna allen van Romeinse oorsprong.

De hedendaagse geologische factoren volbrengen niet dat soort werk dat de rotsen van Lyell schenen mee te delen. Men bezit geen maatstaf om de duur van de geologische formaties te meten. De veronderstelling dat op de bodem van de oceaan afzettingsgesteenten worden gevormd, is nauwkeurig aan de werkelijkheid getoetst geworden. Vandaag is duidelijk vastgesteld dat daar geen lagen worden gevormd, in de grote oceaandiepten heerst eeuwige rust.

De hypothese van de verdeling van land en water in het verre verleden, heeft de mens in een doolhof van tegenstrijdigheden gebracht. Hij veronderstelde:

- een vasteland dat bestond van alle eeuwigheid,
- eindeloze landoppervlakten die langzaam verzonken en weer langzaam oprezen,
- uitgestrekte grondgebieden die als heimelijk voort geschoven massa's over een vloeibare ondergrond langzaam voortgleden.

Waar geweldige lagen in de aardkorst gevonden worden, waar diepe afzettingsgesteenten van kalk- en zandsteen te vinden zijn, waar massieve bergmassa's als geslagen reuzen voor ons uitgestrekt liggen, die ons van een dooreen gewoelde voorwereld spreken, - dat alles dacht men te kunnen oplossen door enorme tijdsruimten ter hulp te roepen. Men achtte het niet nodig naar andere krachten om te zien dan die welke in de hedendaagse tijd op bescheiden wijze het beeld van de aarde vervormen. Aan de tijd werd de voornaamste rol toegekend in het grote ontwikkelingsdrama.

Lyell had van zijn voorgangers de dwaling overgenomen, dat de fossielenlagen altijd in dezelfde orde gevonden worden over de gehele aarde. Maar de aardkorst bevestigt niet wat men in een paar hoekjes meende te ontdekken. Over de uitgestrektheid der planeet vindt men de lagen in een geheel andere orde, ja op heel wat plaatsen zelfs in totaal tegenovergestelde orde. Indien de lagen overal regelmatig op elkaar geplaatst waren zoals de bladeren van een boek, dan behoefde men ze slechts te doorbladeren om met een betrouwbare zekerheid de begraven geschiedenis te kunnen nagaan, maar dit is niet het geval. Heel wat bladzijden uit het boek van moeder aarde zijn verstrooid en ordeloos dooreen geward, en dit bemoeilijkt grotendeels het ontcijferen ervan. Ook Bergson geeft dit feit aan:

“Een volledige verklaring van een evolutiebeweging in het verleden zou slechts mogelijk zijn, indien de geschiedenis der organische wereld was opgetekend. Maar daar staan wij ver af. De stambomen, die men voor de diverse soorten opstelt, zijn voor het merendeel van twijfelachtige waarde. Zij verschillen naar gelang van de persoon die ze ontwierp of volgens de theoretische gezichtspunten waardoor zij zijn geïnspireerd; zij lokken meningsverschillen uit, die de hedendaagse stand der wetenschap niet vernag om te lossen”. Bergson. *Scheppende evolutie*, bl. 153

Nevelsluiers hebben zich toegesloten over het verre verleden. Verstarde levensvormen uit vroegere tijden vermogen slechts een tipje van de sluier der geschiedenis op te lichten.

Ook Lyell erkende dat wij in de grondlagen slechts onvolmaakte stukken van de kronieken der wereld bezitten. "Een geologisch verhaal is een stuk aardgeschiedenis, geschreven in een steeds veranderend dialect, waarvan wij slechts het laatste gedeelte kennen, toegepast op een paar bladzijden, en daarvan bezitten wij slechts hier en daar enkele zinnen". Lyell. *Principes de géologie*, p. 2

Niettegenstaande dit, klasseerde men toch de fossielen in een chronologische orde die een opgang naar de hoogte moest voorstellen van de lagere minder georganiseerde levensstypen naar de hogere meer georganiseerde; de geologen van de laatste honderd jaren hebben zich bezig gehouden de details aan te geven, en heel wat leemten werden met pure fantasie gevuld!

De afzettingsgesteenten zouden gevormd zijn in vier opeenvolgende grote tijdperken:

Primair tijdperk: mossels, koralen, zeebloemen, vissen, insecten; eerste kruidieren, wieren en naaldbomen.

Secundair tijdperk: grote kruidieren, lagere zoogdieren, vogels; palmen en loofbomen.

Tertiair tijdperk: hogere zoogdieren, mastodonten, apen en olifanten.

Kwartiair tijdperk: mammoet, rendier en mens.

Mooie hypothetische stambomen werden in elkaar gezet, maar deze berusten enkel op vermoedens, door geen feiten te rechtvaardigen.

De natuur kent geen langzame evolutie van min georganiseerde levensstypen naar meer georganiseerde, geen ordening van laag naar omhoog met het eencellig amoëbeachtig slijmklompje op de onderste sport en de mens boven op de ladder. Dit langzaam streven naar volmaaktheid kent de natuur niet.

Wij mensen hebben wel de beste hersenen, maar wat onze reuk betreft, worden wij door de hond verre overtroffen; het oog van de roofvogel staat zo ver boven het onze dat wij hem slechts met een verreijker kunnen evenaren; en wat vrijheid van beweging en lenigheid betreft, zijn wij, vergeleken bij de apen, echte stumpers.

De fossielen, die men veronderstelt de oudste te zijn, behoorden aan dieren die voorzien waren van organen van beweging, van ademhaling, van spijsvertering, van circulatie, van gezicht, van gevoel, van reuk, van gehoor!

Al deze functies zien wij daar reeds verenigd. De schepping is niet langzamerhand op de tast verwezenlijkt van gebrekkig naar volmaakt. Het is een der meest vastgestelde feiten dat het scheppend verstand,

niettegenstaande onvolmaaktheden die wij menen te ontdekken, in volle alwetendheid en eindeloze macht Zijn schepping heeft voltrokken. Menigten schelpdieren, die volgens Lyell reeds lang uitgestorven waren, die bijgevolg moesten behoren tot tijdsperioden van vele duizenden jaren geleden, en die men alleen kende als versteende levensvormen, zijn nadien levend ontdekt geworden.

Een oorspronkelijke vis: "Latimeria" die men aanvankelijk alleen uit versteningen kende en men met al zijn verwanten reeds voor miljoenen jaren uit het land der levenden had verbannen, kwam ineens levend opdagen in 1938!

Wordt ergens een been aan de aarde ontruikt, onmiddellijk ontvangt het de eerbiedwaardige ouderdom van duizenden eeuwen, volgens de laag waarin men het vond. Men is verplicht het fossiel in talloze eeuwen te wikkelen, daar zich in bekende tijdsruimten geen langzame soortverandering voordoet. Hoe kan men bewijzen dat trilobieten, dinosauriërs en mastodonten niet tezelfdertijd hebben geleefd?

De stichters der geologie dachten de ouderdom der fossielen te kunnen berekenen volgens de rotslaag waarin zij gevonden werden. Maar omgekeerd gingen zij de ouderdom van de rotslaag berekenen volgens de fossielen die men erin aantreft. Deze cirkelredenering moet de basis vormen van een der hoofdwetenschappen!

De levensvormen uit zagezegd verre tijden, die wij in de afzettingsgesteenten vinden, tonen wel vele soorten naast elkander, doch nergens geleidelijke overgangen van de ene soort naar de andere. Het streng wetenschappelijk onderzoek weet niet van een keten van organische wezens, maar brengt aan het licht dat de lagere en hogere diersoorten niet na elkander zijn opgerezen, maar reeds van de oudste tijden naast elkander voorkwamen.

Hoe werden de grondlagen gevormd?

De onderste laag werd waarschijnlijk neergelegd vóór deze die er boven op ligt, maar hoeveel tijd daarvoor?

- Tien minuten?
- Enkele uren?
- Miljoenen jaren?

Zullen wij het mysterie verdrinken in een vloed van duizenden eeuwen? Bij het onderzoek der lagen kan men heel goed merken dat de onderste laag nog zacht was wanneer de andere er boven op gekomen is. Geen lange tijd kon verlopen zijn tussen het neerkomen der verschillende lagen. Een fossiele schelp is niet noodzakelijk ouder dan een andere omdat wij ze vinden in de Cambriumlager, of niet noodzakelijk jonger omdat zij zich bevindt in de Eoceen- of in de Pleistoceenlager.

In deze lagen vindt men takken van bomen, van olmen en linden, juist zoals de onze. In andere lagen, die men beweert ouder te zijn, vindt men spinnen en waterjuffers juist zoals de onze, ook grotere; in de steenkolenlagen vindt men varens en palmen, groter dan degene die wij vandaag in de tropen vinden.

Soms vindt men een laag zeeschelpen op grote hoogte in de bergen, soms een bos van bomen diep in de aarde met een laag koraalsteen er boven, soms zijn het overblijfselen van halftropisch leven begraven in de ijsskoude Poolstreken, soms reuzengeraamten gezamenlijk bedolven in ontzaglijke massagraven die wij aantreffen op alle plaatsen van de aardbodem.

- Hoe werden grote hoeveelheden planten begraven vermengd met kalkstenen die schelpdieren bevatten en met dieren die wij enkel aantreffen in de diepten van de Oceaan ?
- Hoe kwamen menigten van schelpdieren en vissenfossielen boven op de bergen terecht ? Deze moeten door een catastrofe zijn verrast, want schelpdieren die sterven hebben open schelpen, terwijl deze gesloten zijn, hetgeen een plotse dood aangeeft. En vissen die sterven drijven, gaan in ontbinding over en worden door andere zeedieren verslonden. Hoe vindt men ze dan in de rotsen?
- Hoe werden ganse kudden reuzendieren zoals de dinosaurus, gelijktijdig vernietigd over alle delen der aarde en door vloeiend water begraven, daar waar zich nu dorre woestijnen uitstrekken, zoals de Gobi woestijn, zoals in Arizona?
- Van waar de overblijfselen van warmwaterkoralen in de koude zeeën der Poolstreken?
- Van waar de eindeloze kudden mammoets, rhinocerussen en andere dieren uit warm klimaat, bevroren in de eindeloze ijsvlakten van Siberië?

“Een heel aantal moet onbeschadigd begraven zijn geworden, velen nog levend, of indien niet, dan toch vóór de ontbinding een aanvang nam”.
Geological Researches, p. 265, De la Bèche, Bestuurder van het British geological Survey

Deze dieren moeten door een onverwachte overval van water en ijzige koude op een dramatische wijze zijn omgekomen, het moet ontzettend snel zijn geschied, want sommigen hebben nog het gras in de muil.

- Van waar de diepzeevissen, die nooit aan de zeeoppervlakte komen, in het gesteente der aarde, samen met landplanten?
- Van waar de eindeloze ruïnes onder onze voeten van een dode wereld die een ideaal klimaat bezat?
- Van waar de afgeronde keien die wij overal aantreffen?

Een langzame verandering kon dat alles nooit tot stand brengen. Het langzaam verzinken van de bodem, het oprijzen ervan in andere plaatsen,... ijstijdperken, konden nooit zulk een resultaat hebben. Meer en meer wordt het ons duidelijk, dat afwisselende lagen van diepzee-fossielen gemengd met landfossielen:

- niet werden geformeerd lange eeuwen vóór de schepping van de tegenwoordige orde der dingen,
- niet werden neergelegd gedurende de schepping zelf tijdens eindeloze scheppingsperioden,
- maar dat zij alleen kunnen gevormd zijn tijdens de catastrofe van de vloed. Alleen een ontzaglijke catastrofe geeft hier de oplossing. Alleen een plotse verheffing van de grote zeediepten met machtige onderzeese beweging naar boven, kan die vreemde mengeling van diepzee- strand- en landfossielen verklaren. Fossiele vissen tonen aan dat myriaden vissen ineens zijn gedood. Alleen een plots in werking treden van ontzettende krachten kan dat hebben teweeggebracht.

De vondsten uit het leven in de oertijd wijzen op ontzettende voorvallen op aarde die wij ons nooit kunnen voorstellen. De lagen moeten neergelegd zijn in snelle volgorde. Niet alle fossiele lagen worden door de zondvloed uitgelegd, dat ware te dogmatisch, maar het machtige getuigenis van onze omgewoelde planeet geeft één tijdperk aan, één plotse catastrofe, wereldwijd, één kosmisch bewerkte tragedie - niet een serie van tijdperken. De fossielen die wij vinden in de aardlagen, moeten behoord hebben aan dieren die tezelfdertijd geleefd hebben en vernietigd en begraven werden door opeenvolgende bewegingen van de vloed. Heel wat voorhistorische monsters, waarschijnlijk het gevolg van onnatuurlijke kruisingen, moeten toen zijn omgekomen.

De rotsen geven het verhaal van deze titanische gebeurtenis. Wij zien bergketens wier uiterlijk niet op een geleidelijk ontstaan wijst, maar op een gewelddadige oorsprong. Diepe dalen doorploegen het aangezicht van moeder aarde, ogenschijnlijk door geweldige watervloeden en snelle stromen verbreed en uitgediept.

Ook op de reusachtige terrassen en langs de kust der Cordillera's wordt zo duidelijk gezien hoe een reuzenhand het aardrijk omwoeld heeft en eindeloze massa's puin heeft rondgestrooid. Overal worden machtige monumenten gezien die spreken van een titanenbegravenis en van een terugtrekkende vloed. Het moet er duizendmaal onstuimiger zijn aan toe gegaan dan ooit is waargenomen.

Alleen een alles vernielend golvenspel kon zulke geologische wonderwerken scheppen. Heen-en-weer trekkende, over de breedte der aarde schommelende watermassa's moeten immense hoeveelheden materie hebben weggerukt en

in strandgebieden in lagen hebben opeengestapeld. De bodem is als het ware uitgebaggerd door het woelend water dat zand en leem en resten van organismen meesleepte en aldus lagen formeerde. Waar oneffenheden zich openbaarden op de aardoppervlakte werden heel waarschijnlijk de glijdende massa's opgestuwd tot over elkaar schuivingen en tot plooivormingen. Luid spreken de grote gebergten der aarde van een dergelijk krachtenspel. Pallas, op zijn reis door hoog Azië, schrijft: " Al de geraamten, hier en daar verspreid, ook opgehoopt bij honderden, hebben mij overtuigd van de werkelijkheid van een vloed die over de aarde is gekomen, van een catastrofe waarvan ik, ik beken het, de werkelijkheid niet zag vóór ik deze vlakten doorkruiste en vóór ik persoonlijk de bewijzen zag van deze gebeurtenis".

Zwijgend staan de evolutionisten tegenover het feit, hoe die ondenkbaar grote massa's lijken zich op zo vele plaatsen van de aardbodem konden ophopen. Ook de enorme watervoorraad van de aarde laat de meningen niet tot rust komen. In duizenden meters diepe oceanen, bedekt het water ruim drie vijfden van de aardoppervlakte. En welk een hoeveelheid water is onder geweldige druk naar de diepe gebieden der aarde doorgesijpeld, waar het de kleinste holten en poriën, spleten en kloven vult?

Onuitwisbare sporen van deze worsteling van kosmische krachten zijn niet alleen gegrift in de rotsen, maar ook diep in het menselijk geheugen. Geen enkele mythe of gebeurtenis liet zulke sporen na. Het moet de herinnering aan iets gruwelijks zijn geweest, die zo diep is ingebrand in het geheugen van het mensenras.

"Dit onbegrijpelijk feit, dat men enkel loochent uit gewoonte, is nochtans datgene wat men het meest onweerlegbaar kan vaststellen. De natuurkundige zou het geloven, zelfs wanneer de overleveringen der mensen er nooit zouden over gesproken hebben, en een mens met gezond verstand, die slechts de overleveringen zou bestudeerd hebben, zou het ook geloven. Men zou de meest bekrompen, de meest halsstarrige onder de mensen moeten zijn om er aan te twijfelen, wanneer men de getuigenissen van de natuurkunde en in de geschiedenis - de universele kreet der mensheid - naast elkander plaatst".

Boulanger, Antiquité justifiée, ch. I, p. 3 et 4

Linnaeus (1707-78) ondersteunde de leer van een speciale schepping; alle soorten die wij nu kennen zouden gelijk zijn aan de soorten die oorspronkelijk geschapen werden. Hij gaf de mogelijkheid toe van gemengde soorten die waren opgerezen door bastaardvermenging en ontarding. Zijn positie was sterk tegen evolutie.

Buffon (1708-88) mag de vader genoemd worden van de moderne vorm der evolutieleer. Zijn hoofdgedachte was: de rechtstreekse invloed van het milieu brengt een verandering teweeg in de structuur van planten en dieren, én deze structuurveranderingen zouden door erfelijkheid worden overgezet.

Erasmus Darwin (1731-1802), grootvader van Charles Darwin, tijdgenoot van Lamarck, trok de gedachte van Buffon verder door. Bij de dieren zouden zich structuurveranderingen hebben voorgedaan in hun inspanningen om aan zekere verlangens te voldoen en in hun drang om hun smarten te lenigen. Deze veranderingen zouden door erfelijkheid zijn overgebracht op hun nakomelingen. Aldus zouden ongehoorde vervormingen zijn teweeggebracht na miljoenen jaren.

Zo iets klinkt verleidelijk voor de evolutionist, maar wanneer men het aandurft in detail te treden en deze theorie van al haar stadhuiskleedjes te ontdoen, dan valt men in het bespottelijke. Wie zou ernstig durven volhouden, dat bij een vis naarmate hij zich meer en meer uit het water houdt, ten slotte zijn schubben in pluimen zullen veranderen, zijn vinnen in vleugels, en dat hij na een hele tijd door een geheimzinnig hocus pocus in een vogel zal worden omgetoverd? Het is even gek te geloven dat een orgaan door een serie van toevallen is tot stand gekomen, dan dat het plots vanzelf ontstond. Het is steeds dezelfde dwaling die op de voorgrond wordt gebracht, maar telkens in een nieuw gewaad van termen gehuld.

Lamarck (1744-1829) trachtte de gedachte van Buffon verder te ontwikkelen:

- ° De dierenwereld zou uit één samenhangende keten bestaan, welke begint met de infusiediertjes en eindigt met de mens.

Veranderingen in de omgeving en resultaten van kruising zag hij als factoren die de grote rol spelen in de evolutie van plant en dier. Hij bekommerde er zich weinig om dat de feiten ontbraken.

- ° Een erfelijke verandering der soorten zou tot stand komen door inwerking van uiterlijke levensomstandigheden,
- ° Wijzigingen van het milieu zouden bij het organisme een andere functie der organen teweegbrengen.

Sommige organen worden meer, andere minder in werking gesteld. Door het verhoogd gebruik van een orgaan zal het zich ontwikkelen en in omvang toenemen zoals de spieren van ons lichaam; omgekeerd zal een ander orgaan door verminderd gebruik geleidelijk zwakker worden en in ontwikkeling achteruitgaan. Een nieuwe omgeving geeft aanleiding tot nieuwe behoeften en tot het verlangen nieuwe organen te bezitten; deze zouden door wijziging van de innerlijke gesteldheid tot stand komen. Bekend voorbeeld : de giraf! Het is steeds hetzelfde refrein!

Wanneer wij deze leer doortrekken, dan doemt voor ons oog een vreemde toekomstmensheid op: een dikhoofdige bijziende bureaucratie van ineengedrongen dwergen met facettenogen, zevenhandige klaviervirtuozen met vingers als de poten van een reuzenspin...

Lamarck kleefde dezelfde grote dwaling aan:

- verworven karaktertrekken zouden worden overgezet op het volgend geslacht,
- door middel van de erfelijkheid zouden zij bestendig worden. En dat is zo vast bewezen, beweert hij, "tellement attestée par les faits!" dat men er niet meer kan aan twijfelen.
- Eeuwen lang reeds snoeren Chinese vrouwen hun voeten in, verminken ze, maar hun kinderen worden steeds weer geboren met normale voeten! " tellement attestée par les faits !"

De hedendaagse erfelijkheidsleer heeft het Lamarckisme totaal van zijn grondslagen beroofd. Lamarck openbaarde een diepe onwetendheid op gebied van anatomie. "De noodzakelijkheid schept het orgaan" zei hij, maar hij voelde al te wel de onmogelijkheid om deze vreemde idee te bewijzen. Zeker, een orgaan oefent zich door ontwikkeling, een spier wijzigt haar vorm volgens de functie die zij verricht, maar deze verworven eigenschap wordt niet overgeërfd; ook kunnen wij daaruit niet besluiten dat de noodzakelijkheid een nieuw orgaan zou doen geboren worden.

Alfred Russel Wallace (1822-1913) bracht de natuurlijke teeltkeuze naar voren:
° het overleven van de beste soort.

Toen had de embryologie reeds heel wat vooruitgang gemaakt. Men leerde dat het embryo van de mens en van de hogere dieren in zijn ontwikkeling de lagere stadia van het dierenrijk doormaakt: - van het protozoon, - weekdier, - vis, - kruipdier, - zoogdier. Dit scheen in overeenstemming te zijn met de ruwe kennis die men bezat. Haeckel vervalste tekeningen van menselijke embryo's om ze meer op dierlijke te doen gelijken, en formuleerde zijn beroemde biogenetische grondwet:

° ieder hoger georganiseerd wezen herhaalt in zijn embryonale ontwikkeling de verschillende morfologische stadia van die soorten die het in zijn ontwikkelingsgang voorafgingen.

De ontwikkeling van het individu zou dus een korte herhaling te zien geven van de lijn der voorouders waaruit het zich ontwikkelde. Maar een schematische gelijkenis in uiterlijke vorm geeft daarom geen wezenlijke gelijkheid aan.

De onderscheidingen in verschillende stadia zijn louter fantasie. De zogenaamde kieuwspleten die het embryo schijnt te vertonen, hebben alleen de naam met viskieuwen gemeen, het zijn uit- en instulpingen die het begin vormen van latere organen. Zij duiden allerminst op het veronderstelde feit dat de zoogdieren eenmaal vissen waren. Het zijn geen nutteloze organen, die zich uitsluitend in het embryo openbaren en dan weer verdwijnen omdat zij tot niets meer dienen; zij ontwikkelen zich rustig verder tot heel wat anders dan tot kieuwen.

Ook de zogenaamde staartaanleg, die langzamerhand zou verdwijnen; die vermeende staart verdwijnt helemaal niet, maar ontwikkelt zich verder tot wervelkolom.

De embryodelen stellen geen organen voor van lagere dieren, maar slechts schetsen, beginvormen zoals van Baer duidelijk heeft aangegeven: het embryo van een hogere levensvorm lijkt nooit aan een ander dier, alleen aan het embryo van dat dier.

Dit werd door Haeckel in stilte voorbijgegaan.

Bij alle levende wezens begint de groei der organen met vage contouren, met beginvormen. Van af het ogenblik dat de vormen nauwkeurig worden, nemen zij een eigen vorm aan in verband met het orgaan dat zij weldra zullen opbouwen en wordt het duidelijk dat deze ontwikkeling geen enkele voorafgaande structuur herhaalt. Wij zien alleen een algemene beginvorm, waarvan het bestaan een mechanische noodzakelijkheid is, als de schets van een kunstenaar om de juiste vaste lijnen te verzekeren van zijn schilderij. Dit is niet de manier van werken van het toeval of blind milieu. Gaat het hier niet als met alle bouwwerken? De afzonderlijke delen moeten in bepaalde volgorde worden aangebracht, aan vaste wetten van statica moet worden voldaan. En toch zullen de eindvormen verschillen waar de beginbedoeling een andere was. De fundamenteen en bouwstenen mogen dezelfde zijn, alsook de wijze van metselen, in het begin mogen er wellicht geen verschillen vast te stellen zijn, maar langzamerhand, naarmate de bouw vordert, oriënteren deze zich meer en meer.

Organen die dezelfde functies hebben, kunnen naar hetzelfde plan gebouwd worden. De embryonale ontwikkeling gaat uit van het eenvoudige en gaat verder naar het complexe. De opbouw geschiedt met hetzelfde materiaal, dezelfde wijze van bouwen wordt gevolgd tot een andere richting wordt ingeslagen naar een fijnere afwerking in de samenstelling der menselijke gestalte.

Het is begrijpelijk dat de algemene wetten, die de ontwikkeling der organen beheersen in volwassen diervormen, ook in embryonale vormen tot uitdrukking komen. De wetten, volgens dewelke een organisme groeit, moeten onvermijdelijk tot vormen leiden die grote overeenkomst vertonen. De meeste embryologen hebben zich van de idee der voorouderlijke recapitulatie niet kunnen ontdoen. Zij was zo aantrekkelijk.

Op mijn vensterbank staat een varenplant. In hun beginstadium gelijken de nieuwe bladeren wondergoed op eikenbladeren, die zich ten slotte tot mooie varenwaaiers ontvouwen. Zou de eikenboom een lager stadium zijn van de varenplant?

Esquimao's dachten dat een muziekdoot en een orgel dieren waren, zij veronderstelden dan ook dat de muziekdoot een kind was van het orgel.

Waar de ontwikkeling begint met de cel, spreekt het vanzelf dat er verschillende stadia moeten doorlopen worden, maar van steeds grotere differentiatie. De groei geschiedt door groeperen van cellen, levende bouwstenen, die zo bij uitstek geschikt zijn om nieuwe groeperingen te vormen en nieuwe vormen aan te nemen. Dat de eerste groeperingen bij verschillende embryo's op gelijke wijze geschiedt, bewijst alleen dat de groei een natuurwettelijk proces is dat overal op analoge wijze wordt voltrokken. Het embryo van een mens is in elk van zijn stadia een mensenembryo, dat van de aap, een apenembryo ; nooit komen zij in een stadium waarin zij gelijk zijn, wat Haeckel ook moge fantaseren over ons stadium van oervis, oerbuideldier, oeraap, en zo meer...

Wij weten dat een Chimpansee-embryo in een bepaald stadium geen haarkleed maar alleen een behaarde hoofdhuid bezit. Dit kenmerk moet gevoegd worden bij de vele menselijke kenmerken in de ontogenese der apen. Volgens Haeckels standpunt zou men tot de gevolgtrekking moeten komen dat de mens niet van de aap, maar de aap van de mens voortkomt! Louis Agassiz (1807-73), schitterend leerling van Cuvier, ging helemaal op in deze theorie. Met zijn methode van vergelijking der embryonische ontwikkeling met de modern geklasseerde en met de geologische series, legde hij een diepe fundering waarop de organische evolutie werd opgetrokken.

Charles Darwin (1809-82), alsook Lamarck, plaatsten God aan de wortel van de universele levensboom. Wij kunnen hen niet rangschikken onder de mechanistische evolutionisten, zij waren beide deïsten, maar toch had hun theorie voor resultaat tot de gorilla's en de chimpansees op te zien als onze voorvaderen.

Gedurende een onderzoekingstocht, georganiseerd door de Engelse regering (1831-1836) deed Darwin in Zuid-Amerika waarnemingen, die bij velen heel wat beroering verwekten. Hij liet zich misleiden door zijn onweerstaanbare verbeelding: alle levensvormen die zich op de aardbodem bevinden, zouden voortgekomen zijn van één enkele levensvorm of van een klein aantal, nadien geëvolueerd door graduele veranderingen, bij middel van natuurlijke teeltkeuze.

Deze gedachtegang leidde hem tot de veronderstelling dat de mens moest afstammen van een dier, en daar de aap zekere anatomische gelijkenis vertoont met de mens, vond hij het aannemelijk dat er tussen aap en mens een verwantschap zou bestaan, dat dit harig wezen onze stamvader zou zijn. Cuvier en Lyell hadden de weg voorbereid tot deze opvattingen. Op zijn reis had Darwin een kopie bij zich van Lyell's geologische principes. Toch was het schoorvoetend dat hij tot deze gewaagde hypothese kwam, die hij slechts aannam in 1871, terwijl zijn eerste ontdekkingen dateerden van 1831.

Het ganse werk van de natuurkundige van Shrewsbury is gekenmerkt door een gebrek aan nauwkeurigheid en een overvloed van veronderstellingen. In zijn geschriften klinkt de eentonige herhaling: "wij mogen veronderstellen". Lyell had beweerd, door zijn geologie de geschiedenis aan te geven van de ontwikkeling aller dingen, terwijl Darwin met zijn leer van natuurlijke teelkeuze ons het proces trachtte aan te tonen.

In 1859 publiceerde hij zijn "Oorsprong der soorten". Zelden werd een boek met nieuwe vergezichten met zulk applaus ontvangen als dat van Darwin. Het werd het standpunt van een grote veldslag in de wetenschap. Zijn veronderstellingen werden door velen als vaste waarheden aanvaard, slechts onkundigen konden daartegen bezwaren hebben.

Aan de nuchtere kritiek werd het zwijgen opgelegd.

Dit gaf het begin aan van een nieuw tijdperk in de wetenschappelijke wereld. Darwin was niet de schepper van de ontwikkelingstheorie, hij trachtte eenvoudig in het licht te brengen hoe nieuwe soorten ontstaan en zijn uitleg scheen zo aannemelijk dat zijn wijsgerig speculeren vlug als wetenschappelijke waarheid werd aangenomen.

De Darwinistische vorm van de ontwikkelingsleer dacht de doelmatigheid in de natuur mechanisch te kunnen verklaren. Zo dacht men de grote natuurverborgenheid op te lossen. Darwins veronderstelling was: dat een trage evolutie ons naar de volmaaktheid leidt.

Hij die uitriep: "Ik heb nooit het bestaan van God geloofd" verdrong Hem toch in de schaduw, sloot de deur voor Zijn rechtstreeks bovennatuurlijk ingrijpen, en bekroonde het *toeval* met goddelijke eer en heerlijkheid. Uit dit oogpunt verklaart de Sinéty "dat Darwin een der mannen is die het meest heeft bijgedragen om het geloof uit te doven in een onberekenbaar aantal zielen".

Het Bijbels scheppingsverhaal werd vals verklaard, de schepping van eerste levenssprankel tot mens kon nu uitgelegd worden door natuurlijke oorzaken, zonder ingrijpen van een Opperwezen.

Ook scheikundigen, mineralogen, sterrenkundigen, gingen voortaan met deze nieuwe bril in hun veld alles bekijken als het onvermijdelijk resultaat van stoffelijke krachten.

Werd het Opperwezen niet helemaal uit Zijn schepping verbannen, Zijn persoonlijkheid werd toch ten volle vernietigd. Men gunde Hem nog een stukje grond als onbewuste Scheppingskracht, als levendmakend Principe. Zo wordt de mens het enig zelfbewust wezen, waardig om te aanbidden! God gunt men nog de eer, na lange pogingen van miljarden jaren, uit de stof een eerste wezentje te vervaardigen en ten slotte, na talloze misbaksels, na eeuwen van blindelings tasten, uit de aap een mens. En op deze wijze na eindeloze mislukkingen zou eens uit de egoïstische mens een engel evolueren! Wij ervaren het heden ten dage!

Een van de gedachten die Darwin naar voren bracht was:

- ° dat planten en dieren neigen tot verscheidenheid in alle richtingen, en dat in onbegrensde mate,
- ° dat alleen individuen die de beste aanpassingen bezitten aan hun levensmilieu in de strijd om het bestaan in stand blijven.

Hij veronderstelde dat de uiterlijke levensomstandigheden kleine, allerkleinste variaties teweegbrengen, die bij volgende geslachten niet alleen worden overgezet, maar steeds toenemen in omvang. Hij achtte de variabiliteit onbegrensd. Deze ongelijke organismen zouden echter niet allen blijven voortbestaan; door middel van natuurlijke teeltkeuze zouden daaruit de “voor het gegeven midden” gunstige exemplaren voor de voortplanting bestemd worden. Deze selectie zou tot stand komen in de strijd om het bestaan. De best toegeruste individuen zouden behouden blijven. De voorsprong door deze bevoorrechte exemplaren op hun groepsgenoten verkregen, zou door erfelijkheid worden overgedragen.

Natuurkeuze kan slechts behouden wat reeds te voren aanwezig was. Natuurkeuze is niet bij machte het ontwikkelingspeil der soort op te voeren. Natuurkeuze kan alleen een keuze doen uit reeds bestaande voorradige dingen.

Het was Mendel die de sleutel verschaftte om het innerlijk deurtje te openen van de verborgenheid der overerving. Zijn proeven tonen ons op welke wijze planten en dieren tot verscheidenheid komen en brengen de conservatieve kracht der erfelijkheid aan het licht, de constantie der soorten.

Wij komen plots voor het “tot hier en niet verder” te staan van de veranderingsmogelijkheden der levensorganismen. Wij zien hoe zij hun soort niet te buiten kunnen, hoe zij ingesloten blijven in de tovercirkel van het origineel type. Het dwaalbegrip der eeuwen: dat een organisme in zijn aanpassing aan een nieuw milieu die kring kon te buiten gaan, en aldus een nieuwe soort kon vormen, wordt weggevaagd. De aanpassing aan het milieu heeft een grens en wordt deze eens bereikt, dan gaat het individu ten gronde. Hoe nader de vormen staan tot hun oorspronkelijke soort, des te meer levensvatbaarheid hebben zij, hoe meer zij er zich van verwijderen, des te vergankelijker zijn zij.

Een soort kan een steeds rijker beeld van verscheidenheid te zien geven, door ontplooiing en verwezenlijking van eigen rijkdom. Ontvangt het zaad geen passende omgeving, dan blijven zekere erfactoren (genen) latent, heel wat levensrijkdom blijft sluimeren.

Indien men bij proefnemingen er nauwlettend voor zorgt uit te gaan van zuivere reeksen, dan ziet men dat de wijziging der levensomstandigheden - in gunstige of ongunstige zin - de erfelijke geardeerdheid niet wijzigt. **Johannsen**

Er zijn groepen, waarin alle leden dezelfde erfelijke aanleg hebben, - zuivere lijnen van zelfbestuivende planten. De leden van zulk een groep zijn niet noodzakelijk allemaal eender, soms vindt men er vrij grote variatie. Maar dit heeft geen invloed op kiemcellen of nakomelingschap.

Aanpassingsverschijnselen, vervormingen tijdens het leven ontstaan, zijn niet erfelijk. Adaptie die in de innerlijke aanleg aanwezig is, is wel erfelijk, het is eigen levensrijkdom. Zo is het meer dan waarschijnlijk dat er in de door God geschapen wereld van planten en dieren veranderingen hebben plaatsgevonden ten gevolge van *de vloed*. (Genesis 3:14-18) Hier zou men van ontarding kunnen spreken. Ook is het aan te nemen dat er na de vloed een door God gewilde aanpassing is geweest aan de nieuwe levensomstandigheden.

August Weismann (1834-1914), een van de invloedrijkste biologen, die het probleem langs een andere zijde belicht, brengt duidelijk naar voren dat alleen eigen innerlijke rijkdom erfelijk is, maar geen aangekweekte gaven. Hij toont aan dat zeer vroeg in de ontwikkeling van het embryo - soms bij de eerste celdeling - zekere cellen worden afgezonderd om te werken als voortbrengers van nieuwe kiemcellen bij de rijpheid van het organisme. De kiemcel is niet het product van het lichaam, maar van de kiemcel. De veranderingen in de lichaamscellen hebben geen invloed op de kiemcellen, bijgevolg geen invloed op de overerving, vermits kiemcellen alleen voortkomen van kiemcellen en niet van gewone lichaamscellen. Het lichaam is enkel beschermer en drager van diepere rijkdom.

“De feiten zijn daar. Zij verbieden ons te geloven aan de overerving van verworven kenmerken.” **Bergounioux, Esquisse d'une histoire de la vie, p. 138**

“Het is een erkend feit dat de verworven karaktertrekken van het individu niet in de kiemcellen worden in gegrift, maar alleen in de somatische cellen.” **R. Collin, membre correspondant de l'Académie de Médecine, Mesure de l'Homme », p. 65**

Weismann leidt de aanval tegen Lamarck, zodat in deze tijd weinig biologen hun geloof durven uitspreken in de overerving van verworven karaktertrekken.

Wanneer wij de zaden van één tarweplant uitzaaien, dan zullen de jonge planten onder elkaar sterk verschillen, zoals bijv. in opbrengst. Kiezen wij nu in elk volgende geslacht steeds weer de planten met hoge opbrengst of omgekeerd planten die weinig zaad geven, dan blijft de doorsnee kwaliteit in de gegeven omstandigheden eenvoudig gelijk. Dit voorbeeld van tarwe is een bijzonder geval, omdat hier alle variatie alleen door omgevingsinvloeden wordt veroorzaakt.

De mens heeft gepoogd het aantal diersoorten te vermeerderen - andere soorten te scheppen - door onnatuurlijke paring van verschillende soorten. Toen het hem gelukte uit een paard en een ezel een derde hem nog onbekend dier te doen geboren worden, dat hij muilezel noemde, dacht hij een gedeelte van de macht van de Schepper in zijn bezit te hebben. Nu zou hij op aarde nieuwe soorten kunnen doen ontstaan. Hij bedroeg zich echter in zijn verwachtingen en moest weldra erkennen dat het voortgebrachte bastaard-dier onvruchtbaar was.

Hetzelfde probeerde de mens met planten, ook de natuur brengt bastaarden voort. Evenwel erkent zij ze niet als haar kinderen, slaat ze met onvruchtbaarheid en vernietigt ze indien zij ze niet tot hun oorspronkelijke vorm kan terugbrengen.

De ons omringende organismen handhaven zich hardnekkig in eigen structuur. De wetten der erfelijkheid zijn onvermurwbaar. Bijna altijd ligt aan een aangenomen gewoonte een natuurlijke aanleg ten grondslag: de natuurlijke aanleg die zich reeds in de kiemcellen bevindt, kan worden overgeplant, niet de verworven gewoonte.

Het protoplasma heeft niet het wonderbaar vermogen om talenten op nakomelingen over te brengen. Welk een onmetelijk voordeel zou er in schuilen : de luiaard zou de plaats van de vlijtige niet meer moeten innemen, de domoor deze van de talentvolle, men zou genieën kunnen kweken. Maar elk individu is weer opnieuw beginnen. Een mens met grote begaafdheid heeft zelden een zoon die verstandiger is dan hij.

Werkbijen komen voort van een koningin-moeder die nooit een druppel honig heeft samengebracht en van een luie hommelmutter die nooit enig nuttig werk heeft verricht; ook hier wordt gezien dat verworven gaven niet worden overgezet op nakomelingen. Hoe weet de jonge werkbij van het begin af welk werk zij moet doen en hoe? Zij bezit een instinct dat niet gevonden wordt in de koningin-moeder en in de hommelmutter-vader.

Hoe heeft hier de evolutie haar werk gedaan ?

Paul Lemoine, die een aanzienlijke reputatie heeft in de wetenschappen, aan wie de conclusie van tome V van de Encyclopedie Française is toevertrouwd, heeft in de bladzijden die hij aan de *evolutie* der levende wezens heeft gewijd, getracht te bewijzen dat evolutie een leeg woord is zonder zin, dat sedert honderd jaren dient om onze *onwetendheid* te dekken en onze luiheid aan te moedigen. Evolutiveer is een *dogma*, zegt hij, waaraan haar *priesters* niet meer geloven, maar die ze vasthouden voor het volk. Men moet de moed hebben het te zeggen, opdat de mensen van het toekomstig geslacht hun opzoekingen op een andere wijze oriënteren. Paul Lemoine, Encyclopedie Française Tome V. Bergounioux, Harmonies du monde moderne, 167-168, 201-202

Wij moeten van onze theoretische beschouwingen opklimmen tot de objectieve realiteit der feiten. De nieuwe wetenschap der *erfelijkheid* wijst ons door eenvoudige proeven de grens aan van de organische structuurveranderingen en de grenzen der mogelijkheid op de weg der erfelijke overzetting. Deze proeven leren ons glashelder dat tijdens het leven verworven eigenschappen nooit erfelijk zijn!

Thomas Huxley (1825-95) drukte steeds op het feit dat Darwin's theorie niet gedemonstreerd was.

De gedachte, dat *de gevolgen van bijzondere invloeden zoals opvoeding, oefening enz. toch nawerken op het volgend geslacht*, heeft in lekenkringen nog een taai leven; het geeft velen een onbehaaglijk gevoel te moeten aannemen dat alles wat een mens zich met veel moeite heeft eigen gemaakt bij het sterven, ten gronde gaat voor zijn nageslacht. Een atleet die prachtige spieren heeft ontwikkeld, kan tere boekenwormen tot nakomelingen hebben. Lichaam en hersenen van het nakroost erven niets uit de lichamelijke en intellectuele ontwikkeling der ouders.

Onder invloed van Lamarck's denkbeelden werd destijds de "Société d'acclimatation" opgericht, die tot doel had door het kweken van interessante soorten van wilde planten en dieren, door een speciale verzorging uit dat wilde materiaal nieuwe cultuurplanten en huisdieren te verkrijgen. Dit plan liep uit op een volledige mislukking. Nooit heeft men één nieuwe cultuurplant noch nieuw huisdier verkregen. De grondslag was foutief.

De theorie van de evolutie heeft de proef des tijds niet doorstaan, zij stemt niet overeen met de waargenomen feiten. De wetenschap heeft in haar voorwaartse beweging - wij mogen haar vooruitgang niet loochenen al ging het dikwijls tastend - haar eigen dromerijen weggevaagd.

In de Natuur is geen trage evolutie naar een volmaakt ideaal te ontdekken. Herbert Spencer (1820-1903) viel in dezelfde dwaling van "*overerving van verworven karaktertrekken*". Hij beweerde dat een nauwkeurig onderzoek der feiten hem overtuigd had dat: *evolutie niet mogelijk was zonder overerving van verworven karaktertrekken*. *Contemporary Rev.* Febr.-March. 1893

Ernest Haeckel (1834-1919) nam spoedig Darwin's gedachten aan, hij noemde zijn boek een "*anti geneses*". Zijn succes was stijgend, en toen zijn "*Welträtsel*" uitgegeven werd, was het daverend. Waar hij verscheen, vierde men hem als het genie dat aan het volk de ware wetenschappelijke spijs gaf in een begrijpelijke en aannemelijke vorm. Men liet zich verbluffen door zijn met grote frasen en lawaai uitgestalde ontdekkingen.

Hij leerde dat het ontwikkelingsproces zich herhaalde in een zelfde cirkelgang - waar nochtans de natuurwetenschap er niet de minste aanwijzing van geeft. Deskundigen noemden zijn boek *een blaam op de Duitse wetenschap*, een boek waarin de spot gedreven wordt met de werkelijkheid, waarin de grofste onwaarheden als levensbrood worden opgediend en in klanken vol haat tegen al wat godsdienst is.

Geleerden waarschuwden voor het bedrieglijke in zijn geschriften. Prof. Newman sprak: "Zonder twijfel heeft Haeckel de theorie te ver toegepast en in een zekere zin de invloed ervan verminderd door een onkritisch gebruik van het materiaal ervan". Dit is in beleefde termen uitgedrukt wat de man van de straat noemde: "het bedrog van Haeckel", dat een storm teweegbracht in Duitsland nog vóór hij stierf.

Wat wij aantreffen in zijn Wereldraadsel: "dat goed bewaarde skeletten van halfapen waren ontdekt, waaronder zich belangrijke tussenvormen bevonden van de oudste fossiele halfapen tot aan de mens", was volledig uit zijn duim gezogen

Hij vertelde dat op een buitengoed bij Jena, een stier zijn staart werd afgehakt door een dichtvallende staldeur, en dat deze stier kalveren zou hebben verwekt zonder staart! Zo was de overerving van verworven karaktertrekken ten duidelijkste bewezen!

Ondanks dit alles, niettegenstaande zijn geruchtmakende vervalsingen waaraan hij zich schuldig maakte, kon het geloof in zijn theorie bij de onkundige massa niet worden weggenomen. Onder het schutsel van zulk een wetenschap voelde de mens zich veilig.

Hugo de Vries, Vlaams botanist, bracht de idee der *mutatie* op de voorgrond: - sprongsgewijze variatie -. Duidelijke verandering schijnt zich soms spontaan te openbaren bij sommige planten en dieren met overzetting op het volgend geslacht.

Mutaties - plotselinge veranderingen - zouden na talloze eeuwen door toevallige opeenvolging de hedendaagse levensvormen hebben teweeggebracht.

Meesterlijk is de gedachtegang van Bergson dienaangaande:

"Veronderstellen wij, dat door een betrekkelijk gering aantal plotselinge veranderingen - mutaties - het oog der weekdieren, evenals dit der gewervelde dieren tot zijn tegenwoordige toestand is gekomen; in beide gevallen is het toeval aan het werk, maar nu rijst een moeilijker vraagstuk op: hoe blijven alle onderdelen van het gezichtsorgaan harmonisch in elkander grijpen, zodat het oog zijn functie blijft vervullen? Want de optredende variatie van één onderdeel zal de functie van het zien onmogelijk maken; het is noodzakelijk dat alle onderdelen tegelijk veranderen, en dat zij elkaar raadplegen!

En gesteld, dat het toeval eenmaal die gunstige samenstelling teweeg bracht, dan zou men moeten veronderstellen dat het toeval zulks in de loop van de geschiedenis der soort herhaalt op een wijze, dat de nieuwe complicaties telkens *op wonderbaarlijke wijze* de ene naar de andere geregeld worden in de lijn van de vorige complicaties.

Door een reeks van loutere toevalligheden zouden die plotselinge veranderingen zijn opgetreden *in dezelfde volgorde*, telkens een volmaakte overeenstemming bewarend van hoe langer hoe talrijker elementen, en dat langs twee van elkander onafhankelijke evolutielijnen. Het eitje van het weekdier kan niet dezelfde chemische samenstelling hebben als het eitje van het werveldier; de levende stof, wier evolutie tot een weekdier heeft geleid, kan niet chemisch identiek zijn aan die welke de andere richting heeft ingeslagen en een werveldier heeft geformeerd, en niettemin heeft zich hetzelfde orgaan gevormd?

“Hoe meer men over het een en ander nadenkt, des te duidelijker zal het worden hoe dat teweegbrengen van hetzelfde gevolg door twee verschillende opstapelingen van ontelbare kleine oorzaken, strijdig is met de beginselen waarop de mechanistische leer zich beroept”. **Scheppende Evolutie, Bergson, bl. 106-107, 117. 104**

“Hoe zouden die oorzaken, die allen toevallig zijn, zich steeds weer gelijktijdig en in diezelfde volgorde op verschillende punten van ruimte en tijd voordoen? Hoe zou men kunnen aannemen dat toevallige oorzaken, zich voordoende in toevallige volgorde, meerdere malen op hetzelfde resultaat zouden zijn uitgelopen, als die oorzaken oneindig talrijk zijn en de uitkomst oneindig samengesteld is?

Dat twee wandelaars, van verschillende punten vertrokken en op het land willoos en doelloos rondwalend, elkander ten slotte ontmoeten, daarin ligt niets bijzonders. Maar dat zij, aldus wandelend, gelijke kromme lijnen zouden beschrijven, dat is aller-onwaarschijnlijkst! De onwaarschijnlijkheid zal des te groter zijn, naarmate de door beide afgelegde wegen, ingewikkelde bochten zullen vertonen. En zij gaat over in volslagen onmogelijkheid, als de zigzaglijnen der beide wandelaars van een oneindige samengesteldheid zullen zijn. En wat is dan nog dit zigzag dooreenlopen, vergeleken bij die van een orgaan waarin duizenden verschillende cellen, die ieder een soort organisme vormen, in bepaalde orde zijn gerangschikt”. **Scheppende Evolutie, Bergson, bl. 96-97**

De hypothese van de plotselinge variaties kan het grote raadsel niet oplossen. Het werk van de Vries is helemaal in het donker komen te staan door de theorie van Mendel en de kiemkeuze theorie van Weismann. Niet een andere soort komt plots tot het ontstaan in de mutatie, alleen een ander aspect van de rijkdom van het grondwezen wordt gezien, of door inwendige verarming verandert het organisme zijn uiterlijke gedaante, niet zijn onzienlijk grondwezen.

Mutatie is geen soortverandering!

Het kan een resultaat zijn van latente erfactoren, die op een of andere onbekende wijze vrijkomen.

Wanneer de omringende omstandigheden voor hun manifestatie geschikt zijn, openbaren zich slapende neigingen en schijnbaar is een nieuwe soort haar ontwikkelingsgang begonnen; uiterlijke invloeden kunnen aanleiding zijn dat een innerlijke aanleg zich ontplooit. De omgeving verschaft de weg tot manifestatie der eigenschappen, wanneer de slagbomen welke haar verschijning in de weg staan, weggenomen worden.

Hier heeft dus enkel differentiëring plaats, openbaring van een andere zijde van het grondwezen, maar geen wezenlijke soortverandering. Wat plant en dier in zich aan inherente eigenschappen besloten hield, wordt ontvouwd volgens het milieu. Hier wordt onbekende rijkdom naar buiten zichtbaar die in potentie besloten lag. Hier komt te voorschijn wat het wezen steeds in de diepten van zijn schoot bezat.

Mendel stelde aan de natuur scherp omschreven *vragen*, waarop hij een duidelijk, voor velen ontstellend antwoord ontving.

Zoals de scheikundige ondervindt, dat hij nooit uit zijn proeftuben en glazen bollen een nieuw element kan halen dat zich niet reeds in de samengestelde stoffen bevindt waarmee hij werkt, zo tonen de proeven van Mendel aan dat, hoe ver de verscheidenheid ook kan verkregen worden, deze steeds in de tovercirkel blijft van *het oorspronkelijk levenstype*, waarbuiten het onmogelijk schijnt enige organische verandering teweeg te brengen, hetzij door natuurlijke, hetzij door kunstmatige middelen.

Het grondwezen is een geheel, een eenheid en door niets ter wereld kunnen in het grondwezen bepaalde wijzigingen worden aangebracht. Mutaties hebben slechts betrekking op bijkomstige verschijnselen, niet op het wezen zelf. Het grondwezen is veel rijker dan men ooit gedacht heeft. Wij hebben het begrip "*grondwezen*" te eng, te weinig omvattend genomen.

Een feit van eerste belang is, dat gelijk welk organisme ook - plant of dier - in zijn grondwezen meer potentiële karakters schijnt te bezitten, dan het kan openbaren in één eenvoudige verscheidenheid. Sommige van deze karakters blijven latent totdat zij, onder geschikte omstandigheden, in een gepast milieu zich openbaren.

Reeds voorhanden zijnde genen kunnen verdubbelen ten gevolge van chromosomenverdubbeling, en aldus nieuwe vormen doen ontstaan. Hier is steeds *ontplooiing van eigen rijkdom*.

Het grondwezen maakt de verwezenlijking van heel wat verschillende eigenschappen mogelijk. Welke eigenschappen tot ontplooiing komen, hangt tevens af van het levensmilieu of van de levensomstandigheden. Het behoud en de ontplooiing der soort in haar rijke verscheidenheid geschiedt onder

leiding van het geheimzinnig grondwezen, dat de cellen doet ontstaan waar het voor groei, voor vorm, voor schoonheid, voor voortplanting en voor herstel noodzakelijk is. Het beheerst de volledige gang der ontwikkeling, het werkt door middel der erfactoren.

Mutatie kan ook ontstaan door verlies van een of meer genen. Heel wat proefnemingen tonen aan dat invloeden, die schadelijk inwerken op het celdelingproces, zoals kosmische stralen, milieu-invloeden enz. het ontstaan van mutatie talrijker maken. Bij vele mutaties vinden wij dan innerlijke disharmonie maar geen verandering van het grondwezen; de gemuteerde wezens zijn gewoonlijk *verzwakt*, de levensvatbaarheid is *verminderd*, wordt soms *opgeheven*. Vele gemuteerde organismen - men brengt ze ook kunstmatig teweeg - worden als *verminderingen* opgevat, harmonie en evenwicht zijn verstoord, zij sterven dan ook vroegtijdig of komen niet eens tot ontwikkeling.

Een klein vliegje : Drosophila, kan een ongelooflijke serie mutaties geven, in de oogjes kan men een verscheidenheid van kleuren teweegbrengen, de vleugels kan men groter of kleiner doen worden, maar het vliegje blijft steeds een vliegje. - Geen overgang naar een ander type!

Vloed, rotsen en ijstijdperken

Op vele plaatsen in de wereld worden grote kloven of scheuren aangetroffen, die gevormd zijn geweest door geweldige convulsies van de aarde. Sommigen hebben een diepte van 100 m. Zij zijn gevuld met allerlei overblijfselen van dieren. In Europa treft men ze aan in Frankrijk, Engeland, Zuid Spanje, Duitsland, Rusland en nog andere plaatsen. Men vindt er dooreen gemengde beenderen van de olifant, de rinoceros, de hippopotaaam, het rendier, het paard, de os. Zij zijn niet blootgesteld geweest aan het weer, geen spoor van de werking van de lucht wordt gezien. Alleen het water moet er iets mee te doen gehad hebben, want zij kleven aan elkaar door afzetsel van kalk.

Prestwich met andere bekende geologen, hebben opgemerkt dat deze beenderenkloven zich meest bevinden op afgezonderde hoge heuvels, plaatsen waarheen deze dieren waarschijnlijk gevlucht waren voor een naderende vloed. Een merkwaardig voorbeeld van zulk een afgezonderde heuvel vindt men in de vallei van de Saar (Frankrijk). Hij verheft zich ongeveer 350 m. boven de omringende vlakte, een kloof bij de top is vol beenderen. Geen geraamte is volledig, de beenderen zijn gebroken en wanordelijk door elkander geslagen, niet beschadigd door blootstelling aan de lucht. Wij zien hier het vreemde tafereel dat beren, wolven, paarden en ossen, dieren die men gewoonlijk niet samen vindt als vredevolle burens, op

een afgezonderde heuveltop zijn komen sterven en dat hun beenderen zich in één graf bevinden! Alleen de vloed geeft hier een redelijke verklaring.

“Een ander typisch voorbeeld van een beenderenkloof treft men aan op het klein eilandje van Cerigo, bij Corfu (kust van Griekenland). Het is een onvruchtbare berg, in de vorm van een beenderenafzetting, niet ver van de zee. Hij wordt de berg der beenderen genoemd”. H. Howorth, *The Mammoth and the Flood*, p. 216-217. 110

Bijzonder interessante voorbeelden van dit soort afzetsel vinden wij in de rots van Gibraltar, waar kloven tot 100 m. diep gevuld zijn met dierenoverblijfsels. Deze kloven treft men aan op verschillende hoogten van de rots. Ook op het eiland Sicilië bij Palermo vindt men een enorm aantal beenderen van nijlpaarden, nog zo goed bewaard dat men er gegraveerde versierselen kan van maken. Tijdens de zes maanden na de ontdekking werden meer dan 20 ton van deze beenderen vervoerd voor handelsdoeleinden. Men vindt er ook van ossen en olifanten ordeloos dooreen gemengd, ook deze geven geen tekenen aan de lucht te zijn blootgesteld geweest.

In 1847 vond men in Rusland, bij Odessa 4500 beenderen van beren, hyena's, paarden, mammoets, rinocerossen, otters, wolven en vossen. Te Agatha Springs in Sioux Country, in de Noord Westelijke hoek van Nebraska, werd in 1876 een beenderenheuvel ontdekt. Hij bevat overblijfselen van rinocerossen, kamelen, reusachtige beren en andere dieren in verwarde massa dooreen gemengd zoals alleen het water het doen kan. Beenderen van ten minste 9000 volledige dieren zijn op deze heuvel begraven.

Dieren van elke soort kwamen samen op de hoogten, stierven er in massa en werden ogenblikkelijk begraven met overblijfselen van planten, vissen en schelpen.

Er is maar één mogelijkheid, één oplossing: de zondvloed. Bij geweldige aardbevingen komen scheuren in de grond, die zich nadien weer sluiten. Maar indien deze spleten zich vormen terwijl het water er massa's gedode dieren inwerpt, kunnen zij niet meer volledig dicht gaan, en blijven zoals wij ze heden vinden.

Het vraagt geen overgevoelige verbeelding om zich voor te stellen hoe het plaats vond op duizenden heuvels en bergen. Wij zien de met paniek geslagen dieren zinneloos van angst voor de aankomende vloed, naar de hoogten vluchten uit veld en woud. De leeuw ziet niet om naar het paard, de wolf naar het schaap, elk zoekt zijn leven te redden. De convulsie der aarde zorgde voor hun graf, de aarde verzwolg ze wanneer zij tegen elkander gedrukt op de hoogte der bergen de dood vonden. In wilde verwarring werden hun dode lichamen door elkaar geslingerd in één graf en werden daar bewaard als gedenkenis en waarschuwing voor het laatste geslacht.

Van de wateren van de vloed bleven eeuwenlang grote waterkommen bestaan, sommige ervan zijn zelfs gebleven tot op heden. Ook de fossielmeren zijn een verder bewijs van de waarachtigheid van de vloed.

Volgens C. F. Wright is het meer Baikal in Siberië, dat zich op 500 m. boven de zeespiegel bevindt, een bewijs dat eens Siberië onder een grote diepte van zeewater overstroomd was. In dat meer vindt men het zeeleven; een Noordelijk type van zeehond treft men er zelfs aan.

Spreekt ook niet de grote *kolenlagen* over de gehele wereld een duidelijke taal? Kool komt voort van plantaardige stof, opgestapeld en langzaam versteend onder druk.

De plantenfossielen in de koolbedden zijn overal *dezelfde* en tonen aan dat *een zelfde warm en vochtig klimaat zich ongeveer op alle plaatsen voordeed*. Deze wereld moet een prachtklimaat hebben gekend dat zich uitstreckte over de ganse aardbodem.

Sprekend van de koollagen in Bohemen schrijft Dr. Buckland: *“De schoonste nabootsingen van levende bladeren op de geschilderde zolderingen van Italiaanse paleizen zijn niet te vergelijken met de prachtige plantenvormen die wij in de galerijen van deze koolmijnen aantreffen. Het effect wordt nog verhoogd door de zwarte kolenkleur van deze planten op de lichte tint der rots waaraan zij vast zitten”*. *New Geology*, p. 467. Dr. Buckland

Kolen vindt men in elk werelddeel. Een wereld van ongekende levenspracht werd vernietigd door een ontzettende vloed, die ongehoorde massa's plantenmateriaal in de aarde verzegelde en in kolen omzette voor de komende geslachten.

In elk land worden fossielen gevonden van land- en zeedieren, vissen en vogels, kruipdieren en insecten, reuzenbomen en fijne planten. Men vindt ze in kolenmijnen, in valleien, op bergtoppen, in de diepten en aan de oppervlakte der aarde, in zulke hoeveelheden dat zij fossielheuvelen vormen. Overal, ook in het verafgelegen Australië, in Nieuw-Zeeland, Tasmania en de naburige eilanden, vinden wij dezelfde bewijzen van een alles vernietigende catastrofe. De fossielen zijn er menigvuldig en van verschillende soorten. De meest treffende zijn deze van de Moa, een reusachtige vleugelloze vogel, ongeveer als de struisvogel, maar veel groter. Deze overblijfselen vond men op afgelegen plaatsen op ongeveer 60 m. diepte onder grind en in grote kloven, waar duizenden van deze dieren in vermengde massa's samen liggen. Ook daar vindt men zulk een verscheidenheid van diersoorten, dat zich steeds dezelfde conclusie opdringt: zij zijn samen gedrongen door het stijgend water van de vloed en werden ten slotte gezamenlijk begraven onder massa's kiezelzand en klei.

Darwin moest bekennen: *“Het is onmogelijk zonder diepe ontsteltenis de veranderde toestand na te gaan van het Amerikaans vasteland. Grote monsters leefden er eertijds, nu vinden wij er nog dwergen vergeleken bij deze voorhistorische wezens. Indien niet allen, dan toch het grootste aantal van deze uitgestorven viervoeters, leefde in een zelfde periode, en waren tijdgenoten van de bestaande zeeschelpen. Tijdens hun leven kunnen geen grote veranderingen in de toestand van de bodem hebben plaatsgevonden. Wat heeft dan zo vele soorten, ja ganse geslachten uitgeroeid? Wij worden ontweestaambaar gedrongen tot het geloof in een grote catastrofe, maar om aldus de dieren te verdelgen, klein en groot, in Zuid Patagonië, in Brazilië, in de Cordillera's, in Noord Amerika tot aan de Beringstraat, moeten wij het geraamte der wereld schudden”.* **Howorth, op. cit., 351. H4**

“Ook van de versteende wouden die men op vele plaatsen aantreft, gaat een machtige sprake uit. “De bijzonderste steenwouden vindt men bij Kairo, ook in de Napa Vallei in Californië, deze van Arizona zijn eveneens wel bekend, maar de meest wondervolle treft men aan in het Yellowstone nationaal park “. **F. K. Knowlton, op. cit.**

Knowlton, sprekend over de versteende boomstronken van Arizona, merkt op dat zij verstrooid liggen over vele mijlen van woeste bodem. Al deze tronken geven tekenen dat zij uit verre plaatsen getransporteerd zijn geworden, alvorens zij tot steen werden omgezet. De meeste ervan liggen in de grootste ordeloosheid verspreid in de laaglanden.

Ongeveer 150 soorten fossielen van verschillende planten zijn gevonden geworden, vermengd met deze versteende bomen, vele soorten varens, paardenstaarten, planten als breedgebladerde bananenplanten, notenbomen, vijgenbomen, magnolia's en vele andere. De vernietiging schijnt toe te schrijven te zijn aan vulkanische werking en aan het water, kosmische krachten die samen gewerkt hebben bij de vloed.

Er is wellicht niets in de ganse natuurgeschiedenis meer dramatisch dan wat betrekking heeft op de mammoet en zijn omgeving. In de onherbergzame wateren van Noord Siberië, waar noch boom noch struik wil groeien, waar honderden mijlen ver over het land een zware nevel hangt en zich slechts tijdens twee maanden in het jaar enkele bloemen vertonen, maar anders alles bedekt is met sneeuw en ijs, waar slechts de meest geharde pooldieren leven kunnen... daar vinden wij op zekere diepten opgehoopte massa's beenderen van olifanten, paarden, buffels, ossen, en schapen.

Er is een groep eilanden in de Pool Oceaan, genoemd Nieuw Siberië. Van een van deze eilanden, Lachov, zegt Howorth, *bestaat de bodem bijna uitsluitend uit fossielbeenderen.*

In Siberië, bijna overal plattelandstreek, is het waar de rivieren zich een weg hebben gebaand, door de vlakke en diepe grond hebben blootgelegd, zodat

het verborgene wordt ontdekt. Overal waar deze rivieren vloeien, zien wij beenderen van olifanten, rinocerossen, paarden, schapen en andere viervoeters in enorme hoeveelheden opgestapeld.

Ten Oosten van de Lena zijn twee kleinere maar toch brede stromen die zich in de Poolzee werpen: de Indigirka en de Kolyma. Waar zij zich door de bodem een weg banen, spoelen zij op gans hun lengte graven open waar een overvloed van beenderen gezien worden. De grond is bijna uitsluitend samengesteld uit mammoetsbeenderen. (Howorth)

Ook Alaska is sedert lang bekend als begrafenisgrond van vele grote dieren. Maar onze belangstelling stijgt ten top waar ons wordt meegedeeld dat deze uitgestrekte kerkhoven niet alleen beenderen bevatten, maar ook volledige lichamen, zo goed bewaard in de eeuwige vervroren bodem, dat beren en wolven er zich mee kunnen voeden. Van de Beringstraat tot Europees Rusland zijn de overblijfselen van deze viervoeters zo overvloedig dat zij iedereen ontstellen die met de feiten bekend wordt.

Wanneer wij de grote lichamen van de mammoets bekijken, zo goed en volledig bewaard onder de vervroren grond van kiezelzand en klei, dan kunnen wij de gedachte niet van ons afzetten dat de grond nog zacht moet zijn geweest wanneer deze lichamen begraven werden, en dat het klimaat gunstig was, dat plots, onverwacht een ijzig klimaat moet zijn ingetreden dat deze grond ijzerhard bevroren heeft. Dat kan niet langzamerhand zijn gebeurd.

Wat weinig bekend is: geweldige hoeveelheden verbrijzelde houtblokken en boomstronken in de uiterste verwarring dooreen geslagen, worden gevonden tussen de mammoets. Hier wordt de sprake der catastrofe nog luider. Wij kunnen niet spreken van een afzonderlijke klimatische catastrofe voor elk geval afzonderlijk.

Alleen de gruwelijke universele zondvloed, die het einde aangaf van de mammoetperiode, waarin dat dier met andere mededieren door het water overweldigd werd over de ganse aarde waar het woonde, lost alles op. Het moet een wereldvloed zijn geweest, die niet alleen deze dieren doodde, maar ze ook begroef onder lagen leem en kiezelzand, en die gepaard ging met een plotse verandering van klimaat, waardoor deze dieren, die leefden in een voor hen, gunstige atmosfeer, werden ingevroren. Alleen de vloed was in staat te doen wat wij zo duidelijk zien op alle plaatsen der aarde.

De sprake van de wereldvloed is helder en ontegensprekelijk. Maar de moderne mens weigert deze taal te erkennen. En de grootste tegenstand is gekomen, vreemd genoeg, van mannen wiens roeping het is de natuur na te gaan in haar wondervolle vormen, en de geheimenisvolle wetten te onderzoeken die haar leiden.

De wetenschap der geologie heeft veel gedaan voor een beter begrip en het waarderen van de planeet waarop wij leven, maar niet alles wat de geologie leert is waarheid vastgesteld door demonstratie of door andere wetenschappelijke methoden; veel ervan is pure speculatie, berust op dezelfde basis als filosofie en moet in het geloof worden aanvaard.

De moderne mens heeft zijn levensopvatting 'opgebouwd, gebaseerd op organische evolutie, waar geen plaats meer is voor een persoonlijk Schepper die het heelal schiep door Zijn machtwoord. De wereld zou het resultaat zijn van een langzaam proces dat miljoenen jaren aan het werk is en zal zo voortgaan in de eindeloze toekomst. Dat is het moderne evangelie! De schrijvers van onze schoolboeken brengen dit als waarheid naar voren. De jeugd wordt in deze atmosfeer groot gebracht op school en op het college. Pers, radio, televisie, computer, boeken en illustraties maken deze theorie populair en het onnadenkend publiek neemt het als waarheid aan. En wie dat tegenspreekt is een fanatiek of een dwaas uit de oude tijd van onwetendheid.

“Wel heeft men er een goddelijk bestel proberen in te schuiven, en met name deden dit, de christendenkers die vooral in Amerika in de evolutieleer het nieuwe licht begroetten. Zij toch moesten dit wel doen, om de nieuwe vondst met hun christelijke belijdenis in verband te zetten; maar het stelsel zelf laat dit niet toe; zijn geheel mechanisch karakter staat er aan in de weg. Bij Darwin zelf tekende zich dat nog niet zo scherp af. Darwin betuigde nog aan een God te geloven, en kon het zich indenken, dat die God aan wiens bestaan hij nog vast wilde houden, de machinerie van het heelal van bij het begin zo ineen had gezet, dat de eenmaal opgewonden speeldoos vanzelf afliep waar Hij zelf ze in elkaar had gezet.

Bij verder doordenken echter voelden de dweepers met de evolutieleer toch al spoedig, dat in hun stelsel voor een geestelijk wezen, dat we God noemen, geen plaats was... Ging Haeckel zelfs niet zo ver te beweren dat in het atoom schoonheidszin en religieus gevoel school? Er is in het evolutiestelsel voor een zelfstandig karakter van het geestelijke geen plaats, en daarom ook geen plaats voor een Goddelijk Wezen. Dit nu heeft weer voor gevolg, dat er in dit stelsel geen sprake kan zijn van *zonde* als van een factor die de loop der ontwikkeling beheerst, en dus ook niet van een bovennatuurlijk ingrijpen van Gods zijde om de aangerichte schade te herstellen”. Dr. A. Kuyper, *Van de Voleinding*, bl. 130-131

Rotsformatie

De rotsen worden verdeeld in drie groepen:

- Grondrots , (primitieve rots, kristalrots, heersende rots)
- Omgezette rots, (afkomstige- of tweedehands rots)
- Lagenrots . (bezinkselrots, meest gekende: kalksteen en zandsteen)

De grondrots is de massieve niet in lagen liggende rots, wellicht de fundatierots die haar oorsprong heeft bij de schepping. Graniet is er het beste voorbeeld van. Zij bevat geen fossielen.

Omgezette rots is rots die veranderd is door druk, hitte en chemische werking. Marmer behoort ertoe.

Lagenrots vindt men overal. Zij omkleedt de ganse aarde met haar mantel van de dunte van een blad papier tot de massieve dikte van meer dan honderd meter. Zij komt voort van voorafgaande rotsen. De oorspronkelijke rots werd ontbonden onder de invloed van water, wind, vorst, hitte, plantenleven en andere krachten. De losgemaakte rotsdeeltjes werden weggevoerd door de wind, het water, het ijs en in afzonderlijke lagen neergelegd; door bindende stof, soms calciumcarbonaat, soms een leemachtig bestanddeel, soms ijzeroxide, werden zij verenigd tot nieuwe rots.

Indien al de bestaande lagenrotsen die de korst der aarde vormen, hun oorsprong hadden in dit traag proces van rotsformatie, wat doen wij dan met de zesdaagse schepping? De grondrots der aarde door weg vreten ontbinden en de enorme massa's lagenrotsen die de aarde omkleden, vergt miljoenen jaren!

Zeker, ook vandaag worden nieuwe rotsen en nieuwe mineralen gevormd door uiterst trage processen. De eeuwige bergen die de enige onvergankelijke dingen schijnen te zijn op aarde, zijn noch blijvend noch eeuwig. Hitte, koude, water, wind, aardbevingen, plantenleven en andere natuurkrachten vreten hun onvergankelijkheid weg en dragen hun stof naar andere plaatsen, waar een nieuwe bodem en nieuwe rotsen worden gevormd. Massieve rotsmassa's worden afgebroken tot rotsstenen, rotsstenen tot keistenen, keistenen tot graveel, graveel tot zand door de kracht van koude en water, op de zeekust door eb en vloed. De wind voert het fijne zand weg en stapelt het op in duinen of het wordt samengeperst door het gewicht van het water of andere materie en tot nieuwe rotsen omgevormd. Dit proces is traag, onophoudelijk en onweerstaanbaar. Nieuwe rotsen en mineralen zijn in voortdurende staat van vorming, maar daaruit vloeit niet voort dat alle secundaire rotsen en mineralen hun oorsprong hebben door dit proces.

Het probleem wordt nog meer verward wanneer wij de mineralen die wij in deze rotsen aantreffen, van dichtbij bekijken. Ook vele van deze zijn van tweede oorsprong, en komen voort van vooraf bestaande mineralen; door werking van de atmosfeer, water, radioactiviteit en andere krachten worden mineralen omgezet in nieuwe. Krijt, ijzererts, lood, enz. zijn voorbeelden. Ook dit veranderingsproces is onmerkbaar traag zoals de ontbinding der rotsen, en de hoeveelheden van deze secundaire mineralen die wij vinden in de korst der aarde zijn enorm. De tijd die vereist wordt om deze te vormen kan slechts

in astronomische cijfers weergegeven worden. Ook hier komen wij in conflict met de Bijbelse opvatting aangaande de oorsprong van ons heelal.

Om te ontsnappen uit deze verlegenheid hebben theologen en geologen hun toevlucht genomen tot verwrongen interpretaties van Genesis. Sommigen hebben getracht de moeilijkheid op te lossen door een periode van onberekenbare tijd te plaatsen tussen het eerste versje en het overige gedeelte van het hoofdstuk. Anderen na vers 2 en het verdere van het hoofdstuk, weer anderen hebben de zes dagen omgezet in perioden van talloze miljoenen jaren, anderen hebben het verhaal eenvoudig allegorisch opgevat. Bettex behoorde tot de eerste groep.

De wereld die God schiep was volmaakt in elk detail. Water, land, heuvelen en valleien namen hun harmonische plaats in, rivieren en meren en bossen, maar ook rotsen en zand, grondrotsen, omgezette en lagenrotsen, lood, uranium, krijt, kalk en andere mineralen. En eens de wereld haar vorm en voltooiing had ontvangen en de goddelijke goedkeuring, werd haar machinerie in beweging gebracht, alle wieltes traden in werking. Onveranderlijke wetten waren vastgesteld waardoor de wereld zichzelf moest vereeuwigen, haar gedaante behoudend, juist zoals het met de mens geschiedde en met de overige levensorganismen.

Wij zien hoe oude rotsen zich ontbinden en hoe nieuwe worden gevormd, rotsen worden tot klei en tot vruchtbare grond, mineralen worden omgezet in nieuwe. Organismen brengen krijt en kalk teweeg en stromend water zet rotsblokken om in het fijnste zand. Maar omdat deze wetten nu in werking zijn, mogen wij niet concluderen dat alle bezinkselrotsen en alle secundaire mineralen hun oorsprong hebben in dit proces, zoals het even-dwaas zou zijn aan te nemen dat de eerste boom zou ontstaan zijn zoals heden alle bomen, de eerste koraalrots zoals heden alle koraalrotsen, de eerste mens zoals heden alle mensen!

De vloed was een wereldrevolutie van zulk een geweldige omvang dat de menselijke verbeelding niet in staat is zich een begrip te vormen van wat zich toen in de geschiedenis van onze aarde heeft afgespeeld. Veertig dagen lang kwamen stortregens neer zoals de wereld later nooit heeft aanschouwd, onze planeet werd omwoeld en vaneen gescheurd in onophoudelijke convulsies. De *bronnen der diepte* stortten wild hun wateren uit. De bodem der zeeën rees hoger dan de hoogte van het land en naam de plaats in van land en bergstreek, terwijl hele landmassa's tot zeediepten werden. Eb en vloed sloegen in titanische macht bos en berg door elkander, rotsblokken, zand en alle levensvormen werden in afgronden geslingerd, terwijl de zee haar geheimenissen naar boven bracht en in ontzettende verwarring alles door

elkander wierp. De vernietigende macht van het om zich heen slaande water is buiten alle berekening. Denk hierbij even aan de kracht van een tsunami!

En het werk van de vloed hield niet op aan het einde der 40 dagen. De wateren heersten over de aarde 150 dagen. (Genesis 7:24) Gedurende een periode van vijf maanden rustte het enorme gewicht van het water, dat op sommige plaatsen wellicht duizenden meters diepte had, op de overblijfselen van de eerste wereld. Dat was het begin van het nieuwe rotsvormingsproces. Toen begon het water af te nemen, maar gedurende een jaar en tien dagen bleef het de aarde bedekken. Terwijl het zich in voortdurende eb en vloed bewoog werden heel wat nog standhoudende hoogten vernietigd, lading na lading overblijfselen werd aangebracht, laag na laag van omgeroerd materiaal werd neergelegd, laag na laag werd gevormd om de grote formaties afzetrossen te vormen die de geologen nu in verwarring brengen.

Dat fossielen in deze rotsen gevonden worden, is heel natuurlijk, doordat de eerste wereld een overvloed van levensvormen bezat. En het vreemd verschijnsel dat de fossielen van land- en zeeleven zo dikwijls vermengd gevonden worden in dezelfde rots en dat men fossielen van zeedieren aantreft, klein en groot, zo ver verwijderd van de zee en zelfs op hoge bergtoppen, en dat bomen worden gevonden in halfrechtstaande positie die verschillende lagen doorboren zoals in de Cragleithgroeve in Engeland, vindt alleen een redelijke oplossing in de vloed.

Kleur, samenstelling en dikte dezer rotslagen verschillen volgens de plaats van waar het materiaal was weggenomen, ook volgens de plaats waar het werd neergelegd. Soms is het een laag van een meter dikte, soms van honderd meter, volgens de diepte van de afzetplaats. Soms bestond dat materiaal uit leem, aarde, bodemslijk van de oceaan, rotsblokken of zand op de ene plaats in wilde verwarring dooreen gemengd, zoals wij nu zien bij een watervloed van kleine afmetingen, op de andere plaats over grote afstanden dezelfde stof.

Lang na het noodlottig jaar van de vloed ging dit proces van rotsvorming nog voort. Niet alle werelddelen en eilanden bestonden toen reeds in hun hedendaagse vorm, de aarde was niet volledig opgedroogd toen Noach de ark verliet. Vele streken leveren alle bewijzen dat zij nog onder water waren tot nog niet heel lang geleden; ook de grote fossielmeren geven dit duidelijk aan. In streken, nu ver afgelegen van grote watervlakten, ziet men de kustlijnen nog diep afgetekend.

Wanneer de vloed begon, werden de grenzen die de Schepper op de derde dag had vastgesteld weggenomen, land en water keerden tot hun oorspronkelijke chaos van vóór de derde dag terug. Maar na de vloed had een

goddelijk ingrijpen plaats gelijkvormig aan dat van de derde scheppingsdag. Land en water werden gescheiden en het droge verscheen. De enorme massa water die de aarde overheerste gedurende 150 dagen werd in beweging gebracht, (Genesis 8:3) waarschijnlijk door geweldige aardverschuivingen en beroeringen, de grote aardbevingen van de derde scheppingsdag werden herhaald en eindeloze landoppervlakten en bergen rezen uit het water. De uitwerking van zulke massa's water in beweging gaat alle gedachten te boven. Stellen wij ons een reus voor, die de Atlantische Oceaan opheft en het water over Europa uitstort, niets zou zulk een vloed weerstaan, bergen zouden worden omgeworpen, heuvels weggespoeld, valleien zouden gevuld worden met rotsblokken en zand.

De wateren van de vloed wierpen zich met ontzettend geweld in de nieuw geschapen diepten en stroomden over de vers opgestapelde overblijfselen van een wereld die gedurende 40 dagen omgeroerd was geworden en meer dan een jaar onder ongehoorde waterdruk had gestaan. Enorme massa's water in allesvernietigende beweging, zand en andere overblijfselen met zich meesleurend, stromend over de nieuw gelegde nog niet verharde lagen, vormden gemakkelijk diep gesneden bergkanalen, waarvoor gewoon vloeiend water miljoenen jaren zou nodig hebben gehad.

De vóór zondvloed bestaande bergen werden onderworpen aan de vreselijkste verwoestingen van de opgezwepte wateren. Sommige werden wellicht uiteengeslagen door vulkanische ontploffingen zoals deze van de Krakatoa in 1883, en hun overblijfselen over duizenden kilometers verspreid als vulkanische as.

De grote bergketens van onze tegenwoordige wereld moeten dan tot het bestaan zijn gekomen. De fossielen die wij vinden in hun lagen zijn ontegensprekelijk bewijs dat zij tot het bestaan kwamen, lang nadat het leven op aarde was verschenen, en het feit dat zee- en landfossielen er samen gevonden worden, is bewijs dat zij neergelegd werden tijdens de grote watervloed. Niet alle tegenwoordige bergketens zullen tezelfdertijd ontstaan zijn.

Een factor die wij niet mogen vergeten, is de macht van wind- en waterafslijting. Het drogen der aarde was een langzaam proces dat voortging lange tijd na de vloed. Nadat grote streken droog land waren geworden, moet het in sommige plaatsen heel wat jaren hebben geduurd alvorens het land genoegzaam bedekt was met planten, het beschermend tapijt tegen wind- en atmosferinvloeden. Het omroeren der aarde moet zo erg zijn geweest dat grote oppervlakten van begroeide grond honderden meters diep begraven werden onder aarde, zand, lava, vulkanische as en andere overblijfselen. Op andere plaatsen was de bodem der zee opgerezen en tot droog land geworden

en volledig ontbloot van alle plantenleven. Op deze plaatsen moeten jaren - op sommige wellicht eeuwen - zijn voorbijgegaan vooraleer de woeste bodem weer begroeid was. Maar waar de grond niet beschermd is door het plantentapijt, worden er in korte tijd grote veranderingen aangebracht door wind en regen. Het effect van regenslag op een naakte heuvelzijde of zandige bodem werd duidelijk gezien tijdens het stormweer over de kuststreken van Holland, Engeland en België in 1953.

Er moeten streken zijn geweest die volledig woest gebleven zijn gedurende vele jaren, voor dat terug een levenskleed ze bedekte. Het effect van onophoudelijke wind en regen en andere atmosferinvloeden op zulke plaatsen is buiten alle berekening. Ravijnen en bergkanalen, valleien en meerbodems werden gevuld met allerlei overblijfselen en met de steeds weggevoerde bodem; massa's zandsteen en klei werden gevormd en andere samenstellingen van lagenrotsen. Wat miljoenen jaren zou hebben geveerd voor een normaal proces van rotsvorming, werd aldus in enkele jaren, hoogstens in enkele eeuwen volbracht.

Een verkeerde berekening aangaande de tijd die nodig was om het deltabezinksel neer te leggen in de Mississipi wordt ons meegedeeld door Dr. Graebner in "God and the Cosmos". Menselijke overblijfselen waren ontdekt diep in het deltabezinksel bij Nieuw Orleans, Louisiana. De ouderdom ervan werd geschat op 57.000 jaren. Maar kort daarop werd een stuk hout ontdekt te Port Jackson op een nog grotere diepte, een geschuthout van een Kentucky-schip. De indrukwekkende 57.000 jaren versmolten tot 200!

Ninive was een der grootste steden der oudheid, maar toen Xenophon er voorbij trok, 200 jaren na haar vernietiging, vond hij de plaats niet waar de stad gestaan had, zo volledig was zij verdwenen in een paar eeuwen onder het beweegbaar zand der woestijn.

Waar de mens hypothesen stelt om de waarheid te ontdekken kan geen strijd bestaan, maar de twist begint wanneer deze als bewezen feiten worden opgeschoteld. Het is deze pseudowetenschap die de grootste hindernis is op de weg naar de waarheid

Niet wat de geologie vooruitbrengt, gebaseerd op gedemonstreerde feiten, is in conflict met de Bijbel en brengt de gelovige leerling in verwarring, maar wel veronderstellingen en theorieën die dogmatisch als vastgestelde feiten worden naar voren gebracht.

De schok die de onervaren student daardoor ontvangt is geweldig; hij ontdekt tot zijn ontsteltenis dat de mannen die op moderne geleerdheid roemen niet geloven wat hij geleerd heeft als kind. En daar hij dag na dag hun onderwijs ontvangt, duurt het niet lang of steen na steen brokkelt zijn geloofsbouwwerk af. En dikwijls zijn de resultaten tragisch. De jonge gelovige wordt verward.

Eerst komt twijfel in de onhaalbaarheid der Schrift, maar daar blijft het niet bij. Weldra neemt ongeloof de plaats in van het geloof, en de treurigste aller tragediën doet zich voor. Eens te meer verliest een jonge ziel haar houvast aan de eeuwige dingen.

De geologische tijdstafel is een van de grote struikelblokken voor die gelovige jonge mensen in hun hogere studies. Zij komen plots voor een massa feiten te staan, systematisch geordend door bekende geleerden. Het effect is overweldigend; het zijn koude feiten die niet kunnen geloofend worden. De kaart toont hoe de oudste rotsafzettingen die de basis vormen van 's werelds korst aan de bodem liggen en hoe wij daar de fossielen vinden van de meest primitieve levensvormen; de jonge rotsen die de hoogst ontwikkelde levensvormen bevatten, liggen langs boven, en tussen deze twee uitersten wordt ons de opwaartse ontwikkeling van planten- en dierenleven aangetoond. Hier brengt men ons bewijzen naar voren, onuitwisbaar geschreven in de rotsen, het boek Genesis kan dat niet uitwissen. Mozes is verslagen, het bewijs is geleverd dat de Bijbel nog in zijn onwetendheidschoenen staat.

Onvermijdelijk gelooft de student dat de geleerden de verschillende rotslagen in deze orde, in regelmatige opvolging met de aangegeven fossielen gevonden hebben. Maar niets is verder van de waarheid verwijderd! Niets dat daar op gelijk is ooit gevonden geworden op één plaats der aarde!

Deze spitsvondig getimmerde geologische ladder is een kunstmatige menselijke schepping. Ook de tijdschatting is pure veronderstelling. Op plaatsen waar de rotsen de orde schijnen te volgen door de geologen aangewezen, de "oudere lagen" op de bodem, en de "jongere lagen" in opvolging er boven, schijnen zij enige steun te verlenen aan de geologische ladder, maar tot verdriet der evolutiegeologen is het tegenovergestelde dikwijls het geval. Zogezegd "jongere" rotsen die miljoenen jaren ouder zouden moeten zijn, liggen er boven op zonder een enkel teken van storingen die zouden moeten plaats hebben gehad. En dit treft men aan over honderden kilometer. Geologen veronderstellen dat ganse bergketens zouden opgelicht zijn geworden en onderste boven gegooid in de Canadian rotsen, in de Alpen, in Schotland, in Quebec, en op vele andere plaatsen. Ganse streken met bergketens erin begrepen, na miljoenen jaren in rust te hebben vertoefd, zouden plots honderden meter hoog zijn geheven, en dan op zo'n miraculeuze wijze omgekeerd dat nu de oudste rotsen onverbroken op de jongere rusten.

Een rots wordt oud of jong genoemd volgens de fossielen die men er in vindt, niet volgens hun samenstelling. Maar indien de bioloog gevraagd wordt zijn bewijs te leveren dat de lagere levensvormen de oudste zijn, dan keert hij zich

naar de geologie en zegt dat zijn theorie juist moet zijn, vermits de laagste levensvormen steeds in de oudste rotsen gevonden worden. En zo gaat het argument zijn in een vicieuze dans.

Indien het miljoenen jaren heeft geduurd vooraleer een nieuwe afzetting op de als oudste geklasseerde laag is neergekomen, dan moet deze toch sporen vertonen van wegvreten die de lange tussenpoos moet aangeven? Want zo gauw een rotsmassa, hetzij heersende rots of bezinkselrots, boven de oppervlakte van het water komt, wordt zij onderhevig aan de macht der afvreting van regen, vorst, wind, aardbeving, enz.. Wij moeten toch redelijk verwachten dat rotsen die miljoenen jaren zijn blootgesteld geweest aan invretende krachten, het effect ervan moeten ondergaan hebben. Deze oudere laag zouden wij ingevreten moeten zien aan de oppervlakte der aarde. Maar geen enkel kenmerk van die aard is te ontdekken.

Op een samenkomst van de "British Association of Scientists" in 1865, werd een manifest opgesteld en ondertekend door 617 geleerden, waaronder vele van de meest vooraanstaanden. Een afschrift ervan bevindt zich in de Bodleian Library van Oxford:

"Wij ondergetekenden, leerlingen der natuurwetenschappen, wensden onze diepe spijt uit te drukken dat opzoekingen in de wetenschappelijke waarheden door sommigen in een verkeerd daglicht worden geplaatst, zodat twijfel wordt geworpen op de waarachtigheid der Schriften.

Wij zien in dat het onmogelijk is dat Gods Woord geschreven in het boek der natuur en Gods Woord neergeschreven in de H. Schrift, elkander zouden tegenspreken hoe ze ook van elkander schijnen te verschillen.

Wij mogen niet vergeten dat de fysieke wetenschap niet volgroeid is, maar zich in een toestand van vooruitgang bevindt, en dat heden ten dage ons eindig verstand ons alleen in staat stelt te zien als door een spiegel in een duistere rede. Wij vertrouwen dat de tijd zal komen dat de twee Schriften zullen gezien worden in alle bijzonderheden met elkaar overeen te komen.

Wij kunnen niet anders dan betreuren dat de Natuurwetenschap met wantrouwen wordt benaderd door velen die er geen studie van maken, grotelijks door de onwijze manier waarop sommigen haar plaatsen in strijd met de H. Schrift.

Wij geloven dat het de plicht is van elke leerling der wetenschap, de natuur te onderzoeken alleenlijk met het doel om de waarheid te ontdekken, en dat, indien hij ontdekt dat sommige van zijn resultaten in strijd schijnen te zijn met het geschreven Woord, of met zijn interpretatie van dat Woord die verkeerd kan zijn, hij niet verwaand zal besluiten dat zijn eigen opinies recht zijn, en de uitspraken der Schrift verkeerd. Laat ze beide naast elkaar tot het God zal behagen ons te laten zien op welke wijze ze kunnen verzoend worden; en in plaats van de nadruk te leggen op het schijnbaar verschil tussen de wetenschap en de Schriften, zou het goed zijn in het geloof te rusten op de punten waarin zij beide overeenkomen".

IJstijdperken

Volgens de "ijstheorie", algemeen aangenomen door de geologen, zou het grootste gedeelte van Noord-Amerika, de helft van Europa en gedeelten van andere werelddelen gedurende lange perioden bedekt zijn geweest met enorme hoeveelheden beweegbaar ijs, zoals de gletsjers die wij nu aantreffen in Groenland en op andere plaatsen in de wereld.

Er zouden meerdere ijstijdperken zijn geweest over een lengte van honderd duizenden jaren. Tijdens deze perioden zou het tropisch- of halftropisch klimaat dat eerst had geheerst, opgevolgd zijn geweest door een strenge koude die het grootste gedeelte van Amerika alsook van andere werelddelen omzette in verlaten ijswoestijnen. Om onbekende redenen zou het klimaat dan weer zachter zijn geworden, het ijs ging aan het smelten, de gletsjers trokken zich terug en de aarde begon opnieuw te bloeien in volle lenteprijs, om dan weer later vernietigd te worden door de wrede macht van het ijs. Zo zou de strijd zijn voortgegaan over eindeloze tijdsafstanden.

Een ander ijstijdperk nadert, zegt men ons, maar dit zal ons slechts overkomen binnen twee à twee en half miljoen jaren, en nadien kan een blijvende ijstijd verwacht worden voor onze planeet. Wij moeten ons nog niet bezorgd maken. Andere profeten beweren dat het nog wel zes miljoen jaren kan duren, sommige spreken van tachtig miljoen.

Ongeveer honderd jaren geleden begon men de ijstijdtheorie aan te nemen. Vandaag wordt zij erkend als de enige redelijke oplossing voor veel van de moeilijkste geologische problemen. Bij de eerste kennismaking schijnt deze theorie ons een degelijke uitleg te verschaffen voor vele raadselen van onze aardkorst, maar bij nader onderzoek zien wij onoverkomelijke moeilijkheden opdagen.

Zoals vloeiend water is het zich voortbewegend ijs een grote kracht om rotsen en andere materie te verplaatsen. Maar daar is een heel verschil in hun manier van overbrengen. Terwijl de gletsjer zich beweegt tussen muren en toppen van bergen, worden rotsen losgerukt langs de zijden en aards materiaal en stukken van overhangende rotsen vallen er op neer. Wanneer dit materiaal zich op de gletsjer bevindt, neemt het deel aan zijn beweging, wordt beneden de berg gebracht en daar neergelegd wanneer de gletsjer begint te smelten. Soms kunnen ganse bossen mee glijden op deze reusachtige ijsmassa.

Afgeronde rotsen zouden een verder bewijs zijn van de ijstheorie. Elke gletsjer draagt een groot aantal rotsblokken en stenen met zich die ingedrongen zijn in zijn oppervlakte, en gedurende de trage glijdende beweging over rotsbedden, alle punten afslijten en zelfs de hardste en ruwste rotsen glad maken.

Grote massa's graniet en harde omgezette rots van Scandinavië liggen verspreid over de vlakten van Denemarken en Noord Duitsland. Sommige van deze rotsblokken wegen miljoenen kilo. Hetzelfde treft men aan in de Staten van Nieuw Engeland, ook in New York, Pensylvanië, Ohio, Michigan, enz.. In vele gevallen is de afstand die zij hebben afgelegd zeer groot en soms bevinden zij zich hoger dan de plaats van waar zij komen.

Men gelooft ook algemeen dat heel wat meren in streken, die bedekt zijn geweest met gletsjers, hun oorsprong zouden hebben in de werking van het zich voortbewegend ijs, dat aldus diepten uitgroef en ze vulde met water. Het Bijbels verhaal van de vloed is niet in strijd met een ijstijdperk. Het feit dat de vloed begeleid werd door een plotse radicale verandering in de temperatuur en dat een streng klimaat werd ingezet op zekere plaatsen der aarde, is begrijpelijk. Het is aan te nemen dat grote massa's ijs afgedreven zijn van de Poolstreken vóór dat de overstromende wateren ten volle waren weggetrokken en de werelddelen hun tegenwoordige vorm aannamen. Ook kan dit drijvend ijs een effectieve kracht zijn geweest in het wijzigen van de aardoppervlakte.

Het is begrijpelijk dat deze zondvloedse ijsbergen onuitwisbare sporen nalieten terwijl zij zich voortbewogen langs eilanden en bergtoppen of wanneer zij ten slotte strandden in de overblijvende ondiepe wateren van de vloed. Waar zij geland zijn, kunnen zij eeuwen gebleven zijn, stromen hebben tegengehouden, hun koers wijzigend, en kunnen zij grote veranderingen hebben teweeggebracht. Maar op grond der Schriften kunnen wij niet aannemen dat miljoenen jaren er mee gemoeid waren.

De fossielen bewijzen dat vóór dit ijs de bestaande wereld overviel, er een warm klimaat heerste. Op dat ogenblik leefden er grote kudden mammoets, rinocerossen en andere grote zoogdieren waarvan men de overblijfselen overvloedig vindt.

Gletsjers zoals zij nu bestaan, die hun overblijfselen meevoeren van de berghelling in de vallei of in de zee is één zaak, maar dat gletsjers in streken waar een tropische of half tropische temperatuur heerste, honderden en duizenden kilometers van hun vertrekpunt zich voortbewogen, glijdend over vlakten en bergtoppen, grote diepten uitgravend voor meren en stromen, is een andere zaak!

Wanneer een theoloog de Bijbel aanhaalt, dan lacht men hem uit als naïef en lichtgelovig. Als iemand die niet met zijn tijd kan meegaan, maar wanneer een geoloog een hypothese naar voor brengt die veel meer geloof eist dan de Bijbelse uitspraken, dan wordt het voortgezegd als absolute waarheid, en niemand mag het betwijfelen.

Wat was de kracht die het ijs in beweging bracht over het grootste deel van Europa, Amerika en andere streken van deze aarde? Zoals met het water, zo

ook met het ijs kan het alleen zwaartekracht zijn. Ijs op een effen oppervlakte is dood, het moet zich op een hoogte bevinden om zich naar omlaag te kunnen bewegen.

De Labradorgletsjer zou zich bewogen hebben over meren en rivieren, en over bergen die meer dan 1000 m. hoger zijn dan zijn vertrekpunt. Nergens in de wereld vinden wij gletsjers die zulke formidabele hindernissen overwinnen en 1000 m. boven hun vertrekpunt stijgen. In Groenland en in de Poolstreken, waar wij vandaag continentale gletsjers vinden, is het uit hoge bergstreken dat zij afwaarts naar de zee afglijden, niet opwaarts

De bekende Canadese geoloog Coleman, vurig aanhanger van de ijstijdperk theorie, beweert dat de gletsjer van Labrador in het ijstijdperk meer dan 1000 m. hoger moet gestaan hebben dan nu; een opheffing van de bodem zou daar plaats gevonden hebben. Maar dan moeten wij een oorzaak vinden voor zulk een ongewone gebeurtenis. Alles getuigt tegen zulk een verheffing, alles spreekt eerder ten gunste van een inzinking als gevolg van het enorme gewicht ijs dat zich daar moest bevinden. "Hier is niet een geloof nodig dat bergen verzet, maar een geloof dat superbergen scheidt, dat ze doet afglijden naar een normaal peil of ze doet verdwijnen in de ingewanden der aarde, en hetzelfde proces steeds weer en weer herhaalt. Dat is heel wat meer bovennatuurlijk dan het verhaal van de vloed". Alfred M. Rhewinkel, *The Flood*, bl. 321. 138

Sommigen beweren dat de zwaartekracht door de ijsberg zelf geschapen werd, dat hij zulk een enorme hoogte bereikte door voortdurende toevoeging van sneeuw, hoog genoeg om de noodzakelijke zwaartekracht te vormen, zodat de opperste laag zich bewoog over de lagere laag, zo over de berghelling en waarschijnlijk verder over het vasteland. Dat de bovenste laag zich kan bewegen over de lagere laag, zien wij in de bestaande gletsjers, waar het bovenste gedeelte zich sneller beweegt dan het lagere, dat vertraagd wordt door het wrijvend glijden over de aarde.

Maar steeds rijzen moeilijker problemen op. Ijs dat glijdt over ijs, verzamelt geen rotsblokken, noch zand noch klei. Gletsjers kunnen alleen deze rotsoverblijfselen meenemen wanneer zij glijden over de rots, maar niet over het ijs. En dan komt een andere vraag: wat is de diktegrens die het ijs kan bereiken vóór het smelt door zijn gewicht? De druk van duizend meter dik ijs zou zo geweldig zijn dat het door de wrijving der ijsmoleculen langs onder sneller zou smelten dan dat er ijs zou bijkomen aan de top. De ijsvelden bereiken deze fabelachtige dikte niet die de ijsgelerden ze willen toeschrijven in het ijstijdperk. Alleen wanneer wij het bovennatuurlijke betreden, er de Goddelijke tussenkomst bij ter hulp roepen, zou het ijs de dingen hebben kunnen doen die men het toeschrijft.

Het ijs zou de grote invretende uitdelvende kracht zijn geweest die valleien schiep en meren en rivieren uitgroeft in de rotsen. Dat een gletsjer grondstof kan uitdelven wordt niet geloofend, maar dat hij het opgenomen materiaal kan meevoeren en tezelfdertijd verspreiden over een oppervlakte van duizenden vierkante kilometers, in een laag van soms meer dan 100 m. dikte zoals men aangeeft voor zekere plaatsen, dat is een andere zaak. Ook zijn gletsjers helemaal niet in staat het meegevoerd materiaal te scheiden in afzonderlijke lagen van zand, kiezel en klei. De overblijfselen van gletsjerafzettingen zijn gemengd, niet gesorteerd!

Na de onmogelijkheid erkend te hebben dat een gletsjer duizend meter boven zijn vertrekpunt kan stijgen, zegt Coleman: "De bergbeklimmer die een stuk vreemde steen ontdekt op de top van Katandin (Washington) moet hem met belangstelling beschouwen als een bewijs van vreemde gebeurtenissen. Waarschijnlijk werd hij opgenomen honderdduizenden jaren geleden in de laaglanden van het Noorden, werd duizenden meters hoog geheven in de greep van een grote gletsjer, werd losgelaten op de top der bergen, heeft de aanvallen van vorst, regen en zon overleefd, en dient nu als een stuk der geologische optekening van het ijstijdperk". A. P. Coleman. *The last Million Years*, p. 208

Dat is geen wetenschap, dat is geloof, geloof in een theorie. Deze gebeurtenissen terugdringen in het verre verleden, verandert de wet van de zwaartekracht niet!

Nog een ander vraagstuk dringt zich op: de mengeling van rotsen in één plaats samengebracht uit plaatsen die in tegenovergestelde richting liggen. In Saxen treft men rotsen aan die uit het Noorden komen, uit Scandinavië, samen met rotsen die werden aangebracht uit het Zuiden. Hetzelfde kan men zien op het Prince Edward Eiland, waar ook rotsen uit Labrador op dezelfde plaats gevonden worden. In beweging zijnde ijs kan dat nooit verwezenlijken. Er is ook het probleem der fossielen in de ijsafzettingen. Indien de gletsjers harde rotsen tot klei verpletteren en diepe groeven en voren in de rotsen overlaten waarover zij glijden, hoe is het mogelijk dat fossielen van verschillende aard, broze schelpen en andere overblijfselen het vermorzelend proces zijn ontsnapt zonder schade? Niet alleen vindt men deze fossielen onbeschadigd, maar zoet- en zoutwater fossielen worden samen gevonden op dezelfde plaats. Hoe kan een ijsblok zo iets teweegbrengen?

Of er na de vloed een periode was die wij ijstijdperk kunnen noemen, is een kwestie waarover wij in opinie kunnen verschillen, maar dat het ijs de grote veranderingen heeft teweeggebracht op de aardoppervlakte kan nooit worden aangenomen!

De grote catastrofe die de Bijbel naar voren brengt, was een watercatastrofe, geen ijstijdperk, en deze watervloed was genoegzaam om de meeste fenomenen teweeg te brengen waarop de ijstijdtheorie werd gebouwd. Er is maar één bekende kracht in de natuur die een bevredigende uitleg geeft voor de plotse vernietiging en begraving van eindeloze kudden mammoets in de Noordelijke vlakten van Siberië, er is maar één kracht in staat de uitgestrekte kolenlagen te scheppen in de verschillende delen van onze planeet, deze kracht is het water! Water in genoegzame hoeveelheid en in ontzettende beroering gebracht door stormen, aardbevingen en vulkanische uitbarstingen was in staat om zulke kosmische kracht te verwezenlijken dat zij de meeste veranderingen kon teweegbrengen die men aan in beweging zijnd ijs wil toeschrijven.

Plaatselijke overstromingen teweeggebracht door één enkele stroom hebben soms een streek zo veranderd dat zij niet meer te herkennen is. De Bijbelse vloed was een wereldconvulsie waarin dampkring en aarde waren betrokken. Het was Gods bedoeling deze wereld die Hij voor de zondeloze mens geschapen had, te vernietigen; latente natuurkrachten werden losgelaten om deze grootste omwenteling aller tijden te verwezenlijken. Storm, wind en water, vulkanische uitbarstingen en aardbevingen vormden een vreselijk verbond voor een universele vernietiging die alles te boven gaat wat ooit in de gedachten der mensen is opgekomen. Veertig dagen en veertig nachten waren de helse machten in vernietigende actie, en nadat de furie der elementen zo gruwelijk had gewoed, bleef het water ongeveer een jaar over de aarde. Tijdens deze ganse periode woedden wind en vloedgolven in blijvende werkzaamheid. Bij het zakken van het water sloegen de winden nog steeds de universele oceaan en dreven zijn golven met bruisend geweld tegen de reeds zichtbaar wordende bergtoppen.

Zelfs nadat het water zich voldoende had teruggetrokken om Noach toe te laten de ark te verlaten, verdwenen de wateren niet ineens van de aardoppervlakte, maar bleven in zekere streken nog eeuwen. Ook vele plaatsen die zee waren geweest vóór de vloed, waren opgeheven geworden, werden nu droog land, zelfs bergketens, terwijl sommigen van de vóór zondvloedse landstreken zeebodem werden.

Rotsblokken, klei, kiezel en zand werden in verschillende toestanden gevonden, soms in lagen en gescheiden, soms wanordelijk dooreen gemengd. Alleen water kon deze materialen scheiden en in lagen neerleggen. De werking van het water komt nauwkeurig overeen met de toestand waarin ze gevonden worden. De zwaarste zijn eerst neergekomen, de lichtere zijn uitgezift en op grote afstanden gebracht en neergelegd volgens hun specifiek gewicht. Snel stromende wateren zullen minder neerleggen in ondiepe

plaatsen waar de snelheid het grootst is, en meer in diep water waar de stroom vertraagt. In diepe wateren worden de fijnere materialen neergelegd.

Tot in het begin van de negentiende eeuw namen de geologen de Bijbelse vloed aan als een historisch feit en waren eensgezind om vele fenomenen in en op de oppervlakte van de korst der aarde toe te schrijven aan dat grote cataclysmen, maar sindsdien zijn heel wat theorieën opgerezen aangaande de geschiedenis, de ontwikkeling en de ouderdom van onze aarde en haar bewoners. Deze verandering kwam niet zo plots, maar was de onvermijdelijke uitwerking van het rationalisme dat zich over Europa en het overige van de Westelijke wereld heeft verspreid en elke fase heeft geraakt van het intellectuele leven, zoals theologie, wetenschap, wijsbegeerte en zelfs opvoeding. De menselijke rede werd de maatstaf voor alle dingen. Wat niet met de rede overeenkwam werd verworpen. Ook de Bijbel werd aan mishandeling onderworpen. Dit betekende het verwijderen als aannemelijke waarheid van alles wat deelde in het bovennatuurlijke of in een rechtstreeks ingrijpen van een persoonlijke God in de dingen der mensen.

In biologie leidde het rationalisme tot het herleven van *de oude Griekse theorie* der evolutie als uitleg van de oorsprong van het leven. Het Bijbels zondvloedverhaal kon in hun mechanisch schema niet worden opgenomen. De mens geloofde liever in een ijsvloed met het toeval, dan in een watervloed door God gewekt.

Ook het Bijbels verhaal van de Schepping werd als onaannemelijk geacht. In verwaandheid ging men alles oplossen, van sterrenstof tot mensengeest, zonder Gods tussenkomst.

Welk een worsteling om zich van die persoonlijke God te ontdoen! Geologie is een prachtige wetenschap. Zij heeft prachtig meegewerkt om ons de stoffelijke wereld meer begrijpelijk te maken, zij heeft verborgen schatkamers der aarde geopend die eeuwen lang gesloten waren. Onbewust heeft zij meegewerkt om het Bijbels verhaal van de vloed te bevestigen!

Wij waarderen de dienst die zij verricht heeft voor de mensheid. Maar wanneer de veronderstellingen der geologie in botsing komen met de uitspraken van de Godsopenbaring aangaande de oorsprong van het universum en het grote oordeel dat over de voorhistorische wereld is gekomen, dan moeten wij de geologie wijzen op "haar" onnauwkeurigheid en niet die van de Godsopenbaring.

Eeuwig stof of Schepper ?

Eeuwen lang worstelde het menselijk denken met de natuur en haar geheimen. De stof met haar ongekende krachten is nog steeds een raadsel. Met een voet staat de moderne mens reeds over de grens der stoffelijke

vormen, waarachter zich de wereld der nooit geziene elektronen bevindt, die in onbegrijpelijke gestalten met razende snelheid en kracht om elkaar ijlen. Wij bespeuren wetten die wij niet verklaren kunnen: atomen zoeken elkaar en stoten weer met alle kracht van zich af. In een altoos durend machtig spel brengen zij de wonderlijkste verbindingen teweeg.

De mens heeft pas het voorhof van het atoomheiligtom betreden of hij tuimelt reeds in afronden van cijfers: twee honderd vijftig duizend jaren zouden nodig zijn om de atomen te tellen in een speldenknop!

Wij zijn hier in het grensland van het Rijk der eeuwige werkelijkheden. Machtige luchten waaien op, de adem van het eeuwige glijdt aan ons voorbij, uit de sfeer van het oneindig kleine rijst de schemering van Gods majesteit voor ons op.

Gewapend met miljoenen volt is men het nietige atoom te lijf gegaan om hem zijn geheimen te ontroven, men heeft hem stuk geslagen, maar wee de machtige techniek-mens! Men heeft het gefolterde atoom in onze academies binnengesleurd, aan een inquisitie verhoor onderworpen, maar het schaterlacht in ons aangezicht, onze in de eeuwen opgebouwde hypothesen slaat het ongenadig neer! Geen evolutie in de elementen, maar afbraak wordt ons geopenbaard.

De studie van het **radium** is geschikt om ons wat nederiger te maken; niet alleen heeft zij ons enig vermoeden geschonken van het geheimzinnig bouwwerk der materie, maar de ontdekkingen op gebied van de radioactiviteit der stof, tonen dat deze zich oplost, zichzelf vernietigt in energieontplooiing. Dit maakt een einde aan Bergson's scheppende evolutie. Elementen van hoog atomisch gewicht breken af in een langzaam proces tot elementen van lager atomisch gewicht.

Uranium verandert door afbraak in radium, en radium na andere veranderingen te hebben ondergaan, wordt een der isotopen van lood. Wij hebben helemaal geen kennis waar zich het tegenovergestelde proces zou openbaren in de schepping.

De radioactiviteit is een soort aflopen, een afbrekend proces. Het schijnt een grondgewoonte te zijn der natuur en wij kennen geen proces waardoor zwaardere elementen kunnen opgebouwd worden uit lichtere.

“Het heelal is een klok die afloopt, een klok die voor zover de wetenschap weet, door niemand wordt opgewonden en eens moet blijven stilstaan. Het is heden een gedeeltelijk opgewonden klok die in het verleden eens moet opgewonden zijn geweest op een voor ons onbekende wijze”. Eos, p. 52, Sir James Jeans

De wetenschap heeft door ontbinding een zeker aantal grondstoffen - scheikundige elementen - ontdekt, die niet verder kunnen ontbonden worden. Nu merkt men dat er een ware toonladder is in de elementen die loopt van

het lichtste: “waterstof” tot het zwaarste “uranium” dat nummer 92 wordt van de serie. Zo zijn wij tot het begrip gekomen van een heelal dat samengesteld is uit meer dan zeven dozijnen soorten elementen, die als zoveel uurwerken aan het aflopen zijn. Geen middelen zijn ons bekend om ze weder op te winden. Daaruit volgt dat deze chemische elementen niet van alle eeuwigheid bestaan, want dan moesten zij reeds van alle eeuwigheid afgebroken zijn.

Zo kunnen wij begrijpen, zover als de wetenschap ons verlicht, dat deze elementen, die de bouwstenen zijn waaruit het stoffelijk heelal is samengesteld, op zeker ogenblik in het verleden moeten geschapen zijn geweest.

Wat het levende betreft zijn wij tot dezelfde slotsom gekomen: het levende ontstaat niet uit het niet-levende.

Menig geleerde heeft getracht leven voort te brengen in zijn laboratorium, maar steeds waren het mislukkingen. Gebogen over de structuur van een cel voelen wij ons zo nietig. Daar reeds openbaart zich het leven zo machtig. Indien de mens met al zijn kennis en genie geen levenscel kan voortbrengen, hoe zou het toeval het hebben kunnen doen!

Waar het leven zijn intrede doet, ontstaat een totaal nieuwe wereld waar een streven naar een doel - niet een mechanische beweging - aan het licht komt. Toevallig zou hier en daar een eencellig wezentje ontstaan zijn! Maar reeds bij zijn geboorte zou het levensdingetje in de kiem zijn gestikt, indien het niet omgeven was van andere organismen.

Een harmonische gemeenschap van levensvormen moet tezelfdertijd geschapen zijn. Het levensnet is zo complex en zo veeleisend dat een verscheidenheid van levensvormen noodzakelijk is. De organische wereld zoals wij haar kennen, is een evenwichtige en ordelijke gemeenschap, waar elk deeltje nodig is voor het geheel!

De ontwikkelingsleer is als een schim waarvan de werkelijkheid verdwijnt naarmate men hem dichter nadert, tot de zoekende mens plots alleen staat in de nacht.

Van waar kwam deze wereld?

Zij was een kosmische massa, afgeworpen door een uiteenspattende zon.

Waar was die zon vandaan gekomen?

Van een grotere zon.

En die grotere zon?

De moeder van al die zonnen en planeten moet toch ergens gevonden worden? Wie baarde al die reuzenkinderen?

De stof.

Wie bewerkte de stof?

Krachten.

Wie schiep die krachten?

? ?

Een kracht heeft achter zich een andere kracht die haar in zekere banen houdt en haar niet toelaat daarvan af te wijken krachten worden beheerst door regelende krachten, door wetten.

Wat is een kracht boven een kracht?

Wat is een wet?

Wij lossen een weinig keukenzout op in water en leggen de zoutwaterdruppel onder de microscoop. De druppel verdampt langzamerhand, wij wonen een wonder bij: bekoorlijke bouwwerken rijzen op als door onzienlijke arbeiders opgetrokken, toverkastelen met wanden van kristal en scherpe torens.

Konden wij ons uiterst klein maken en deze stralende heerlijkheid doorwandelen, welke onvergetelijke tonelen zouden wij aanschouwen!

Wie leidde dit toverachtig bouwen?

Wetten.

Wie leidt het harmonisch cirkelen van ontelbare hemellichamen? Wie bewaart het wonderbaar evenwicht in het onafzienbaar heelal?

Wetten.

Vanwaar kwamen deze wetten?

Buiten krachten en wetten, buiten de kracht die werkt en de kracht die ze regelt, bevindt zich een Geest, de laatste reden der wet.

De talloze planeten die het immer in beweging zijnde architectuur van het universum uitmaken, gehoorzamen aan twee bijzondere krachten: een die hen dringt in rechte lijn, een andere die hen tot rust roept in een onbeweegbaar middelpunt, en zich verdelend tussen deze twee tegenovergestelde krachten, beschrijven zij de heerlijke boog, die ons, zonder ooit te falen, licht en warmte, tijd en ruimte en harmonie aanbrengt.

Elk mens moet erkennen dat het ganse heelal zich beweegt in een merkwaardige orde, alles is op elkander aangewezen. Wij voelen in ons binnenste een instinctmatige afkeer voor de gedachte dat de weergalozе orde die het ontzaglijk hemelraderwerk beheerst, het resultaat zou kunnen zijn van een blinde noodzakelijkheid der natuur en van haar zuiver mechanische doelmatigheid.

Wie niet weet hoe iets tot stand komt maakt het ook niet!

Zou de doelmatige inrichting der Schepping bewijzen dat er geen Schepper is? Dat alles slechts de mechaniek der atomen is? Doelmatigheid en wettelijkheid wijzen op een hogere Bron, niet toegankelijk voor onze zintuigen. Indien verschillende oorzaken zich harmoniëren om een doel te

bereiken, dan moeten deze onder de leiding staan van een verstandelijke oorzaak waarvan zij het plan uitvoeren. Er moet een beginsel zijn waarvan de richtinggevende kracht uitgaat, die de sterren doet bewegen en ze in hun banen houdt, die de dieren hun wondere instincten gaf, die het evenwicht tussen dieren- en plantenwereld behoudt.

De atomen van de kosmos konden zich uit eigen initiatief niet rangschikken in een harmonische sterrenhemel, in mooie bloemenvelden. Overal waar de natuurelementen, spijs hun grenzeloze verscheidenheid, tot één geheel samenwerken in hun doen en laten, in hun gaan en vergaan aan de verbaasde mensenogen verschijnen als een ongeëvenaard kunstwerk, kunnen wij niet anders dan denken aan het ingrijpen van een Intelligentie die dit alles zo heeft gewild. De Godsgedachte is het gevolg van het redelijk doordenken over de verschijnselen.

Het harmonisch heelal kan onmogelijk het kunstwerk zijn van het toeval, onmogelijk het resultaat der toevallige ontmoeting van atomen en moleculen die in blinde vaart door de onmeetbaarheid ijlden. Hoe konden zij harmonische combinaties vormen zonder een oorspronkelijke oorzaak achter zich en een wonder doel vóór zich?

Men heeft de geheimenis van een Opperwezen verworpen om ongerijmdheden aan te nemen. De Schepper wordt vervangen door dode stof en toeval dat men met macht bekleedt om hemelbollen in de ruimte te werpen en levende wezens te baren, dat men met verstand vervult om wetten voor te schrijven, en dat men wijsheid toekent om rede en genie te schenken aan de mens!

- Stof zou verstand, rede, geest kunnen baren!
- Mechanische krachten zouden liefde scheppen!
- Het blinde toeval zou persoonlijkheden opbouwen!

Als het laatste woord van alles moet de wetenschap ten slotte alles toeschrijven aan een eerste Oorzaak, bekwaam om alles uit te denken en uit te voeren. Maar deze eerste Oorzaak moet noodzakelijk bewust en alwetend zijn, want daaruit hebben wij onze intellectuele gaven ontvangen, de zin van het schone, van het goede, van het ware, de liefde! Is het niet onzinnig in de scheppende Wil vermogens te ontkennen die de geschapen wezens bezitten? Een inboorling in Afrika vindt een uurwerk. Hoewel onwetend en ongeletterd beseft deze onmiddellijk, dat het samenbrengen van materialen in zulk een vorm alleen het werk kan zijn van een vernuftige geest.

“Stellen wij ons een enorme stalen bol voor - vanwaar het staal kwam weten wij niet. Een ongehoorde kracht slingert hem door de ruimte - vanwaar die kracht vandaan kwam weten wij niet. Terwijl de bol verder ijlt over zijn baan

wordt de middelpuntvliedende kracht op zeker ogenblik sterker dan de middelpuntzoekende kracht - vanwaar die krachten kwamen weten wij niet. De bol spat uiteen in miljoenen stukken. Een dezer stukken wordt tot een reuzen uurwerkkast, een ander tot een slinger, de overige stukken tot merkwaardige raderen waarvan elk een verschillend aantal tanden heeft. Uit de razende chaos zoekt elk dezer raderen zijn aangewezen plaats, tot ten laatste een perfect mechanisme wordt samengesteld. Dit machtig uurwerk wordt in beweging gehouden door een onbekende bron van eeuwigdurende beweging, en het is zo volmaakt dat het geen seconde noch vooruit noch achteruit gelopen is sedert de mens het begon op te merken, duizenden jaren geleden. Tracht u dit wonder gebeuren voor te stellen, en gij hebt het zonnestelsel, in eenvoudige woorden uitgelegd door een evolutionist". **Muri Vance, Signs of the Times, Dec. 16-1930**

In het gezelschap van baron d'Holbach, na een maaltijd gekruid met heel wat atheïsme, stelde men voor een verdediger aan te stellen voor God. Abbé Galiani werd gekozen. Deze begon zijn pleidooi: "Zekere dag te Napels, zo begon hij, nam een man zes teerlingen in een beker en wierp zes zessen. Ik dacht, zo iets is mogelijk. Hij deed het ten tweede male, ik dacht hetzelfde. Hij deed het drie, vier, vijf malen. Ja maar, riep ik uit, deze teerlingen zijn getrukeerd! En zij waren het. Mijne heren, wanneer ik de immer vernieuwde orde aanschouw in de natuur, deze enige en behoudende werking van een wereld zoals wij haar zien, niettegenstaande honderd miljoenen andere kansen van mogelijke vernietiging, dan roep ik uit: de natuur is getrukeerd!

Het is nacht.

Wij blikken op naar de talloze sterren. Ontzag overvalt ons, terwijl onze geest opstijgt in de onpeilbare diepten van het heelal. Miljoenen lichtwerelden spoeden zich over de hen aangewezen banen, dag na dag, jaar na jaar, eeuw na eeuw, met de meeste nauwkeurigheid hun reuzencirkels beschrijvend. Welke regelmaat, welke harmonie!

En het doel van dat machtig gebeuren?

In alle eeuwigheid kringen beschrijven doorheen eindeloze ruimten?

Alleen het uur aanwijzen aan aardse nietelingen?

Er moet toch een stabiele achtergrond liggen achter het waarneembare, die de natuur er voor behoedt chaos te worden, een rijke waarheid moet schuilen in het hart der dingen? De stoffelijke natuur is toch slechts voertuig, uiting van leidende krachten?

Wie bouwde dat reusachtig uurwerk waarop wij onze uurwerken regelen?

Nooit moest het terug opgewonden worden - wie zou het doen? - nooit moest het hersteld worden!

Het toeval kon er de raderen niet van berekenen, het toeval kent geen meetkunde, het toeval kent geen orde en eeuwige beweging. Het toeval kan geen uurwerk maken, nog minder het eindeloos volmaakt uurwerk des hemels! Een uurwerk valt stil wanneer aan één wielte, slechts één tandje ontbreekt. Een uurwerk moet bedacht worden, alvorens gemaakt te worden. De schepping moet een gedachtedaad zijn geweest.

Meer en meer zien wij het heelal als één groot gedacht, niet als een raderwerk van blinde krachten. Bij het helder hemels licht valt de ongerijmde god “ blind toeval “ van zijn troon.

De structuur van het heelal openbaart de wonderbaarste technische realisatie die slechts het werk kan zijn van een almachtig Technieker.

“Indien een uurwerk, sprak Voltaire, een uurwerkmaker bewijst, indien een paleis een architect verkondigt, hoe zou het heelal geen hoger Verstand openbaren? Welke plant, welk dier, welk element, welk hemellichaam draagt niet het zegel van Hem die door Plato de eeuwige Meetkundige werd genoemd”? Voltaire. *Notes sur les Cabales*

Een alwetend, almachtig God openbaart zich in de stoffelijke Schepping.

“Men staat in bewondering voor het menselijk genie dat het mechanisme der natuur heeft kunnen vatten, zodat op één minuut na de terugkomst van een komeet kan voorspeld worden aan de horizon, een komeet die reeds eeuwen verdwenen was. Wat mij betreft, terwijl anderen de wonderen der menselijke wetenschap nagaan, kan ik niet anders dan mij neerbuigen voor de grote Kunstenaar die het verstand en de harmonie in Zijn werk tot op dit punt van onbegrijpelijke nauwkeurigheid heeft gebracht, dat een begrensd en zwak wezen als de mens, verloren in de schepping, er de loop heeft kunnen van berekenen in oneindige ruimten”. *Auguste Nicolas*

Het Heelal is tintelend van Geest. Het is het zichtbare denken Gods. Alle vormen in de schepping: de omtrek van een boomblad, de fijne vorm van een insect, de vogel in de lucht, de vis in het water, de profiel van een mens, **wat zijn het anders dan goddelijke woorden?**

De zon die zich in het goud baadt, haar heerlijk oprijzen en wegzinken, het lente ontwaken met haar talloze bloemen, de geur van de roos, de blankheid der lelie, de harmonie van licht- en kleurengewemel, het golvenspel der zee... welke machtige sprake voor de opmerkende geest. Ook langs de cirkelbanen der planeten vlamt Gods heerlijkheid in reuzenschrift.

Elke rustplaats tussen de heuvels, op het veld, aan de oever van het meer, in het bos, is een heilige tempelplaats. De schaduwen dringen ons tot aanbidding. Wat moet Diegene zijn die zulke schaduwen afwerpt ?

Is het aardse niet de tempelvoorhang die voor ons oog het Allerheiligste verbergt? Zo menig bewijs is geleverd van de onzinnigheid van de evolutieleer - in hogere kringen komen enkelingen tot bezinning. Menig creationist wordt vandaag gevonden onder de wetenschappelijke elite, die er geen moeilijkheid in vindt de verborgenheid der fossielen op te lossen bij het licht der Bijbelopenbaring. Een van hen, Sir J. William Dawson schrijft: "De evolutieleer op zichzelf is een der vreemdste fenomenen der mensheid, maar dat in onze tijd een systeem, ontdaan van alle schaduw van bewijs, alleen ondersteund door vage analogieën en zich staande houdend door kunstmatige samenhang, aangenomen wordt als een filosofie, waarvan de aanhangers in staat moeten gesteld worden onze uitgebreide wetenschap te verbinden aan zijn samenhang van veronderstellingen, is uitermate vreemd". *The story of the Earth and Man*, p. 317. Sir William Dawson

Oswald Spengler, in zijn bekend werk: "Decline of the West" gaat zo ver te zeggen dat de wetenschap der fossielen, de meest overtuigende weerlegging is van het Darwinisme" *Decline of the West*, p. 311, Oswald Spengler .

Dr. Kuyper zegt ironisch: "Er is geen Architect geweest die door Zijn bouwlieden de stenen liet opstapelen na ze gehouwen te hebben, neen, die stenen zijn vanzelf gevormd zoals ze voor de bouw zijn moesten, en toen ze gereed waren, hebben zij zich vanzelf opgestapeld; zo is uit de stenen de muur en uit de muren het paleis geworden". Dr. Kuyper A., *Van de Voleinding*, bl. 131-132

Een eerste cel zou de universele baarmoeder geweest zijn van alle levende wezens! Mier en olifant, vogel en walvis, vlinder en krokodil, slak en mens, allen rezen op uit een zelfde kiem, waarvan men niet eens weet waar zij is vandaan gekomen!

Moet dat het machtig scheppingsverhaal vervangen? Wat zouden Newton, Descartes, Kepler en andere geleerden zeggen indien zij een generatie van lilliputters heel wijsgerig hoorden schreeuwen: de hemelen vertellen niet meer Gods eer!

Bij het verschijnen op het wereldtoneel van zulke grote leerstelling, in staat de vroeger geopenbaarde waarheden te vervangen en de historische godsdiensten te verdringen, zouden wij een machtige vooruitgang moeten vaststellen bij de mensheid, maar het omgekeerde doet zich voor. De evolutie is een nevelige spookgestalte die duisternis en nacht in haar schoot verbergt en ons doet schipbreuk lijden op de klippen van het ongelooft.

Een stap wordt gevolgd door een andere.

Indien het resultaat slechts was: een paar ongelovige geleerden - maar de invloed van deze theorie op de man van de straat en op onze schoolgaande jeugd is geweldig. Zij heeft haar voelarmen doorheen alle aspecten van ons denken geslagen. De massa heeft geen eigen oordeel, en de idee, dat de

natuur een mechanisch spel van krachten is, kon dan gemakkelijk toegang vinden.

Niet dorst naar *kennis* was de hoofddrijfveer in het opbouwen van de ontwikkelingstheorie. **De mogelijkheid om op wetenschappelijke grond de schepping te kunnen loochenen**, trok het sterkst aan. Bij het ontwikkelingsproces kon men gemakkelijk een persoonlijk Schepper uitschakelen, men kon zich nog strelen met een zeker mystiek religieus gevoel aan te kweken, maar in zijn wereldbeschouwing en in zijn daadwerkelijk leven was men dan toch van dat steeds starend Godsoog verlost. Hieruit verklaart men de grote aantrekkingskracht van de evolutietheorie.

Het evolutiespook schept een glibberige ijszee, waarop intellectuelen zich de benen breken; het werpt het grote werk van de Schepper in de diepten van 's mensen enge opvattingen. Met mooie frasen wordt God aan de deur gezet. Al wat men nog overhoudt is een doezelig Godsbegrip, dat past bij eigen behoeften en verlangens, maar God, in wiens tegenwoordigheid men zich op heilige grond voelt, heeft men verdrongen in de mist van wijsgerige stelsels.

De mens wordt gedegradeerd, zijn waardigheidstekens worden hem van het uniform gerukt, de adel van zijn oorsprong wordt hem ontnomen. In alle stilte wordt de grens tussen mens en dier uitgewist.

Lage misdaad der mensheid tegenover haar eigen waardigheid. Wat moet daaruit voortvloeien? Wat kunnen hier de bewegingen betekenen van een beschaafde aap die strijdt en heerst? Waarom zou de mens zichzelf meer eerbiedigen dan zijn voorvaderen de apen?

“De mens wil het dier tot zichzelf verheffen, om zich te kunnen verlagen tot het dier en te kunnen leven als het dier”, sprak Bossuet. “Hij is als iemand van edele afkomst die niet meer aan zijn waardigheid denken wil, uit vrees te moeten leven naar de vereisten van zijn adel”. **Bossuet. De la connaissance de Dieu et de soi-même**, p. 204, 206. 160

Roept men de mensen toe: gij zijt goden! zij geloven het. Roept men hen toe: gij zijt beesten! zij geloven het nog meer. Is het niet pijnlijk om zien, dat redelijke wezens al hun verstand uitputten om te bewijzen dat zij maar dieren zijn? Laat ons eten en drinken, want morgen zijn wij niet meer! Dan is het uit! La farce est jouée! Waartoe heeft dan alles gediend? Hier zwijgen de evolutionisten! Alle grote en edele gedachten worden ijdele dromen, het spel van tweepotige automaten, met als laatste act: de lijkoven!

Indien wij afstammen van dieren, dan kunnen wij niet verantwoordelijk zijn voor onze dierlijke handelingen. Dan is het begrijpelijk dat wij nog lange tijd onder het kleed der beschaving dieren blijven, en nu en dan in ons dierlijk leven teruggelaten, want dat is toch onze oorspronkelijke natuur?

Onze misstappen, onze lage streken zijn geen vrije daden, maar nawerkingen van onze dierlijke afstamming, daar kunnen wij toch niets aan doen, wij zijn nu eenmaal wie wij zijn... Indien ik slechts een doelloos product ben van blinde krachten, dan zal ik onvermijdelijk dienovereenkomstig handelen.

Jaren geleden in de Verenigde Staten vermoordde een jonge man Marion Parker. Wilt u weten, zei hij, hoe het komt dat ik Marion vermoord heb? Lees het eerste hoofdstuk van de Romeinenbrief. Ik interesseerde mij in mijn hogeschooltijd in evolutie, verloor mijn geloof en werd ten slotte moordenaar.

Brengt de evolutietheorie vertroosting voor zij die lijden, een straal van hoop voor de wanhopige? Kan deze theorie God vervangen met betere resultaten? Voor hypothesen offert niemand iets op, zeker niet zijn wensen en harts-tochten. Het is de begrafenisvoorbereiding van de christelijke beschaving. Men was zo blij de zegepraal behaald te hebben over de verouderde fabelachtige Bijbelse scheppingsgeschiedenis, en de Schepper, ofschoon niet geheel uit Zijn Schepping, dan toch naar de uiterste grenzen te hebben verdrongen. Zelfs het laatste restje van Zijn persoonlijkheid gunt men Hem niet, nog een stap... en Halleluja! Hij verdwijnt in het niets... en men is van Zijn lastige tegenwoordigheid verlost.

Maar om het heelal op gang te brengen, en het de eerste evolutionaire stoot te geven, heeft men een eerste Oorzaak nodig; van de stof gaat geen leven noch bewustzijn uit, dus moeten de verschijnselen eenmaal van buitenaf in haar verwezenlijkt zijn geworden. Alleen het ingrijpen van een hogere Macht kan het in wonderbaar beweging zijnde universum en de machtige levensontplooiing verklaren. Men roept een vage oorzaak op en geeft ze een tehuis in het rijk der onkenbare dingen.

De sfeer der wetenschap is het zichtbare en het tastbare, het hier en het nu ; zij moet zich bij feiten, bij wetten bepalen. Maar het is haar onmogelijk tot de eerste Oorzaak door te dringen, tot het ontstaan van het universum, tot de harmonie en het wezen zelf der dingen, tot de geheimen van het leven; op dit terrein moet zij haar onwetendheid bekennen, hier treedt zij buiten haar sfeer en kan zij alleen door openbaring worden voorgelicht.

Wij kunnen niets weten aangaande de oorsprong der dingen zonder een bovennatuurlijke hulp. De schepping van de stof, van een plant, van een dier of mens is en blijft voor de wetenschap een onoplosbaar raadsel; van geen ding kennen wij de innerlijke natuur, bij elke stap stoten wij tegen geheimenis aan.

Eens die grens bereikt wordt gebed en aanbidding de hoogste en reinste vorm van het menselijk denken. Waar de ware wetenschap eerbiedig blijft staan aan haar beperkte horizon, kan het geloof in de sfeer der openbaring een hogere vlucht nemen. De wetenschap zou de openbaring moeten prijzen als mogelijkheid voor nieuwe, voor eeuwige vergezichten. Bij dit licht willen wij het scheppingswerk nagaan.

In den beginne

... in de heerlijkheid Zijns Vaders reed Hij voort,
Hoog op de vleugelen van Zijn cherubim verheven,
De chaos binnen, waar 't nog ongeboren leven
Een nieuwe wereld zou doen rijzen op Zijn stem!
En al de mogendheden des Hemels volgden Hem,
Elkaar verdringend om bij 't wonder neer te knielen.
(Milton. *Het verloren Paradijs*)

Op de wieg der werelden schreef Mozes:

IN DEN BEGINNE SCHIEP GOD DE HEMEL EN DE AARDE.

Genesis 1:1

Hier is geen menselijk pogen met verfijnde uitdrukking en bloemrijke taal om aan de grootheid van het onderwerp te beantwoorden, geen geleerde introductie, geen voorbereiding op de komst van het onbegrijpelijke, geen beroep op de welwillende aandacht van de mens.

De Waarheid spreekt haar eigen taal, zonder zich te ontzetten over de wonderen die zij meedeelt, zonder mooie frasen om het verhaal aannemelijk te maken, zonder bezorgdheid om geloofd te worden. Elk woord wordt neergelegd als een onbeweeglijke grondsteen die het hoofd zou bieden aan de aanvallen der eeuwen. Geen inleiding, geen redetwist, alleen loutere mededeling van hoger hand.

Openbaring!

Niet eens een bewijsvoering over het bestaan van een Schepper. De eeuwigheid opent plots haar poorten, de Onzienlijke verschijnt in Zijn machtwoord.

Werelden worden in het aanzijn geworpen en vangen hun wonderbare kringloop aan. Het goddelijk idee krijgt zichtbare vorm, het almachtig Woord treedt op in het veld der tastbare werkelijkheden.

Hier is openbaring van het voor de rede ondoorgrondelijke, heilig en onverschillig om het spotgelach van tijdelijke stervelingen; zij gaat alle gissingen en inbeeldingen der mensjes stilzwijgend voorbij.

Mozes geeft het machtig gebeuren aan, het louter gebeuren, historische realiteit. Heerlijk eenvoudig vloeit het uit zijn pen. In een verhaal dat treft door zijn aanschouwelijkheid, beschrijft hij het opkomen van het zichtbare. Hij schrijft enkel wat geschiedt, niets meer, om de mens in pure eenvoud het **waarom** aan te tonen aangaande alle dingen. Hij wil de Schepper in Zijn ware gestalte openbaren. Hij schrijft wat een Ander hem ingeeft, en trekt zich terug in de stilte der aanbidding.

Het eerste blad der Mozaïsche oorkonde is belangrijker dan alle folianten van natuuronderzoekers en wijsgeren. K. Daechsel, *Bijbel met verklaring*, bl. 6

Het Heelal werd in het aanzijn geroepen door een hoger Wezen.

° Dit was volgens de evolutieleer een vergissing. Onze aarde zou een stukje zijn van een zon, ontstaan uit twijfelachtige wereldniveaus, triljoenen jaren geleden... Een onbekende stof zou aan de schepping ten grondslag liggen, een stof die zich allengs uit eigen kracht heeft verheven uit onbewuste donkerte tot de hoogte van licht en leven.

° Een persoonlijk Opperwezen zou een oude superstitie zijn, een erfenis uit eeuwen van bijgeloof en onwetendheid. Wij geloofden dat het aardbeeld met zijn reusachtig vertoon van leven, een van de vele modelleringen der eeuwige werkelijkheid, een levensbron nodig had.

° Wij vergisten ons. Het leven zou opgerezen zijn uit dode stof. Wij geloofden dat een hoger Wezen ons had gevormd.

° Ook dat was een vergissing, de eerste mens was een aapmens. Wij zouden het speeltuig zijn van grillige elementen, ontstaan uit het niet, geëvolueerd in het rijk van toeval, zonder zin of doel, om na een korte tijd terug in het niet te verdwijnen.

Een almachtig God wordt verworpen, een blinde oorzaak wordt ter hulp geroepen, zonder persoonlijkheid die persoonlijkheden opbouwt, een mechanische god, bezielde met almacht en alwetendheid moet Elohim vervangen, een atoomgod die alle krachten en wetten en intelligenties zou hebben voortgebracht. Wij worden overgeleverd aan de genade van een heelal waarvan machinerie en raderen zich in het blinde bewegen. Aldus wordt het voor eindige geesten een onoplosbaar raadsel!

God schiep "hemel en aarde". Het woordje "shamaylm" geeft meervoud aan: "hemelEN". De Bijbel spreekt van drie hemelen:

1. de luchthemel (Job 35 :11),
2. de sterrenhemel (Deuteronomium 17:3),
3. de woonplaats van God (Daniël 2:28).

De schepping van de eerste hemel en van een gedeelte van de sterrenhemel - ons zonnestelsel - had plaats tijdens de scheppingsweek. De mededeling dat God "hemelen en aarde" schiep, en de melding dat het licht reeds verschijnt op de eerste dag (vers 3), alsook het feit dat onze planeten hun harmonische kringen beschrijven te danken aan hun bewegingssnelheid en wederzijdse aantrekkingskracht, laten ons toe te veronderstellen dat ons zonnestelsel in zijn geheel tezelfdertijd tot het bestaan werd geroepen.

De aarde was woest en ledig, duisternis was op de afgrond. (Genesis 1:2)

De schepping begint met het ontstaan van een levenloos heelal, zonder licht, zonder geluid, door eeuwige nacht omkneld. Het is de chaos, het vormeloze, het onbezielde, de oerstof, kristallisatie van kracht, de fysieke basis van de kosmos, woest.

De verwezenlijking van het plan van God neemt een aanvang. Detail en omvang van het plan ontsnappen ons, alles is hier geheimenis - niets bovennatuurlijks in het oprijzen van werelden ware ondenkbaar. In de scheppingsleer zijn machtige verborgenheden die van goddelijke diepten spreken, maar geen ongerijmdheden.

De grondstof werd in het aanzijn geroepen als een zielloze vormeloze massa, waarin de Geest nog scheppend moest doordringen.

en de Geest Gods zweefde op de wateren. (Genesis 1:2)

Hoewel het niet het doel van de Bijbel is, ons wetenschappelijk de innerlijke samenstelling der zichtbare dingen aan te leren, worden toch de verschillende fasen van Gods activiteit voor onze ogen ontrold. Wij wonen de geboorte bij van onze wereld, alles ligt nog woest, ongeordend, alle schepselen liggen nog ongeboren in de diepten van Gods scheppende almacht. Onhoorbaar zweeft de goddelijke Geest doorheen de dode chaos. Hij broedt over de levenloze stof die uit zichzelf niet hoger rijzen kan. Geheimenisvol beweegt Hij zich over de donkere wateren om hogere orde op te wekken. Hij bevrucht de dode wereldschoot waaruit het wondere leven rijzen moet. Harmonie trilt door het nog dode rijk. Zoals de beeldhouwer in de boetseerlei de vorm legt en zijn onzienlijk geestesbeeld aan het vormeloze meedeelt, zo prent de Geest de gedachteheerlijkheid van de Schepper in de dode oerstof.

En God zei: Daar zij licht! en daar werd licht. En God zag het licht dat het goed was; en God maakte scheiding tussen het licht en de duisternis. En God noemde het licht dag, en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de eerste dag. (Genesis 1:3-5)

De eerste dag van het heelal is daar. De stroom des tijds ontspringt uit de eeuwigheid. Doorheen de dichte duisternis golft het goddelijk woord: Daar zij licht!

De hemelse Kunstenaar steekt de grote wereldlamp aan bij het begin van Zijn wonder vormingswerk. Haar stralen bereiken de donkere aarde en doordringen de zware nevelmantel die de aardbol omgeeft.

Dat de aarde het draaien om haar as begon van bij haar eerste verschijning, wordt gezien uit de vermelding dat de eerste dag bestaat uit een licht- en duisternisperiode, een dag en een nacht. (vers 5) Uit het Genesisverhaal blijkt duidelijk dat een deel van de aarde verlicht werd, terwijl het andere in duisternis verkeerde, want God maakte scheiding tussen het licht en tussen de duisternis. Dag en nacht van de drie eerste scheppingsdagen worden ook geregeld door de zon, wier schijn slechts zichtbaar wordt de vierde dag. De aanvang van de verlichting der rondwentelende aarde, was het begin van de dag- en tijdrekening dezer wereld.

Het was avond geweest, het was morgen geweest, de eerste scheppingsdag was voorbijgegaan.

Heel wat leraars vinden er een genot in het scheppingsverhaal spottend op te nemen, en verklaren het in de ban van het moderne denken als iets naïefs, als de folkloristische gedachtegang van onwetenden.

Ook hebben wij de harde poging bijgewoond van velen die de spot willen ontgaan, om met de ene hand het scheppingsverhaal te kunnen vasthouden en met de andere hand de evolutieleer. Anderen spreken van een wel prachtige maar poëtische conceptie of van een allegorische voorstelling van het ontstaan der dingen.

De opkomende vloed der ontwikkelingsleer tracht de grondstenen van het christendom los te spoelen, past zich dan ook aan, tracht een vergelijk te treffen met Mozes: scheppingsdagen zouden *perioden* zijn.

Het woordje "Yom" = dag, zou een eindeloze periode aanduiden? Ook Origenes bracht dit naar voren. (De Oratione) Een zorgvuldige studie van de Hebreeuwse manuscripten toont aan dat overal waar "Yom" begeleid wordt door een getal als bijvoeglijk woord, er een zonnedag wordt bedoeld. Van het standpunt van het gebruik der Hebreeuwse taal in de H. Schrift, is de veronderstelling der theïstische evolutionisten, dat de scheppingsdagen geologische perioden zouden zijn geweest, absoluut niet te rechtvaardigen. De schrijvers van bekende Hebreeuwse woordenboeken zoals Bull, Koenig, Brouwon, Driver, Briggs, weten niets af van het gebruik van "Yom" als onbepaalde tijdsperiode. Een treffend feit is, dat ook de drie laatste scheppingsdagen, duidelijk gecontroleerd door de zon, met dezelfde termen worden beschreven als de drie voorafgaande. (Review and Herald, March 1954)

Dit kan slechts door een handig jongleren met Bijbelteksten. Het goddelijk verhaal zou een evolutieverhaal aangeven, de zes dagen zouden zes geologische tijdperken zijn? Hoe meer nevelig men het Bijbelverhaal maken kan, hoe beter de aanpassing lukt.

Men beweert dat de Bijbel geen wetenschappelijke taal spreekt, maar in de taal van het geloof. Dat is ook zo. De Bijbel zou niet als doel hebben inlichtingen te geven over wetenschappelijke vraagstukken. Ook dat is zo. Maar dat kan Mozes met het evolutiespook niet verzoenen. Het scheppingsverhaal geeft in duidelijke bewoordingen de werkelijkheid aan, die door het geloof moet worden aangenomen, maar niet door klein menselijke opvattingen van zijn verheven hoogte naar beneden mag worden gehaald.

De nietige mens wil de oneindigheid Gods omvatten met zijn kleine armpjes en grenzen trekken omheen Zijn scheppende krachten; zijn begrensd begrip wil talloze eeuwen plaats en waar God slechts dagen gebruikte.

Het machtig scheppingsverhaal past niet in menselijke laaglanden.

Had God de schepping van het universum niet in een nog sneller tempo, in één ogenblik kunnen bewerkstelligen? Zijn alwetendheid heeft het anders beslist en hoe heerlijk openbaart ons elke scheppingsdag de wijsheid, de voorzienigheid en de almacht van de Bouwmeester aller dingen!

Er wordt beweerd dat de eerste drie dagen geen zonnedagen zouden zijn geweest, omdat de zon maar de vierde dag verschijnt.

Elke dag in het scheppingsverhaal - zowel vóór als na de vierde dag - is verdeeld in een tijd van duisternis en een tijd van licht: "avond en een morgen", juist als onze zonnedagen. Op de derde dag wordt de plantenwereld geboren. Veronderstellen wij dat deze dag een geologische periode zou zijn geweest, dan zou de plantenwereld perioden hebben moeten doormaken van duizenden jaren licht en duizenden jaren duisternis! De mens verscheen de zesde dag. Hij was in de hof van Eden de zevende dag, en ook daarna. Hij zou dan meerdere geologische tijdperken hebben doorleefd van duizenden jaren?

De H. Schrift leert dat "Gods werken van de grondlegging der wereld af al volbracht waren". (Hebreeën 4:3). "Want in zes dagen heeft de Here de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage, daarom zegende de Here de Sabbatdag". (Exodus 20:11)

"Alzo zijn volbracht de hemel en de aarde en al hun heir". (Genesis 2:1).

Deze uitspraken laten geen plaats voor evolutie. In de wetgeving (Exodus 20) hebben wij het verhaal van de instelling van de rustdag. "In zes dagen heeft God de hemel en de aarde gemaakt... daarom zegende God de SabbatDAG en heiligde deze". Deze taal is duidelijk en bewijst dat het hier dagen geldt van

vier en twintig uur. Indien de zevende dag een gezegende periode zou zijn, dan zouden wij nog in deze heilige rustperiode vertoeven!

En God zei: Daar zij een uitspansel in het midden der wateren; en dat make scheiding tussen wateren en wateren. En God maakte dat uitspansel en maakte scheiding tussen de wateren die onder het uitspansel zijn, en tussen de wateren die boven het uitspansel zijn. En het was alzo. En God noemde het uitspansel hemel. Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de tweede dag. (Genesis 1:6-8)

Ik sta onbeweeglijk. Mijn arm gaat omhoog... Wat is er gebeurd?
In mijn innerlijk "ik" weerklonk een bevel, de stof gehoorzaamde; de beweging was er niet, door een geestelijk woord werd zij geschapen.

Gods Woord weerklinkt, hogere orde treedt in werking. De chaotische planeet was in enkel zee verslonden; dichte nevels, bij dag gedrenkt door het licht der zon, hingen als een zwaar gordijn over de wateren en maakten de hemellichten onzichtbaar.

Om een ruimte te bekomen die de heerlijke levensontplooiing mogelijk maakt, scheidde de Schepper de wateren van de aardoppervlakte van de wateren der nevelenmassa. De warmte van de zon die de nevelen der zich omwentelende aarde reeds van de vorige dag bestraalde, bewerkte waarschijnlijk in grote mate de verandering binnen de atmosfeer.

De donkere nevelen stijgen langzaam op, een doorzichtig firmament komt te voorschijn, dat de geweldige kringloop der wateren mogelijk maakt, voor de wereld even belangrijk als de bloedsomloop voor het lichaam.

Onze fijne luchtlaag houdt een ganse oceaan hangend. De wateren boven ons zijn even werkelijk als de wateren in de zee; wij leven op de bodem van een diepzee zonder dat wij het ons bewust zijn.

Deze dampkring laat toe dat het water der zeeën bij zijn opneming van zout gereinigd wordt, daar het schadelijk zou zijn voor de plantengroei; dit gezuiverde water wordt door de atmosfeer de wereld rond gedragen tot op de hoogste toppen der bergen en in druppels neergestort - in stromen zou het vernietigend zijn. Ook is de samenstelling van de lucht nauwkeurig berekend voor het leven van mensen, dieren en planten, en zij is zo merkwaardig gevormd dat zij zichzelf kan reinigen.

Het doorzichtig luchtkleed is de noodzakelijke geleider voor de trillingen die de klank overbrengen. Een wereld zonder atmosfeer, indien er levensmogelijkheid in ware, zou een wereld zijn van doofstommen, een wereld van eeuwige stilte. Ook de verspreiding van licht en warmte wordt er door mogelijk gemaakt.

Op grote hoogte bevat onze dampkring een ozonlaag die een controle uitoefent op de ultra violette stralen van de zon; zij laat juist de gepaste hoeveelheid door die wij nodig hebben, een grotere mate zou ons schaden. Deze merkwaardige atmosfeer zou het spel zijn van het toeval?

En God zei: Dat de wateren van onder de hemel in een plaats vergaderd worden, en dat het droge gezien worde! En het was alzo. En God noemde het droge aarde, en de vergadering der wateren noemde Hij zee; en God zag dat het goed was. En God zei: Dat de aarde voortbrengt grasscheutjes, kruid, zaadzaaiende, vruchtbaar geboomte, dragende vrucht naar zijn aard. En het was alzo. En de aarde bracht voort grasscheutjes, zaadzaaiend kruid naar zijn aard, en vruchtdragend geboomte, welks zaad daarin was, naar zijn aard. En God zag het goed was. Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de derde dag. (Genesis 1:9-13)

De tweede dag was voorbijgegaan. Er werd niets gezien dan water, geen land, geen levend schepsel. De planeet was nog door een onafzienbare zee als met windselen omwonden. Maar alles is gereed voor de volgende grote stap in de schepping. Weer wordt het scheppingswoord gesproken.

Wij vernemen het geweld der grote wateren, zij komen in machtige beweging, Wild elkaar verdringend storten zij zich in de voor hen bestemde diepten, in toom gehouden door de almachtige Wil. Zij ontvangen de hun aangewezen bedding: tot hier en niet verder! en heersen niet langer over de planeet.

Het droge rijst op, bergen en heuvelen verheffen zich boven de bruisende vloed. Overweldigend schouwspel! De aarde verschijnt met een oneindigheid van schatten in haar boezem, met al wat de mens ooit zou nodig hebben om zijn menselijk scheppingswerk te verrichten, ook elementen van pure weelde. Zij is tezelfdertijd zó samengesteld dat zij de gepaste voedingsstoffen kan leveren voor al wat leeft, zacht genoeg opdat de wortelen der planten er zonder moeite zouden kunnen in doordringen, maar ook vast genoeg dat mens en dier er niet zouden in verzinken en de bomen niet gemakkelijk zouden ontworteld worden.

Toeval ?

Overall in de wereldstructuur horen wij de sprake van Wijsheid en Almacht. Welk een dag. Gisteren een eindeloze oceaan, nu een wondere wereld met bergen en valleien, meren, stromen, rivieren en watervallen. De grote God is aan het werk, Hij bouwt, Hij schiept een tehuis, Hij verwacht geliefde wezens. Naast het onbegrijpelijk wonder van de oorsprong der stof, staat het geheimenisvol ontstaan van het leven. Leven ontstaat alleen uit leven en de enige bron van alle leven is de eeuwige "Ik Ben". Hoe God de stof schiep, hoe Hij aan dode stof leven meedeelde dat zich ontplooiën zou in kunstige

vormen, is aan de mens niet geopenbaard, het menselijk brein kan de verborgenheden van de Allerhoogste nooit doorgronden, Zijn scheppingsmacht is even onbegrijpelijk als Zijn bestaan.

Het goddelijk woord weerklinkt over de toebereide aarde. Uit de oergrond ontspringt, o zo rijk! de vloed van het scheppingsleven dat zijn weelderig avontuur begint en de nieuw geschapen dode wereld overweldigt. Een tapijt van onvergankelijk groen in eindeloze afwisseling wordt afgerold. Heuvelen en bergen, stroomhellingen, valleien en vlakten worden bekleed, elk in eigen pracht. Bomen rijzen op, het gebergte wordt versierd met machtige ceders en wuivende palmen, waartussen zilveren waterbeken zich spelend naar de laagte spoeden.

Het wordt één heerlijke groene weelde.

Kleurenglans wordt gezien in tuinen en priëlen met daken van bloemensnieuw. De naakte planeet wordt omgetoverd in één droomschone lusthof, waar het leven zijn heerlijkheid ontvouwt en uit fijne reukvaten de Schepper ere toebrengt.

Het toeval zou atomen en moleculen hebben samengebracht tot dat droomschone?

Voor wie dat alles?

Voor wie het verfrissend vocht van de waterbron?

Voor wie die heerlijke gerechten? Die mooie bloemen? Die hemelse geuren? Zonder doel en zonder Maker zou dat alles zijn opgerezen uit dode stof? Alleen toeval?

Dezelfde hand die de werelden in de ruimte slingerde, vormde ook de bloemen in het veld, de vruchten op de boom. In deze paradijstuinen heerst nog de stilte van de dood. De nacht daalt en bedekt met zijn zwarte geheimenis de wondervolle levensuitingen. De derde scheppingsdag is voorbijgegaan.

En God zei: Dat er lichten zijn aan het uitspansel des hemels, om scheiding te maken tussen de dag en de nacht, en dat zij dienen tot aanwijzing zowel van vaste tijden als van dagen en jaren; en dat zij zijn tot lichten zijn aan het uitspansel des hemels, om licht te geven op de aarde; en het was alzo.

En God maakte de beide grote lichten, het grootste licht tot heerschappij over de dag, en het kleinere licht tot heerschappij over de nacht, benevens de sterren. En God stelde ze aan het uitspansel des hemels om licht te geven op de aarde, en om te heersen over de dag en over de nacht, en om het licht en de duisternis te scheiden. En God zag dat het goed was. Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest: de vierde dag. (Genesis 1:14-19)

Weer ging een avond heen, weer brak een morgen aan: de vierde dag. Voor de eerste maal verschijnen de hemellichamen aan de in wording zijnde planeet. De hemelen beginnen Gods eer te vertellen aan onze aarde, zon en maan en sterren treden op in hun eeuwenwedloop door de eindeloze ruimte. Mozes geeft het optreden der hemellichamen aan in betrekking tot onze planeet, waarvan hij de geschiedenis opent; hij toont aan dat ook zij het gevolg zijn van Gods scheppingskracht: "God maakte die twee grote lichten ". Het is een totale verwerping van de theorie van de eeuwigheid der stof.

De opstijgende dampen der chaotische wereldmassa hadden tot hiertoe de hemellichten voor deze wereld verborgen. De eindeloze watermassa was nu niet meer, de nevelen hadden zich opgelost in de geordende atmosfeer. Nu worden voor de eerste maal de lichten gezien aan de hemel.

Welk een heerlijkheid, de eerste zonsopgang over de maagdelijke natuur, die aan de pasgeboren wereld een trillend danklied ontlokt.

De nacht daalt neer, de natuur zinkt in diepe rust. Het afwisselend licht scheidt de dag en de nacht - geen duizendjarige perioden!

Nieuw onvergelijkelijk schouwspel: de maan begint haar poëtische loop doorheen de nachtelijke hemelen, omgeven door pinkelende sterren; zij bestraalt de slapende wereld met haar zilverig licht en werpt vreemde schaduwen in het ronde. En voortaan zullen dagen en jaren en eeuwen komen en gaan in vaste regelmaat, zoals deze lichtwerelden langs hun onmetelijke banen.

En God zei: Dat de wateren wemelen van levende wezens, en dat het gevogelte over de aarde vliege langs het uitspansel des hemels. Toen schiep God de grote zeedieren en alle krioelende levende wezens, waarvan de wateren wemelen, naar hun aard, en allerlei gevleugeld gevogelte naar zijn aard. En God zag dat het goed was. En God zegende ze en zei: Weest vruchtbaar, wordt talrijk en vervult de wateren in de zeeën, en het gevogelte worde talrijk op de aarde.

Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de vijfde dag. (Genesis 1:20-23)

Elk goddelijk woord ontplooit nieuwe rijkdom. Terwijl de zon warm en breed straalt over de aarde, wordt nu een dubbele wereld - water en lucht - bevolkt met mooie levensvormen, eigen beweging bezittend.

Vogels met bonte veren, zo licht en fijn en mooi gebouwd, beginnen hun levendig spel tussen bloemen en loof. Besneeuwd met dons, kunstig gepenseeld en bepoederd met stofgoud, verbreken zij de eeuwige wereldstille en laten in eindeloze verscheidenheid van stem hun lofzangen opstijgen in de dichte loverzalen.

Wie verwacht men toch dat zij zo verrukkelijk zijn uitgedost?

Ook de wateren komen in beweging. Talloze vissen worden gezien, van het kleine goudvisje in rivier en vijver, tot de reuzenvissen in de zee, die zich bij middel van doorzichtige vinnen wondersnel en sierlijk bewegen doorheen hun vreemde waterwereld.

En God zei: Dat de aarde voortbrengende levende wezens naar hun aard, vee en kruipend gedierte, en wild gedierte naar hun aard; en het was alzo. En God maakte het wild gedierte naar zijn aard, en het vee naar zijn aard, en alles wat op de aardbodem naar zijn aard. En God zag, dat het goed was. (Genesis 1:24-25)

Gods machtwoord weerklinkt. De aarde ontsluit haar schoot. Er komt beweging in het woud en op het veld, in de valleien en op duizend bergen; talloze wezens treden op, verscheiden in vorm en wezen. Welke prachtgestalten, welk een veelvoudige sprake Gods waarin de rijkdom van het scheppingswoord zo heerlijk ontplooid wordt. Waarom toch nemen wij niet meer tijd om de wonderlijke sprake van het levensrijk te beluisteren! Geen rekenkundige heeft het machtig natuurpaleis gebouwd. Onschatbare weelde, een nooit stelpende vloed van gaven is uit goddelijke sferen in het rijk van het tastbare uitgestort. Liefde berekent niet. Niet uit de boezem van het blinde toeval stroomde de ontelbaarheid van schatten!

Drievoudig straalt Gods scheppingsmacht uit :

- in de schepping van de stof,
- in de schoonheid van de vormen die de stof aanneemt,
- in de levensgeheimenis van elk geschapen wezen.

En God zei: Laat ons mensen maken, naar ons beeld, als onze gelijkenis; opdat zij heersen over de vissen der zee, en over het gevogelte des hemels, en over het vee, en over de gehele aarde, en over al het kruipend gedierte dat op de aarde kruipt. En God schiep den mens naar Zijn beeld, naar Gods schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij hen. En God zegende hen, en God zei tot hen: Weest vruchtbaar en wordt talrijk; vervult de aarde en onderwerpt haar, heerst over de vissen der zee en over het gevogelte des hemels, en over al het gedierte, dat op de aarde kruipt.

En God zei: Zie, Ik geef u al het zaaddragend gewas op de gehele aarde en al het geboomte, waaraan zaaddragende vruchten zijn; het zal u tot spijsje dienen. Maar aan al het gedierte der aarde en al het gevogelte des hemels en aan al wat op de aarde kruipt, waarin leven is, geef Ik al het groene kruid tot spijsje. En het was alzo.

En God zag al wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed. Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de zesde dag. (Genesis 1:26-31)

Wonderschoon ligt daar het opengeslagen boek der schepping waarin het ontzaglijk alvermogen spreekt, maar geen schepsel uit al het geschapene kan er de wonderdaden van de Schepper in lezen. De zanger der natuur die dankbaar kan opzien naar de eeuwige sferen waar aller Levensvorst troont, ontbreekt.

De aarde met haar hemelblauwe koepel is tot één groot paleis geworden, maar een paleis zonder koning. Zij wacht op een zichtbaar vertegenwoordiger van de onzienlijke Schepper, op een meester, die tezelfdertijd tot de wereld van de geest en tot de wereld van het stof behoort.

God sprak:

“Laat ons mensen maken, naar ons beeld...”.

God zou een aap verkoren hebben om hem te verheffen tot de waardigheid van een mens?

Het walgt ons toe te treden tot zulk een vergelijk, de heilige teksten buigen zich niet voor kleinmenselijke dwaasheden - zij lenen ons geen voet grond voor de veronderstelling dat de mens geëvolueerd is uit lagere vormen. Het grootse scheppingswerk laat zich niet insluiten in 's mensen enggeestige opvattingen. Het geslachtsregister van de mens, opgetekend in het geïnspireerde boek, voert ons niet terug tot een opeenvolging van kiemen, schelpdieren en viervoeters, maar tot de grote Schepper. Het eerste denkend wezen is uit de aarde opgerezen door de beroering van een persoonlijke God.

Mozes leidt ons binnen in de raadkamer van de goddelijke Wijsheid. Wij horen de Drie-eenheid overleg plegen en het besluit plechtig vastleggen: “Laat ons mensen maken”.

Bij de schepping van de andere levende schepselen werkten aarde en water mede: “de aarde bringe voort... dat de wateren overvloedig voortbrengen...”.

Bij de schepping van de mens is God alleen werkzaam.

Liefde dringt Hem. Uit Zijn oeverloze gedachten zee grijpt Hij Zijn idee, Zijn geheimenissvolle scheppingsmacht treedt in werking, de stof wordt tot zuivere weergave der innerlijke visie gedwongen, de hoogste aardse kunstvorm gerealiseerd.

Bewonder, o mens! over ieder van uw heilige ledematen ging de vinger Gods.

Herder

Door inblazing van de levensadem wordt de prachtgestalte tot een levend wezen. De Koninklijke mens richt zich op, de voeten op de aarde, het hoofd gericht naar hogere sferen als teken van zijn dubbele voorbestemming. Hij behoort tot twee werelden, hemel en aarde zijn in hem versmolten. Hij voelt in zich een hart dat klopt om lief te hebben, een hogere geest die de ganse wereld kan omvatten, die dorst naar onsterfelijkheid.

Geest en stof zijn tot een onovertrefbaar wonder samengebracht. Het grootste meesterwerk der schepping, groter en onbegrijpelijker dan de wonderen uit het rijk van sterren en planeten is verschenen: de mens!

Is hij niet het enig geschapen wezen op aarde, ten volle bewust van zijn bestaan en van het bestaan van het heelal? het enig schepsel dat denkend en vragend staat tegenover zijn kosmische omgeving? In hem alleen ontstak de Geest het redelicht, hij alleen is bezielde met schoonheidszin, met geestelijk leven. Wat zijn talloze werelden tegenover het kleine wezen dat hen bewust aanschouwt, dat weet dat zij bestaan?

Hij die hemel en aarde vervulde met de wonderen van Zijn macht, om Zijn heerlijk scheppingswerk te bekronen, schiep een wezen dat Zijn hand waardig was, waarin de bewuste stem van liefde en aanbidding werd gehoord.

De koning van deze wereld wordt binnengeleid in een pas geschapen wereld, ingericht ter zijner eer, de sleutels der schepping worden hem gegeven, alle creaturen worden aan zijn voeten gelegd, niet een aan zijn hart.

“Het is niet goed dat de mens alleen zij...”. (Genesis 2:18)

De menselijke natuur is van gezellige aard, hij moet zijn hart kunnen uitstorten, zijn aandoeningen kunnen vertolken, zich kunnen meedelen aan een wezen dat met hem kan meevoelen, kan meeleven.

God wil hem brengen tot de hoogste vreugde. Een schepsel zal aan zijn zijde geplaatst worden, in de stralende schoonheid van zijn evenbeeld.

De mens mag geen ooggetuige zijn van het scheppingsmysterie dat zal voltrokken worden. Een bovennatuurlijke slaap grijpt hem aan, de Schepper buigt Zich over hem neer, een tweede maal zal de hogere macht aan hem geopenbaard worden. Een heilige verborgenheid neemt een aanvang, de eerste mens moet worden verdeeld ter vermenigvuldiging, de ganse mensheid moet uit één mens oprijzen.

De scheppende hand raakt de plaats waar het kloppend hart het wondere leven aanwijst, van waar de hoogste zielsberoeringen uitgaan, en grijpt een beschermend deel dat het edel orgaan bedekt. Alles wat de grote Kunstenaar aanraakt wordt met schoonheid overdekt. Een verrukkelijke grondvariatie ontstaat - een vrouw - uit eigen vlees en bloed van de eerste mens. Been van zijn been, vlees van zijn vlees, treffend kenmerk der intieme gemeenschap en diepe gevoelens die hun betrekkingen moeten kenmerken, is zij een ander deel van hem.

Teruggebracht tot het bewuste leven, aanschouwt hij de wondervoile gestalte. Voor de eerste maal staart hij in die ogen waarin hoger liefdelicht straalt.

De mens ziet de mens, een wezen als hij en toch heel anders dan hij, met een geheel andere persoonlijkheid, waardoor een heerlijke gemeenschap ontstaat. Hoe voelen zij het aan dat zij bij elkander horen!

Er gaat een lied over de wereld, een lied van bruid en bruidegom, een zielenzang waarin het eeuwige wordt gesmaakt. Hier schijnt een licht dat de heerlijkste aller talen spreekt. Wat zijn wij hier ver af van de krijsende apen.

*De liefde is eeuwig, maar de wellust gaat voorbij.
De ware liefde is niet een dronkenschap der zinnen:
Zij is een louteringsvuur, zij heiligt die beminnen,
Zij leert de geest zich met al 't Ware en Goede voën,
Verwijdt het hart, woont in de rede, is in haar doen verstandig!
Ze is de trap, waarlangs ze in licht en stralen
tot hemelliefde klimt - in plaats van af te dalen
Tot geestloos zingenot. (Verloren Paradijs, Milton, bl. 209)*

Het gelukkig paar wandelt langs lustwaranden onder een hemel van azuur, zij luisteren naar elkanders stem, zij staren elkander aan, zij bewonderen samen de feeëriek wereld om hen heen. Aan wuivende takken worden hen langs de weg de heerlijkste vruchten aangeboden.

In oorsprong één en één in eindbestemming, verscheiden en toch in de innigste levensharmonie, zullen zij het onuitsprekelijke van Gods beeld vertolken.

“Gaat uw stijgend levenspad, vermenigvuldigt u, vervult de aarde met wezens naar uw beeld, onderwerpt haar...”.

In de sferen des hemels, in de diepten der zeeën, in elke grashalm, in elk stofje blinkt Gods soevereine majesteit.

De moderne mens haalt ironisch de schouders op bij deze heilige geheimenis, met een medelijdend glimlachje trekt hij het gordijn dicht over het goddelijk scheppingstafereel, en vervangt het heel ernstig door “ twee apen in het kreupelhout “ !

De zevende dag breekt aan. Eeuwige harmonieën trillen door de vers geschapen natuur. Duizendvoudig weerklinkt het scheppingskoor.

In een levende omlijsting van goud en karmozijn en koninklijk purper, is de mens een woning bereid en een tafel toegedekt; in pure weelde biedt het jubelend leven het eerste bruidspaar zijn koningsgerechten aan.

Alles rust.
Alles zingt.
Alles jubelt.
O mens! gedenk het overheerlijk scheppingswerk door de eindeloze Liefde
voor u gewrocht.

Gedenk.

Alfred Deligne
1956



1956, het jaar waarin ik het levenslicht zag...

Meerdere jaren speur ik alles na, wat er aan literatuur of argumenten is ten gunste van de schepping. Ik heb al veel gelezen, maar Deligne heeft me met verbazing geslagen. In dit ene boek vind ik ongeveer alles terug wat in recenter uitgegeven boeken wordt herhaald (soms meer in detail en met nog meer feitenmateriaal aangevuld). Het maakt me blij en verdrietig. Blij om te weten dat deze kennis al zo lang door de christelijke wereld kan gebruikt worden ter verdediging van haar fundamenteën; omdat al die jaren er vanuit de wetenschap niet één van de in dit boek aangebrachte fundamenteën aan het wankelen is gebracht...

Maar vooral verdrietig, omdat deze argumenten het evolutiegeloof niet hebben tot stilstand gebracht, dat wetenschappers ook vandaag hun wetenschap blijven verkrachten om niet te moeten toegeven aan de bovennatuurlijke oorsprong en aan het bestaan van een scheppende God.

Maar ik bid ervoor, dat dit boekje, tenminste u als lezer mag aanraken, dat het u dichter bij God mag brengen, die Bron van liefde en leven. Dan was het de moeite waard om dit boek terug in omloop te brengen in digitale vorm. Gods zegen en kracht !

Stefaan de Wever

*De hemelen vertellen Gods eer,
en het uitspansel verkondigt het werk zijner handen;
de dag doet sprake toestromen aan de dag,
en de nacht predikt kennis aan de nacht.
Het is geen sprake en het zijn geen woorden,
hun stem wordt niet vernomen:
toch gaat hun prediking uit over de ganse aarde
en hun taal tot aan het einde der wereld. -
Hij heeft daarin een tent opgeslagen voor de zon,
die is als een bruidegom die uit zijn bruidsvertrek treedt,
jubelend als een held om het pad te lopen.
Van het ene einde des hemels is haar opgang
en haar omloop tot het andere einde;
niets blijft verborgen voor haar gloed.*

Psalm 19



De Levensark

info@goednieuws.org

www.goednieuws.org

Hurdumont 9 - 7880 Vloesberg